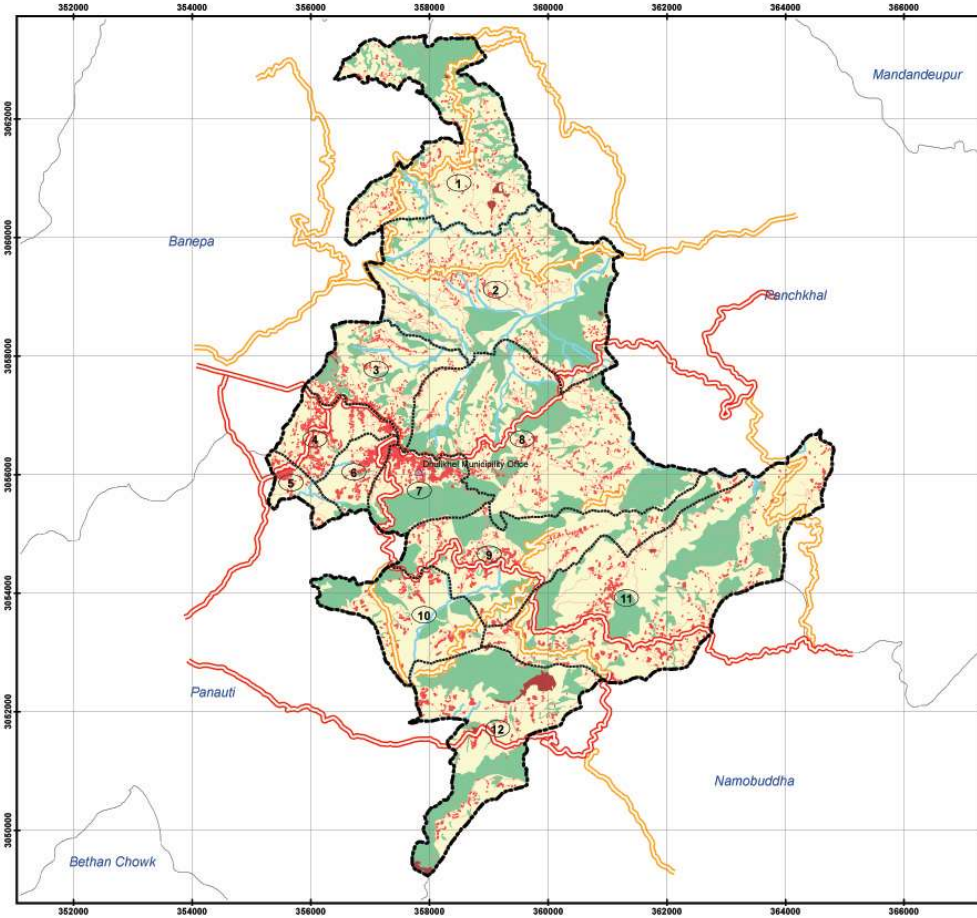

धुलिखेल नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण (Profile of Dhulikhel Municipality)

प्रकाशक:

धुलिखेल नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, धुलिखेल
काभ्रेपलान्चोक जिल्ला
प्रदेश नं.३, नेपाल

ljifo ;'rL

खण्ड १: भूमिका	1
१.१ पृष्ठभूमी:.....	1
१.२ अध्ययनका उद्देश्यहरू.....	2
१.३ अध्ययनको महत्व	3
१.४ अध्ययनको औचित्य	3
१.५ अध्ययन विधि	3
१.६ अध्ययनको क्षेत्र र सिमा	3
खण्ड २ : धुलिखेल नगरपालिकाको परिचय	4
२.१ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण:.....	4
२.२ भौगोलिक स्वरूप र हावापानी	6
२.३ धुलिखेल नगरपालिकाको भु-उपयोग विवरण	7
खण्ड ३ : धार्मिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक र पर्यटकिय सम्पदा	9
३.१ धार्मिक, साँस्कृतिक तथा ऐतिहासिक सम्पदाहरूको विवरण.....	9
३.२ अन्य धार्मिक स्थलहरूको सुची वडा अनुसार	10
३.३ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाको विवरण	13
३.४ पर्यटकिय स्थलहरू	14
३.५ धुलिखेल क्षेत्रका प्राचीन, साँस्कृतिक एवं पुरातात्विक सम्पदाहरूको अभिलेख	15
३.६ सामुदायिक तथा सरकारी वनहरूको विवरण	15
खण्ड ४: जनसंख्या सम्बन्धी विवरण	19
४.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था	19
४.२ धुलिखेल नगरपालिकामा लिङ्ग अनुसार घरमुलि विवरण.....	19
४.३ लिंगका आधारमा वडा अनुसार जनसंख्या र जनघनत्वको विवरण	19
४.४ आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको विवरण	22
४.५ धुलिखेल नगरपालिकाको उमेर समूह अनुसार जनसँख्या	22
४.६ धर्मको आधारमा धुलिखेल नगरपालिकामा जनसंख्याको प्रतिशत	23
४.७ जातियताको आधारमा धुलिखेल नगरपालिकाको जनसंख्याको विवरण	23
४.८ अपांगताको आधारमा जनसंख्या.....	24
४.९ घरको छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या	24
४.१० स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको वसोवासको अवस्था	25
४.११ नगरपालिकाका वडामा दर्ता भएका वसाई सराई सम्बन्धि विवरण	25

४.१२ नगरपालिकाका वडामा दर्ता भएका जन्म र मृत्यू सम्बन्धि विवरण	26
१०.५ वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरूका विवरण	27
खण्ड-५: भौतिक पुर्वाधार तथा भौतिक सेवा सुविधा.....	28
५.१ सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था	28
५.२ सिचाईको स्रोत	31
५.३ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम	32
खण्ड ६ : शिक्षा सम्बन्धी विवरण.....	33
६.१ धुलिखेल नगरपालिकाहरूको साक्षरता विवरण	33
६.२ शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण	34
६.३ धुलिखेल नगरपालिकाका सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयको नाम ठेगाना	34
६.४ धुलिखेल नगरपालिकामा रहेका विद्यालयहरूमा कार्यरत शिक्षकहरूको विवरण	35
६.५ पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिकाको शैक्षिक अवस्था.....	36
६.६ शैक्षिक वर्ष २०७४ मा विद्यालयमा भर्ना भएका प्राथमिक तहका विद्यार्थी विवरण.....	38
६.७ शैक्षिक वर्ष २०७४ मा विद्यालयमा भर्ना भएका माध्यमिक तहका विद्यार्थी विवरण	39
६.८ शैक्षिक वर्ष २०७४ मा विद्यालयमा भर्ना भएका विभिन्न तहका विद्यार्थी विवरण	39
६.९ धुलिखेल नगरपालिकामा रहेका बाल सञ्जालहरूको विवरण	41
खण्ड ७: स्वास्थ्य र सरसफाई.....	46
७.१ धुलिखेल नगरपालिका अवस्थित स्वास्थ्य संस्था र त्यसमा कार्यरत कर्मचारी विवरण	46
७.२ धुलिखेल नगरपालिका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सेवा प्राप्त गर्ने सेवाग्राहीको विवरण.....	48
७.३ धुलिखेल नगरपालिकाका गर्भवती महिलाले स्वस्थ चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण	49
७.४ नगरपालिकामा गर्भवती महिलाले स्वस्थ संस्थाबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा	49
७.५ धुलिखेल नगरपालिकामा स्वस्थ संस्थाबाट प्रदान गरिएका परिवार नियोजन सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण	50
७.६ धुलिखेल नगरपालिकामा बच्चाहरूले लिएको खोपको विवरण.....	50
७.८ धुलिखेल नगरपालिकामा गर्भवती महिलाहरूले लिएको टिटि खोपको विवरण	50
खण्ड ८ : आर्थिक तथा औद्योगिक विवरण	52
८.१ बैंक, सहकारी तथा वित्तीय संस्था	52
८.२ धुलिखेल नगरपालिका भित्र रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू:	56
८.२ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण	56
८.३ घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति काभ्रेमा धुलिखेल नगरपालिका ठेगाना राखी २०७४ असार मसान्त सम्म दर्ता भएका सेवा मुलक उद्योगहरूको विवरण	57

८.४ घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति काभ्रेमा धुलिखेल नगरपालिका ठेगाना राखी २०७४ असार मसान्त सम्म दर्ता भएका उत्पादन मुलक उद्योगहरूको विवरण	71
घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति काभ्रेमा धुलिखेल नगरपालिका ठेगाना राखी २०७४ असार मसान्त सम्म दर्ता भएका कृषि तथा वनमा आधारित उद्योगहरूको विवरण	76
घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति काभ्रेमा धुलिखेल नगरपालिका ठेगाना राखी २०७४ असार मसान्त सम्म दर्ता भएका होटल तथा पर्यटनमा आधारित उद्योगहरूको विवरण.....	88
उर्जामुलक उद्योग	95
खण्ड ९: सुचना तथा सञ्चार	96
९.१ दुरसञ्चार.....	96
९.२ हुलाक सेवा	96
९.३ एफ.एम /रेडियो र पत्रपत्रिका	96
खण्ड १०: धुलिखेल नगरपालिकाको कार्यालय सँग सम्बन्धीत विवरणहरू.....	100
१०.१ धुलिखेल नगरपालिकामा निर्वाचित पदाधिकारीहरूको विवरण.....	100
१०.२ धुलिखेल नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण	102
१०.३ धुलिखेल नगरपालिकाद्वारा जारी गरिएका ऐन, नियम तथा कार्यविधिहरू.....	103
१०.४ नगरपालिकाको चालु आ.व. २०७४।०७५को बजेटका प्रमुख कार्यक्रमहरू र त्यसको बजेट	104
१०.५ धुलिखेल नगरपालिकाको भवनहरूको विवरण	105
१०.५ धुलिखेल नगरपालिकाको जग्गाहरूको विवरण.....	106
१०.६ धुलिखेल नगरपालिकामा रहेका सक्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूको विवरण	११३
सन्दर्भ सामग्री.....	109
अनुसूची १: धुलिखेल नगरपालिकाका विभिन्न स्रोत नक्साहरू	110
अनुसूची २ : धुलिखेलबारे हरिभक्त खोजु श्रेष्ठको लेख.....	112

खण्ड १: भूमिका

१.१ पृष्ठभूमि:

नेपालमा विकेन्द्रित संघिय शासनको कोशेढुङ्गाको रूपमा रहेको नेपालको संविधान २०७२ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले स्थानीय तहमा अधिकार सहितको स्थानीय शासनको परिकल्पना गरेको छ। सो अनुसार स्थानीय तहले सम्बन्धीत क्षेत्रको वस्तुगत विवरणतयार गर्ने, श्रोत अनुमान गर्ने, आवधिक योजना तथा वार्षिक कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्ने, विकासका गतिविधि तथा सेवा प्रवाह गर्ने, विकास कार्यहरूबाट प्राप्त प्रतिफलको अनुगमन तथा लेखाजोखा गर्ने अधिकार स्थानीय तहलाई प्रदान गरेको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ अनुसार स्थानीय तहले विकासका लागि आवधिक र वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नु पर्नेछ। यसैगरी यस ऐनको दफा ११ का उपदफा च, छ, ड र थ अनुसार प्रत्येक स्थानीय तहले र दफा १२ को उपदफा ख का अनुसार स्थानीय तहका वडाहरूले विकासका निमित्त आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको वस्तुगत विवरण तथा तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख तथा प्रकाशन गरी गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। यद्यपि यस ऐन तथा नेपालको संविधान २०७२ भन्दा अगावैका स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ तथा नियमावली २०५६, गाउँ विकास योजना तथा बजेट तर्जुमा २०६७ र स्थानीय तहश्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ र गाउँ विकास समितिको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन कार्यविधि २०६६ (संशोधन र परिमार्जन) अनुसार नगर तथा गाउँ विकास समितिहरूले विभिन्न क्षेत्रको तथ्याङ्क संकलन गरी गाउँ तथा नगरको वस्तुस्थिति भल्कने विवरण तयार गरी हरेक ५ वर्षमा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था गरेको थियो।

स्थानीय शासनलाई सुशासन प्रवर्धन, सामाजिक सशक्तिकरण तथा विकास प्रतिफल अभिवृद्धि गर्ने प्रमुख रणनीतिको रूपमा स्वीकार गरिएको छ। नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय शासनको संवैधानिक व्यवस्था गरेको छ। संवैधानिक व्यवस्था अनुसार शासन संचालनमा केन्द्रीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय सरकारको संरचना प्रस्ताव गरिएको छ। संविधानले गाउँपालिका र नगरपालिकालाई स्थानीय सरकार र जिल्लातहमा विकास व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह कार्यमा समन्वय गर्न जिल्ला परिषदको व्यवस्था गरेको छ। संवैधानिक व्यवस्था अनुसार स्थानीय तहमा समावेशी तथा लोकतान्त्रिक प्रणालीको अभ्यास र विकास प्रतिफलमा अभिवृद्धि गर्न स्थानीय शासनको अनुशरण गर्ने व्यवस्था उल्लेख गरिएको छ।

नेपालको संविधान २०७२, धारा २९५ को उपधारा ३ बमोजिम गठन भएका गाउँपालिका, नगरपालिका मिति २०७३ ११।२७ देखि लागू हुने गरी ६ वटा महानगरपालिका, ११ वटा उपमहानगरपालिका २७६ वटा नगरपालिका, ४६० वटा गाउँपालिका गरी ७५३ वटा गाउँपालिका र नगरपालिका कायम भई जनताको अधिकार जनताकै घरदैलोमा पुगेको छ।

वैज्ञानिक योजना पद्धतिका लागि विश्वसनीय तथा भरपर्दो तथ्याङ्कीय आधार नै महत्वपूर्ण हुन्छ। तुलनात्मक अध्ययन, अनुसन्धान, विश्लेषण, विवेचना गर्न सम्भावनाहरूको खोजी गर्न सही तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने हुनाले गाउँपालिकामा रहेका विषयगत कार्यालयहरू तथा अन्य संघसंस्थाहरूको तथ्यगत स्थिति भल्कने गरी उपलब्ध भएसम्मका सूचनाहरूलाई व्यवस्थित ढंगले सङ्कलन गरी यो पार्श्वचित्र तयार गरिएको छ। कुनै पनि स्थानीय तह (नगरपालिका/गाउँपालिका) ले आफ्नो क्षेत्रको विकासको लागि भरपर्दो तथ्याङ्कीय आधार तयार गर्नुपर्ने प्रावधान रहेको छ। चौधौ योजना (२०७३/७४-२०७५/७६) ले पनि गाउँपालिकाहरूको तथ्याङ्कीय आधार तयार गर्ने कार्यलाई नीतिगत प्राथमिकता दिएको र संघिय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको (सचिवस्तर) निर्णयले पनि विकास योजना सम्बोधनका लागि नगर तथा गाउँपालिकाहरूले भौगोलिक सूचना केन्द्र स्थापना र मानव स्रोत विकास योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने थप दायित्व उल्लेख गरेको छ। यसै प्रयोजनको लागि नगरपालिकाको वस्तुस्थिति भल्कने गरी नेक्स्ट कन्सल्ट प्रा.लि.को प्राविधिक सहयोगमा यस नगर पार्श्वचित्र (Municipality Profile) तयार गरिएको हो।

१.२ अध्ययनका उद्देश्यहरू

नेपालको संविधान २०७२ को धारा २९५ को उपधारा ३ मा व्यवस्था भए अनुरूपका गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरू मिति २०७३/११/२७ गते भएको निर्णय अनुसार कृयाशिल भएपश्चात् यस नगरपालिका पनि साविकका धुलिखेल नगरपालिका र ५ वटा गा.वि.स.हरू देविटार, रविओपि, सारदा वतासे, पाल्लेखेत र शंखुपाटीचौर मिली बनेको हो । यो नगरपालिका बनेपछि यसमा समावेश भएका स्थानहरूको सम्पूर्ण वस्तुगत विवरण समावेश हुनेगरी कुनै आधिकारीक दस्तावेज नभएको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको परीपत्र अनुसार यस नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणतयार गरी सार्वजनिक गरिनुपर्ने नीतिगत निर्णय अनुसार यो वस्तुगत विवरणतयार गरिएको छ । यसका लागि साविकका नगर तथा गाविसहरूले विभिन्न समयमा संकलन गरेका तथ्यांकहरू, वर्तमान वडा स्तरमा तथा नगर स्तरमा वस्तुगत विवरण तयारीका लागि गरिएका छलफल, जिल्ला स्थित विभिन्न विषयगत कार्यालयहरूबाट संकलित संस्थागत सूचनाहरू, नेपालको पछिल्लो राष्ट्रिय जनणना २०६८ अनुसारको जानकारी आदि स्रोतहरू बाट तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषणका साथ नगरपालिकाको भौगोलिक, जनसांख्यिक, आर्थिक, सामाजिक, भौतिक तथा वातावरणीय र संस्थागत स्थिति विश्लेषणसहित नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणचित्रण गर्ने प्रमुख उद्देश्य रहेको छ । यी उद्देश्यहरूका साथै अन्य विशिष्ट उद्देश्यहरू देहायअनुसार रहेका छन् ।

- नगरपालिकाको समग्र वस्तुस्थितिको विवरण तयार गर्ने र सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउने
- नगरपालिकाको भू-जैविक, भौतिक, आर्थिक, सामाजिक, वातावरणीय र संस्थागत विकाससमेत विषयगत वस्तुगत विवरणको चित्रण तथा विश्लेषण विवरण तयार गर्ने
- नगरपालिकाको भौतिक, प्राविधिक, मानवीय तथा वित्तीय स्रोतसाधनको स्थिति र उपलब्धताबारे विश्लेषण गर्ने
- द्वितीय श्रोत बाट प्राप्त तथ्याङ्क विश्लेषणगरी विषयगत रूपमा गाउँको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- नगरपालिकाको विषय/क्षेत्रगत विकासका संभावना तथा समस्याहरूको पहिचान तथा विश्लेषण गर्ने ।
- नगरपालिकाको आवधिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र एकीकृत अद्यावधिक सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।
- नगरपालिकाको आवश्यकता, सम्भाव्यता र प्राथमिकताको आधारमा स्पष्ट लक्ष्य, उद्देश्य, नीति तथा कार्यक्रम तयार पारी वार्षिक योजना तर्जुमामा मद्दत गर्ने ।
- नगरपालिकाको वास्तविक र सही सूचना संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न मद्दत पुग्ने ।
- स्रोत, साधन र सीपको पहिचान गरी त्यसको सदुपयोग गर्न तथा सम्भावित जोखिमहरूबाट वच्ने उपायहरूको खोजी गर्न सकिने,
- भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, धार्मिक, प्राकृतिक र मानवीय जीवनका हरेक पक्षहरूका बारेमा जानकारी प्राप्त हुने हुनाले संचालित कार्यक्रमको समीक्षा गरी सुधार, समायोजन वा परिवर्तन गर्न र नया योजना तर्जुमाका लागि पृष्ठपोषण प्राप्त हुने,
- सरकारी एवं गैरसरकारी संस्था तथा स्थानीय तहहरूबीच समन्वय गराई कार्यान्वयनको प्रभावकारिता बढाउँदै विकासको दोहोरोपनलाई कम गर्न प्रयास गर्ने ।
- सूचनाबाट विभिन्न तह तथा व्यक्तिहरूसंग सम्बन्ध बढाउन सहज हुने हुनाले आपसी सहयोगको वातावरण निर्माण हुने,
- यस नगरपालिकामा रहेका सम्पूर्ण स्रोत र साधन का साथै राज्यले प्रदान गर्दै आइरहेका विभिन्न सेवा सुविधाको बारेमा स्पष्ट नक्सांकन हुने ।

१.३ अध्ययनको महत्व

विकासका प्रतिफलहरू जनतासमक्ष पुऱ्याउन एवं सबै वर्गले उपयोग गर्न सक्ने वातावरणको श्रृजना गर्नका लागि स्थानीय तहको वास्तविक वस्तुस्थिति र आवश्यकताको पहिचान गर्नु आजको सन्दर्भमा प्रमुख आवश्यकता भएकोछ । आजको विश्वव्यापीकरणको युगमा समय सापेक्ष ढंगले समानुपातिक विकासका प्रक्याहरू अगाडि बढाउन सम्बन्धीत क्षेत्रको वस्तुगत र विश्लेषणात्मक अध्ययन हुनु जरुरी पर्दछ । परिवर्तित संरचना अनुसार तयार भएको यस नगरपालिकाको वास्तविक वस्तुस्थिति पहिचान गरी भावि विकास योजना र रणनीतिहरू तर्जुमा गर्न तथा विभिन्न विकासका क्रियाकलापहरू संचालन गर्न धुलिखेल नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणले विशेष महत्व राख्ने छ । यसका अतिरिक्त प्रस्तुत वस्तुगत विवरणसम्बन्धीत क्षेत्रका संस्था एवं अनुसन्धानकर्ता, योजनाकार, विकास चिन्तक, समाजसेवी लगायत जिज्ञाशु महानुभावहरूलाई समेत उपयोगी हुने भएकोले यस अध्ययनको महत्व व्यापक रहेको छ ।

१.४ अध्ययनको औचित्य

नेपाल सरकारले देशभरका ७५३ वटै स्थानीय सरकार कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । २०७३ फागुन २७ गते स्थानीय तहको विवरण राजपत्रमा प्रकाशन गरे संगै फागुन २९ गतेबाट देशभर स्थानीय तह कार्यन्वयनमा आएका छन् । स्थानीय तह अर्न्तगत हरेक स्थानीय तहलाई दिदै आएको विकास प्रारम्भिक बजेटलाई आर्थिक वर्ष ०७४/०७५ देखि स्थानीयकरण गर्दै लैजाने योजना अगाडि सारेको छ । यस धुलिखेल नगरपालिकामा साविकको नगरपालिका र विभिन्न ५ वटा गाविसहरू मिलाएर बनाएपछि नेपाल सरकारको पछिल्लो परीपत्र अनुसार हरेक नयाँ स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रको वस्तुगत विवरण तयार गरी सार्वजनिक गर्नुपर्ने भन्ने निर्देशन भएको छ । नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणको आधारमा श्रोत साधनको व्यवस्थापन र उचित कार्यक्रमहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन एवम् अनुगमन मुल्याङ्कनका साथै नीति नियम तर्जुमाको सहयोगी हुने हुँदा पनि यसको अध्ययन अपरिहार्य हुन गएको हो ।

१.५ अध्ययन विधि

नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणको ढाँचा तयारीका लागि हाल तयार भएका विभिन्न वस्तुगत विवरणहरूको अध्ययन, सहस्राब्दी विकास लक्ष्य ९:मन्०, दिगो विकास लक्ष्य ९:मन्० तथा सूचकहरूको अध्ययन, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागका विभिन्न प्रकाशनहरू, राष्ट्रिय जनसांख्यिक तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण प्रतिवेदनहरू, जिल्ला सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी दिग्दर्शन, जिल्लाको वस्तुगत विवरण, साविकका नगर तथा गाविसहरूको वस्तुगत विवरण र आर्वाधिक विकास योजना तर्जुमा मस्यौदा निर्देशिका नगर स्थित वर्तमान नवनिर्वाचित जनप्रतिनीधिहरू, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, सचिवहरू,सामाजिक परिचालकहरू, विषयगत कार्यालयका प्रमुख तथा प्रतिनीधिहरू संगको परामर्श, नगरका विभिन्न स्थानहरूमा स्थलगत अध्ययन, साविकका नगरपालिकाका प्रकाशनहरू, जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालयहरूको विवरण र यस क्षेत्रमा कार्य गरेका विज्ञहरूसँग गरेको परामर्श आदि प्रमुख हुन् ।

उल्लेखित ढाँचा अनुसार यस नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीका लागि विभिन्न अध्ययन विधिहरूको प्रयोग गरिएको छ । यसको मुख्य प्रयोजनका लागि विशेषगरी द्वितीय स्रोतबाट प्राप्त जानकारी, स्थलगत जानकारी तथा लक्षित समुह छलफल,अन्तर्क्रिया लगायत सामाजिक अध्ययन विश्लेषणका विवरणात्मक र विश्लेषणात्मक शैलीहरूको उपयोग गरिएको छ । यसैगरी जिल्ला तहमा उपलब्ध प्रकाशित तथा अप्रकाशित अन्य द्वितीय सूचनाका श्रोतहरू र विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिवेदनहरूको समेत अध्ययन, तुलना र विश्लेषण गरी समग्र नगरपालिकाको अवस्था भल्कने गरी सिंगो वस्तुगत विवरण तयार गर्ने प्रयास गरिएको छ ।

१.६ अध्ययनको क्षेत्र र सिमा

प्रस्तुत नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणको अध्ययन क्षेत्र विस्तृत भएको हुँदा अध्ययनको उद्देश्यले दर्शाएका विषयवस्तुलाई नै मुख्य क्षेत्रको रूपमा लिईएको छ । साधन, श्रोत, समय, लागत, सूचना लगायत अन्य विषयवस्तुहरूको सिमितताका कारणले जुनसुकै अध्ययन पनि केहि निश्चित सीमा भित्र बाँधिएको हुन्छ । यस अध्ययनमा संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मंत्रालयले उपलब्ध गराएको मार्ग दर्शन र ढाँचा अनुसार तयार गरिएको विवरण अध्ययनको मुख्य सिमाक्षेत्र मानिएको छ ।

खण्ड २ : धुलिखेल नगरपालिकाको परिचय

२.१ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण:

धुलिखेल नगरपालिकाका स्थानिय बुद्धिजिवी एवं इतिहासकार हरिभक्त श्रेष्ठ कोजुका अनुसार यस ठाउँमा प्राचिन समय गोपाल वंश महिषपाल वंश कालममै वस्ती वसिसकेको थियो । धुलिखेल एतिहासिक तथा आर्थिक हिसावले सदियौं देखि महत्व राख्ने एक विशिष्ट स्थलको रूपमा रहि आएको छ । यो ठाँउ दक्षिणका सिमाना सहज नहुदा सम्म उत्तरका तिब्बती क्षेत्रबाट हुने सम्पूर्ण व्यापारका व्यापारिक नाका रहि आएको थियो । तिब्बत सँग दैनिक उपभोग्य वस्तु नुन देखी गहनाका रूपमा प्रयोग हुने सुन सम्मको व्यापार यहि क्षेत्रबाट हुने गरेका थियो । यसका अलवा त्यो बेला देखिनै तिब्बतबाट पशु चौपायाहरुका आयत गर्दथ्यो जसमा भेडा च्याङ्ग्रा लगायतका पशुहरु पर्दथे । त्यस्तै नेपालबाट खुर्सानी, खाद्य वस्तु लगायतका कृषिमा आधारित घरेलु सामानहरु तिब्बत तर्फ व्यापार हुने गरेको पाईन्छ । प्राचिनकालिन व्यापारिक तथा सामरिक महत्व राख्ने धुलिखेल-तिब्बत पदमार्गलाई सडक मार्गमा स्तरोन्नति गरी सन् १९६५ मा चीन सरकारको सहयोगमा अरनिको राजमार्ग बनेपछि यस स्थान सडक सञ्जाल मार्फत राजधानी र अन्य भुभागहरु सँग जोडिन गई आधुनिक सहरको रूपमा विकास हुन गयो । यो सँगै धुलिखेलका विकास गतिमा तिब्रता आउन थाल्यो जसका कारण पर्यटकहरुका लागि धुलिखेलसम्मको पहुँच सहज हुन सक्यो । तिब्बत सँग जोडने स्थलमाग निर्माण सँगै प्रकृति तथा वातावरण प्रेमि जो सुकैलाइ पनि धुलिखेल देखि तिब्बत सम्मको आसपासमा रहेका उच्च हिमालहरु, पहाडी भू-भागहरु र त्यहि भू-भागमा बढी हुर्केका सामाजिक तथा सांस्कृतिक पहिचानहरुले आकर्षित गर्दछ । परिणामतः धुलिखेल एक व्यापारिक तथा प्रसाशनिक थलोमा मात्र सिमित नभइ पर्यटकीय पहिचान सहित लाखौं पर्यटकहरुलाई आकर्षण गर्न सक्ने नेपालका प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यहरु मध्ये एक भएको कुरा पर्यटक आगवन विवरणले पनि बताउँछ ।

धुलिखेल प्राचिनकाल देखी नै काठमाडौं अर्थात् “नेपाल उपत्यका” बाट नजिक तथा त्यसको प्रभावक्षेत्र भित्र रहेको र यहाँका प्राचिन वासिन्दा नेवारहरुको एक व्यापारिक नाका रहेकोले यस ठाउँको नाम पनि नेवारी भाषामै रहन गएको देखिन्छ । नेवारीमै नामाकरण भएको भएता पनि यस सम्बन्धी दुई प्रकारको धारणा रहेको पाइन्छ । एक थरिको भनाई अनुसार “धुलिखेल” शब्द “धुःख्यो” बाट आएको हो । जस अनुसार “धुँ” र “ख्यो” नेवारी भाषामा “धुँ” का अर्थ ‘बाघ’ र ‘ख्यो’ का अर्थ ‘खेल मैदान’ भन्ने जनाउँदछ । यसबाट धुलिखेल बन्नुका विचरण हुने गरेका र त्यसमा पनि बाघ प्रशस्त मात्रामा पाइने गरेका हुनाले यो नामाकरण भएको यस धारणा अन्तर्गत पर्दछ । अर्को धारणा धुलिखेलका स्थानिय बुद्धिजिवी एवं इतिहासविद हरिभक्त खोजु श्रेष्ठ बाट आएको हो । उनका अनुसार धुलिखेल शब्द “धौ ख्यः” को अप्रभंश हो । धौ को अर्थ दही र ख्यः को अर्थ चौर, चरन क्षेत्र भन्ने बुझाउँछ । उनले नेवारहरुको जनजिविका प्राचिन काल देखि नै पशु पालन तथा गाई सँग सम्बन्धीत रहँदै आएकोले गाईपालन सँगै दुध, दही प्रशस्त उत्पादन हुने भएकोले प्राचिन काल देखि नै यस ठाउँलाई धौ ख्य वा धुली ख्यः भनिदै आएको र नेपालका शासकहरुले विशेषतः राणाहरुले सो शब्द उच्चारण गर्न नजानेर धुलिखेल भएको उनको जिकिर छ । साथै उनले भाषा, पुरातत्व, संस्कृति, सम्पदा, आदिको पहिचान भल्किने धली ख्यः नै धुलिखेलको नाम कायम रहनु पर्छ भन्ने तर्क समेत राख्दै आएका छन् ।

यो शहरले प्राचीन नेवारी सभ्यता, संस्कृति, कला, वास्तुकला, आदिको जीवन्तरूपमा प्रतिनिधित्व गर्दछ भन्दो अतिशयोक्ति नहोला । यस नगरपालिका परम्परागत नेवारी नगर हो जसका छेउछाउ भने तामाङ बस्तीहरु छन् । धुलिखेल नगरपालिका २०४३ सालमा घोषणा गरिएको थियो जतिबेला ९ वटा वडाहरु थिए र पछि २०७२ सालमा छिमेकी गाविस काभ्रे नित्य चण्डेश्वरी गाविस गाभेर यसका १३ वडाहरु कायम गरिएको थियो । २०७३ मा स्थानिय तह पुनसंरचना गर्दादेवीटार, रविगाउँ, सारदा बतासे, पात्लेखेत र सांखु पाटीचौर गाविस यसमा गाभेर पनि १२ वटै वडा कायम गरिएको छ ।

राजधानी देखि ३० किमी पुर्वमा रहेको यस धुलिखेल नगरपालिकाको अधिकांश भाग पहाडी भूभागले ढाकेको छ र मिश्रित जनजातिले बसोबास गरेको यस नगरमा नेवार समुदायको बाहुल्यता भएको पाईन्छ । पहाडी भूभागले ओगटेता पनि यहाँ प्राय सबैजसो वडामा खानेपानी, बिजुली र सडकको सुविधा उपलब्ध छ । काठमाडौं उपत्यकाको बढ्दो वायु प्रदुषणका कारण यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र कहि वर्ष यतादेखि बसोबासको चाप बढ्न गएको पाईन्छ

। धुलिखेल नगरपालिका सुरुदेखि नै पर्यटकीय नगरको रूपमा विकास हुँदै आईरहेको छ । हाल यस नगरपालिकाको वार्ड नं.५ को मैनेभीरको डाँडामा अत्याधुनिक साधन सम्पन्न धुलिखेल सामुदायिक अस्पताल संचालनमा रहेको छ । यसले हजारौं स्वदेशी तथा विदेशीहरूलाई स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ । त्यस्तै यसै नगरपालिकाको वार्ड नं.४ भ्याण्डोलमा अन्तराष्ट्रिय स्तरको काठमाण्डौ विश्वविद्यालय संचालनमा रहेको छ । नेपालकै नमूनाको रूपमा सञ्चालित खानेपानी कार्यक्रम तथा ढल प्रशोधन केन्द्रबाट नमूनाको रूपमा बायोग्यास उत्पादन समेत भएको छ । यस नगरपालिका भित्रमा खानेपानी, विद्युत तथा अन्य विविध सुविधाहरू रहेको हुनाले विभिन्न होटलहरू समेत संचालनमा रहेका छन् । नगरको मध्यभाग भएर जाने अरनिको (कोदारी) राजमार्गका कारण यस नगर तिब्बती ब्यापारको केन्द्र विन्दु नै बनेको छ ।

तालिका1:धुलिखेल नगरपालिकामा कायम भएका वडाहरू

क्र.सं.	नयाँ वडा	समावेश गाविस / नगरपालिका	जनसंख्या	क्षेत्रफल(वर्ग कि.मी.)
१	१	देवीटार(१-३,६-९)	२१४३	६.१३
२	२	रविओपि(१-५)	२५४८	८.५१
३	३	धुलिखेल(६)	२४०१	२.७४
४	४	धुलिखेल(७)	३१९५	१.५५
५	५	धुलिखेल(८,९)	१७५१	१.९७
६	६	धुलिखेल(४,५)	२००२	१.०१
७	७	धुलिखेल(२,३)	३११८	१.९८
८	८	धुलिखेल(१,१३)	३५५३	८.६४
९	९	धुलिखेल(१०-१२)	३१९०	४.९३
१०	१०	शारदा बतासे(१,२,५,६-८)	१४३०	२.९८
११	११	पात्लेखेत(१-९)	४००९	१०.१२
१२	१२	शङ्खुपाटीचौर(१-३,५-९)	३३७२	५.३५
	जम्मा		३२७१२	५५.९१

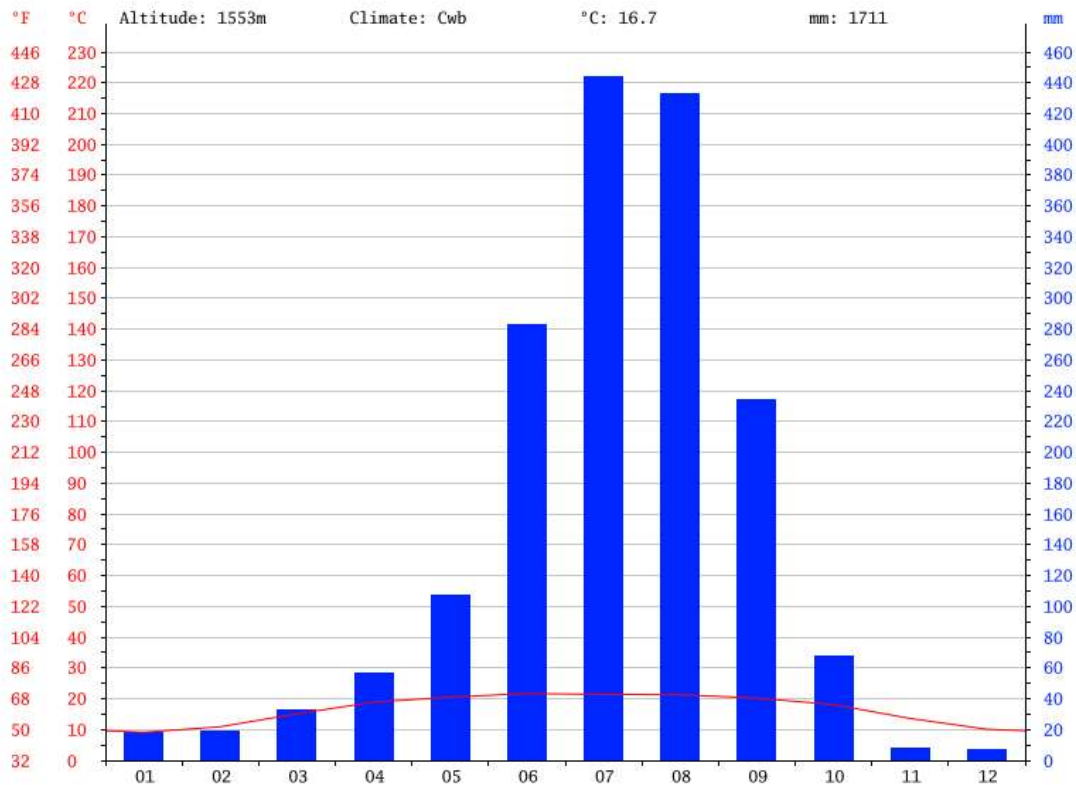
स्रोत : धुलिखेल नगरपालिका र स्थानिय तह सम्बन्धी २०७३ फागुन २७ गते प्रकाशित नेपाल राजपत्र

२.२ भौगोलिक स्वरूप र हावापानी

धुलिखेल नगरपालिका प्रदेश नं.३ को काभ्रेपलान्चोक जिल्लामा पर्दछ। धुलिखेल नगरपालिकाको भौगोलिक फैलावट २७° ३६' ९९२ र ८५°३३' पूर्व सम्म फैलिएको छ। यस नगरपालिका काठमाडौँबाट ३० कि.मी. दक्षिणपूर्वमा पर्छ। नेपालका दुई प्रमुख राजमार्ग विपि राजमार्ग र अरनिको राजमार्गको छेउमा पर्दछ। अरनिको राजमार्गले काठमाडौँ र तिब्बतको कोदारी जोड्दछ जस अन्तर्गत यस नगर परम्परागतरूपमा निकै महत्वपूर्ण र ऐतिहासिक केन्द्र हो। क्षेत्रफल ५४.६९ वर्ग कि.मी. रहेको यस नगरपालिका १५५० मिटर उचाईकम अवस्थित छ। यस नगरपालिकाको पूर्वमा पाँचखाल र नमोबुद्ध नगरपालिका, पश्चिममा बनेपा र पनौती नगरपालिका, उत्तरमा पाँचखाल र बनेपा नगरपालिका र दक्षिणमा नमोबुद्ध र पनौती नगरपालिका पर्दछ।

२.२.१ हावापानी:

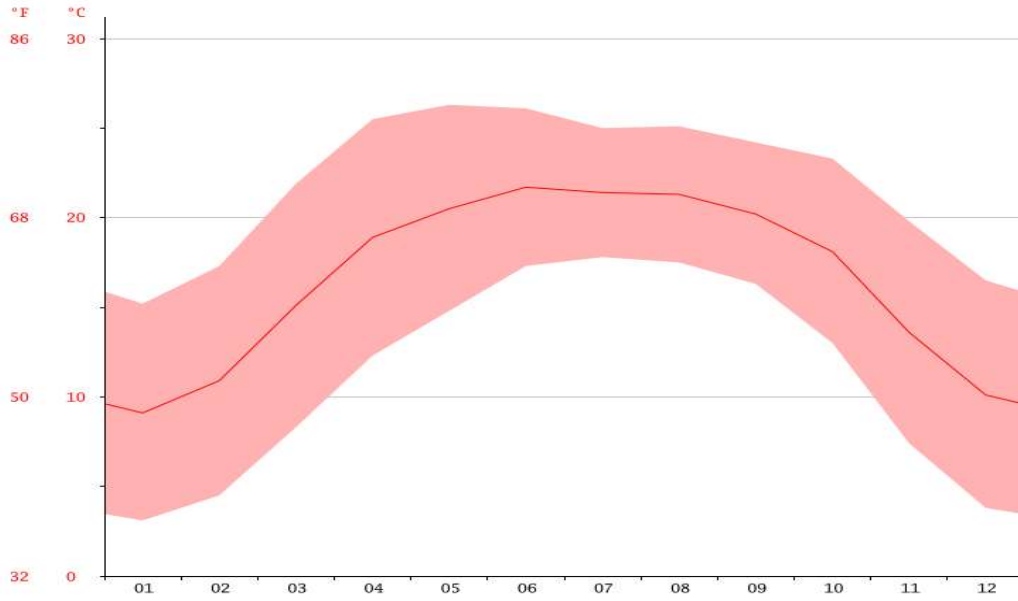
धुलिखेलको तापक्रम प्राय न्यानो नै रहन्छ। प्राय वर्षायाममा मात्रै धेरै पानी पर्ने गर्छ। यहाको वर्षभरीको औषत तापक्रम १६.७ डिग्री सेल्सियस हो। यसै गरी औषत वर्षाको मात्रा १७१९ मिलीमिटर रहने गर्दछ।

चित्र नं. 1: धुलिखेल नगरपालिकाको औषत मासिक वर्षा विवरण

धुलिखेल नगरपालिकाको क्लाइमोग्राफ

यस नगरपालिकाको अधिक सुख्खा हुने महिना डिसेम्बर हो जुन बेला औषत ७ मिलीमिटर मात्र वर्ष हुने गर्दछ भने जुलाई अधिक वर्षा हुने महिना हो जुन बेला औषत ४४० मिलिमिटर पानी पर्ने गर्दछ।

चित्र २: धुलिखेल नगरपालिकाको औषत मासिक तापक्रम ग्राफ

२.२.२ धुलिखेल नगरपालिकाको ऐतिहासिक हावापानी तथा मौसम तालिका

धुलिखेल नगरपालिकाको मौषमी विवरण हेर्दा सवैभन्दा सुख्खा महीना र वर्षात महिनाको बीच ४३७ मिमीको फरक रहन्छ । यहाँको औसत तापमान १२.६ डिग्री सेल्सियस सम्म फरक रहन्छ ।

tflnsf 2 : मासिक न्यूनतम, अधिकतम र औसत तापक्रम

	जनवरी	फेब्रुअरी	मार्च	अप्रिल	मे	जुन	जुलाई	अगष्ट	सेप्टेम्बर	अक्टोबर	नोभेम्बर	डिसेम्बर
औषत तापक्रम डि से	9.1	10.9	15.1	18.9	20.5	21.7	21.4	21.3	20.2	18.1	13.6	10.1
न्यूनतम तापक्रम डि से	3.1	4.5	8.3	12.3	14.8	17.3	17.8	17.5	16.3	13	7.4	3.8
अधिकतम तापक्रम डि से	5.2	17.3	21.9	25.5	26.3	26.1	25	25.1	24.2	23.3	19.8	16.5

२.३ धुलिखेल नगरपालिकाको भु-उपयोग विवरण

धुलिखेल नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल ५५.९१ वर्ग कि.मी. मध्ये आधा भन्दा बढी भुभाग अर्थात् २९.३३ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफलमा खेतिपाती गरिएको छ । त्यसै गरी २१.१९ वर्ग कि.मी.क्षेत्रफल भुभाग वन जंगलले ढाकेको छ । त्यसै गरी एक वर्ग कि.मी. भन्दा बढी भुभागहरु सडक, भाडी बुट्यान र वस्तीले ढाकेको छ । निकै कम मात्रामा यस

नगरपालिकाका भुभागमा रुखो जमिन र पानीले ढाकेको छ, जसको क्षेत्रफल ०.५ वर्ग कि.मी. भन्दा कम रहेको छ । नगरपालिकाको भु-उपयोग विवरण र प्रतिशत तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३ : नगरपालिकाको भु-उपयोग विवरण

भु-उपयोग विवरण	क्षेत्रफल (वर्ग किमी)	प्रतिशत
खेति गरिएको जमिन	२९.३३९३६	५२.४७५४६
जंगल	२१.१९४१०७	३७.९०७१२
सडक	१.७०६३६५	३.०५१९५१
झाडी/बुट्यान	१.६७४०८१	२.९९४२१
संरचना बनाईएको / वस्ती	१.४५४२२	२.६००९७३
रुखो जमिन	०.२८६१७६	०.५११८४८
पानी	०.२५६३१४	०.४५८४३४
जम्मा	५५.९१०६२	१००.

स्रोत : धुलिखेल नगरपालिका, २०७५

खण्ड ३ : धार्मिक, सांस्कृतिक, प्राकृतिक र पर्यटकिय सम्पदा

३.१ धार्मिक, सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक सम्पदाहरूको विवरण

अनुपम प्राकृतिक सौन्दर्य, प्रचुर जैविक विविधता, बहुजातीय, बहुभाषीय बहुधर्म र सामाजिक विविधता एवं ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण नेपाल विश्व पर्यटन मानचित्रमा प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यस्थलको रूपमा सुपरिचित छ। विज्ञान, प्रविधि र सञ्चार प्रणालीमा भएको अभूतपूर्व विकासले सम्पूर्ण विश्व नै एउटा गाउँको रूपमा परिणत हुँदै गइरहेको अवस्थामा नेपालले यस्ता राष्ट्रिय सम्पदालाई विश्व सामु प्रस्तुत गर्दै विश्व पर्यटन बजारलाई आकर्षित गरी अत्यधिक लाभ लिन सक्ने क्षमता अभिवृद्धि गर्नु आवश्यक छ। पर्यटन व्यवसाय आफैमा राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकासको प्रमुख आधार भएकोले यस व्यवसायको विविधीकरण र विस्तारद्वारा आम नागरिकको जीविकोपार्जन र रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गरी जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्नु अपरिहार्य भएको छ। यस प्रयोजनार्थ एकातर्फ नेपालका यी विविध सम्पदाको समुचित संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नु अत्यावश्यक भएको छ भने अर्कोतर्फ अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात सेवा लगायत पर्यटन सेवासँग सम्बद्ध सबै प्रकारका पूर्वाधार विकास गर्दै पर्यटन सेवा उद्योगको संख्यात्मक एवं गुणात्मक वृद्धि गर्नु आवश्यक छ। यस अंशमा यस नगरपालिकामा प्रचलित तथा सम्भावित धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकिय सम्पदाको बारेमा संक्षिप्त परिचय दिइएको छ।

धार्मिक रूपमा हिन्दु तथा बौद्ध सम्प्रदायको बाहुल्यता रहेको यस नगरमा हिन्दु धर्मका विभिन्न तथा पाटी पौवाहरू स्थानीय जनश्रम र सहभागितामा निर्मित भएको पाईन्छ। अधिकांश मठमन्दिर कुनै राजा रजौटाबाट निर्मित भएको त्यति देखिदैन। त्यस्तै यहाँको ऐतिहासिक पक्ष हेर्दा हरिसिद्ध त्रिशक्ति भवानी मन्दिर ऐतिहासिक रूपले नेपाल संवत् ९९९ मा ब्याञ्जु परिवारका देव ब्याञ्जुका सन्ततिहरूका अग्रसरतामा निर्मित यस मन्दिर पछि माकजु, विजु, फुलजु, देवज र तुसुज परिवारका संयुक्त यस मन्दिरको पुर्णत तीन तले निर्माण भएको छ। कला र कौशलबाट अति नै महत्वपूर्ण यस मन्दिरमा १२ वर्षे हरिसिद्धी मेला लाग्दछ। हरिसिद्धीका तीन देवीमा आदिशक्तीका रूपमा लिइएको यस देवीका उत्पति कैलाश पर्वतमा चण्ड, प्रचण्ड नामक दैत्यबाट विघ्न बाधा पुऱ्याएकोमा त्यस विरुद्ध पार्वतीका शक्तिबाट उत्पति भएर ती दानवकासंहार गरी पछि पार्वती खुशी भइ सहारको रक्षा आदिशक्ति, त्रिशक्ति र महाशक्ति रूप प्रख्यात पाई शक्ति देवीका रूपमा स्थापित छ।

नारायण मन्दिर:

कला र कौशलका अर्को नमूनका मन्दिर वि.सं. १९५० मा ब्याञ्जु परिवारका सक्रियता र नेतृत्वमा निर्मित यस मन्दिरमा विष्णु भगवानका सुन्दर मुर्ति छ। धुलिखेल बजारका मुख्य भागमा अवस्थित यस मन्दिरमा हरेक वष श्रीकृष्ण अष्टमीका दिन ठुलो मेला लाग्ने गर्दछ। शेषनारायण गुठी समहबाट सञ्चालन हुन उक्त मेलामा विभिन्न स्थानका भक्तजनहरू भेला हुने तथा ब्रत बस्ने गरिन्छ। या मन्दिरका जीर्णोद्धार तथा संरक्षण गर्नुपन देखाएको छ। यसका पजा संरचना तयारीका लागि आवश्यक पहल भैरहेको छ।

भगवती मन्दिर :

धुलिखेलका सबैभन्दा अग्लो स्थानमा रहेको र करिब २०० वर्ष अगाडी स्थानीय जनताको प्रयासबाट निर्मित यस मन्दिरले यहाँको धार्मिक एवं पुरातात्विक महत्व राख्दछ। यस मन्दिरको २०१९ सालमा पुनः निर्माण भएको थियो। यस मन्दिरमा प्रत्येक वर्ष विजयादशमीका अवसरमा भगवती यात्रा सञ्चालन हुन्छ र कला कौशलताका बेजोड र सुन्दरताल सजिएका यस मन्दिरबाट हिमाली तथा महाभारतीय पर्वतहरू देख्न सकिन्छ।

गौखुरेश्वर मन्दिर :

प्राचिनताको महत्वपूर्ण तीर्थस्थलका रूपमा रहेको यस गौखुरेश्वर मन्दिर धार्मिक आस्थावनहरूको धरोहर नै हो । स्थानीय कथन अनुसार एकजना (किसान) पशुपालकका गाई चराउन लाने क्रममा गाई हराउन थाले र खोजी कार्य भएपति उक्त स्थानमा साना शालिग्राम जस्तोमा गाईका थुनबाट दुध भर्दै गरेका देखेछ र आश्चर्य मन्दै गाई घर लान लाग्दा नमानेपछि विविध प्रकारले गाई घर लगेछ । त्यसै रात किसानको सपनामा शिवका ज्योतिर्लिङ्ग त्यस स्थानमा रहेका सपना देखेपछि भोलिपल्ट बिहान गइ खनिहेर्दा शिवको गाईका जस्ता खुर भएको देखि गौखुरेश्वर महादेवका नाममा प्रचलित रहको छ ।

लंखनमाइ मन्दिर :

ऐतिहासिकता र प्राचिनताको अर्को उदाहरण यस लंखनमाइ मन्दिर र यस वरपर रहेका ढङ्गेधारा निकै महत्वको देखिन्छ । स्थापना भएको समयको त्यति शिलालेखहरू तथा मुर्तिहरूका चोरी भएको छ । यद्यपी मुल मुर्ति चाहिँ निकै अलौकिक छ । मासिक स्थानका रूपमा कार्य सफलताका कामना गर्दा पण्य तिथि भएको यस मन्दिर ब्रतबन्ध, विवाह, नयाँ घर निर्माण जस्ता कार्यमा सिद्धिका लागि अधिष्ठात्रीका रूपमा पुजा गरिन्छ । धुलिखेल युवा क्लब, स्थानीय जनता, धुलिखेल नगरपालिका र श्री नेपाल सरकार परातत्व विभागबाट २०४८ सालमा पुनः निर्माण कार्य गरेको थियो ।

गरुड स्तम्भ :

आमा र छोराका सम्भनामा हिरालाल व्याञ्जु तथा आमा मायादेवी व्याञ्जुका नाममा स्थापित यस गरुड ३०/३२ फिट अग्ला ढुङ्गाका स्तम्भ माथि गरुडका स्वर्णयुक्त मुर्ति तथा आमा र छोराको दायाँ र बायाँ स-साना मुर्ति सहित आमा र छोराका ममतामय भावना पतिविम्बित हुन यस स्तम्भ एउट ढुङ्गाले बनेका छ । करिब १ सय वर्ष अगाडी स्थापना भएका देखिन्छ ।

स्वेत भैरव मन्दिर :

श्रीखण्डपुर बजारका अग्ला स्थानमा रहेका यस स्वेतभैरव मन्दिरले धार्मिक तथा सांस्कृतिक रूपमा निकै महत्वपूर्ण स्थान राख्दछ । स्थानीय रूपमा सञ्चालन हुने देशपजा, पञ्चवली पुजा आदिले यो मन्दिर प्रख्यात छ । भैरवका यस मन्दिरमा नवदुर्गा जात्राको बिसर्जन पुजा पनि गरिन्छ । प्राचिन समय देखि स्थानीय एवं छिमेकी गाउँहरूको धार्मिक स्थालका रूपमा रहेका यो मन्दिर जिर्णोद्धारको लागि पर्खिरहेका छ ।

देवीस्थान मन्दिर:

नगरको पुर्व भागमा अवस्थित यस मन्दिर स्थानीय कोतको रूपमा लिने गरिन्छ । सुन्दर मुर्ति सहितको यस मन्दिरमा दशैँमा पजा अर्चना गरिन्छ । पहाडका चुचुरोमा अवस्थित यस मन्दिरबाट हिमाली सुन्दर दृश्यहरू तथा सुर्योदय हुने अस्ताउने लगायत धुलिखेल बजारका सम्पूर्ण भाग र अन्य पहाडी स्थानका अवलोकन गर्न सकिन्छ । धुलिखेलमा पर्यटक आर्कषण गराउने स्थानको रूपमा पनि चिनिन्छ । यसलाई उत्कृष्ट पिकनिक स्थलका रूपमा निर्माण गर्न सकिन्छ । यहाँ साना साना अन्य गणेश, नारायण, चैत्य, पानीपौवा, पोखरी आदि थुप्रै रहेका छन । जसमा कला कौशलताका नमुना रहेको पाइन्छ ।

३.२ अन्य धार्मिक स्थालहरूको सूची वडा अनुसार

वडा नं.	नाम	स्थान	महत्व
१	कालिदेवी मन्दिर	देविटार थली	मल्लकालीन मन्दिर ९पुरानो
१	गुम्बा	डाँडाखेत, देविटार	

वडा नं.	नाम	स्थान	महत्व
१	गुम्बा	कर्कले	
२	सेतीदेवी मन्दिर	केरालाथुम्का	
२	चम्पादेवी मन्दिर	थिनगाँउ	
२	रक्तकाली मन्दिर	चप्लेटी	
२	सत्र रुद्रेश्वर मन्दिर	फेदिको पाटी	
२	कृष्ण मन्दिर	साखिरेचौर	
३	बज्रयोगिनी मन्दरी	बासघारी	बाहिर बाट पर्यटक आउने
३	बिन्देबासिनी मन्दिर	साँखु बेशी	
३	कमलामाई मन्दिर	आचार्य गाउ	
३	टासी छयालिंग गुम्बा	नया गाउ	
३	श्रीमनल देवी	कुताल	
४	सेती देवी मन्दिर	बखुं डोल	
४	भिमसेन थान	भ्यान्डोल	
५	भैरब मन्दिर	पुरानो बजार	
५	नारायण मन्दिर	पुरानो बजार	
५	गणेश मन्दिर	पुरानो बजार	
५	महांकाल मन्दिर	छलेश्वोर वन	
५	पुण्य माता घाट	पुरानो बजार पुल	
५	सरस्वति मन्दिर	पुरानो बजार	
५	नित्यनाथ मन्दिर	पुरानो बजार	
५	सिवालय स्तुपा	पुरानो बजार	
५	सिवालय स्तुपा	चौकोट	
५	सिवालय स्तुपा	चौकोट हुलाक	
५	सिद्धि विनायक मन्दिर	बसाटोल	
६	भगवती मन्दिर	चुछुटोल	
६	टेपुचामहादेव	खड्कीटोल	
६	उमा पार्वती		
६	गीता मन्दिर	गीता मन्दिर	
६	भैरब मन्दिर	कोर्खिल	
६	गणेश मन्दिर	धुलिखेल को गेटको रुप मा चिनिने	

वडा नं.	नाम	स्थान	महत्व
६	पतनदेवी	चुछेटोल	
७	गणेश मन्दिर	ओटोल	
७	हरिसिद्धि मन्दिर	डुटोल	
७	सेशनारायण मन्दिर	डुटोल	
७	लंखानामाइ मन्दिर	इटोल	
७	ब्रम्माइनी मन्दिर	डुटोल	
७	भीमसेन मन्दिर	भीमसेन बजार	
८	गौकुरेश्वर माहादेव मन्दिर	गौकुरेश्वर	
८	चक्रदेवी मन्दिर	पकुचा	
८	कालिदेवी मन्दिर	देवी स्थान	एतिहासिक मन्दिर, पृथ्वी नारायण शाहले पुजा गरेको
८	कालि मन्दिर	तामाङ गाउ (भट्टे डाडा)	
८	लक्ष्मी नारायण मन्दिर	शिखर कटेरी	
८	राधा कृष्ण मन्दिर	खर्क	
८	सिद्धी विनायक मन्दिर	खर्क	
८	वटारेश्वर महादेव मन्दिर	कोले	
८	वनकाली मन्दिर	कटुवा पाखा	
८	चर्च	धोके	
९	कोटकेदेवी मन्दिर	कोटकेदेवी	राज्यद्वारा संरक्षित (अत्यन्तै घुँइचो)
९	सिमेश्वर मन्दिर	रानाछाप	
९	नित्य चण्डेश्वर मन्दिर	काभ्रेभञ्ज्याङ	
९	देवी मन्दिर	फस्कोट	
१०	राधाकृष्ण मन्दिर	वतासे, सारदा	
१०	भैरवघाट मन्दिर	ठकुरीछाप, वतासे	
१०	ओमशान्ती भवन	पिपलबोट	
१०	महाकाल गणेश मन्दिर	बतासे	
१०	राधाकृष्ण मन्दिर	ठकुरीछाप, वतासे	
१०	सारदा देवस्थान मन्दिर	देवस्थान डाँडा	
११	कोटकेदेवी मन्दिर	कोटकेदेवी	राज्यद्वारा संरक्षित (अत्यन्तै घुँइचो)
११	सिमेश्वर मन्दिर	रानाछाप	

वडा नं.	नाम	स्थान	महत्व
११	नित्य चण्डेश्वर मन्दिर	काभ्रेभञ्ज्याङ	
११	देवी मन्दिर	फस्कोट	
११	बधशाला देवि मन्दिर	भिमचुला	
१२	देबिस्तान मन्दीर	सापकोटा गाँऊ	
१२	संखेस्वरी मन्दिर	संखुफेदी	
१२	कालिदेवी मन्दिर	पाटिचौर	
१२	धनकाली	एक्लेखेत	
१२	कोटकीदेवी	कोटादेवि	

३.३ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाको विवरण

तालिकाद्ध धुलिखेल नगरपालिकामा मनाउने गरेका जात्रा/ मेला

मेला	स्थान	मेला लाग्ने समय
कात्तिक पुर्णिमा, मंसिर पुर्णिमा	देविस्थान मन्दिर	मंसिर पुर्णिमा
स्थानीय जात्रा(योमरी पुर्णिमा, धान्य पुर्णिमा)	सेतिदेवी मन्दिर	मंसिर
मंसिरे पुर्ने जात्रा	कुताल	मंसिर
भीमसेनस्थानमा जात्रा	भीमसेनस्थान	भाद्र
बिस्केट जात्रा	पुरानो बजार	नया वर्ष
नारायण जात्रा	पुरानो बजार	कृष्ण जन्मास्तामी
भीमसेन जात्रा	पुरानो बजार	भीमसेन पंचमी
भगवान जात्रा	पुरानो बजार	भाद्र
गाइजात्रा	पुरानो बजार	सावन
नवदुर्गा	पुरानो बजार	फागुपुर्निमा
भगवती जात्रा	दर्शैँ, डुटोल	१ दिन
हरिसिद्धिको १२ बर्षे जात्र	लखन डबली	फाल्गुन
भगवती जात्रा	लखन डबली	दर्शैँ एकादसी
हिले जात्रा		भाद्र
देवी स्थानमा		वडा दर्शैँ
नवरात्रा मेला (दर्शैमा)	बधशालादेवी	नवरात्रा मेला (दर्शैमा)
कालिकादेवी थान जात्रा (वडादर्शैमा, चैतेदर्शैमा)	वडा ८ र ९ को	कालिकादेवी थान जात्रा (वडादर्शैमा, चैतेदर्शैमा)
कृष्ण जन्माअष्टमी मेला	काभ्रेभञ्ज्याङ	कृष्ण जन्माअष्टमी मेला

मेला	स्थान	मेला लाग्ने समय
सिमेश्वर मेला		सिमेश्वर मेला
वाला चतुर्दशी	भैरवघाट, ठकुरीछाप	
गठेमंगल जात्रा	नेवारटोल, बतासे	साउने संक्रान्ती

श्रोत: लक्षित समूह छलफल, २०७४

३.४. पर्यटकिय स्थलहरु

वडा	नाम	प्रकार
१	दौवीटार थली	धार्मिक पर्यटकिय
२	अल्छे चौर	पिकनिक स्पट
२	कोइराला थुम्का	भ्यु टावर (हिमाल अवकोकन)
२	कोइराला थुम्का	होमस्टे
३	होम स्टे बनाउने कुताल	धार्मिक
३	बन्झाक्रीमन्दिर कुताल टुलो हुंगा	धार्मिक
५	छलेश्वर बन	हिमाल अबलोकन ,पुरातत्व, भिउ टावर प्रस्तावित
५	पुरानोबजार	धार्मिक, सांस्कृतिक र पुरातत्व
५	ध्वकतभ धवतभच तचभवक्तभलत उबिलत	अनुसन्धानात्मक
५	चौकोट भिउ क्षेत्र	हिमाल अबलोकन
६	सफियो जंगल	बोटानिकल रिसर्च सेन्टर , पुतली चराको राम्रो ठाउँ
६	धार्मिक मठ मन्दिरहरु को सांस्कृतिक स्थल भएको ले	
६	होम स्टे	
७	पुराना सांस्कृतिक सम्पदा हरु	
७	हिमाल हरु को सौन्दर्य देखिने	
८	कालिदेवी स्थान	धार्मिक
८	गौकुरेश्वर मन्दिर	धार्मिक
८	गौकुरेश्वर सामुदायिक वन	अनुसन्धानात्मक, अबलोकन
८	भट्टे डाडा	भिउ टावर
८	देवी स्थान डाडा	सेल्फ खिच्ने डाडा
८	कटुवा पाखा सामुदायिक वन	अन्तराष्ट्रिय स्तरको पार्क, सुटिङ्क स्पट
८	भट्टे डाडाको माथि भिउ प्वाइट	तामाङ कल्चर

वडा	नाम	प्रकार
८	वडाल गाउ	होम स्टे
९	देविथान, देउराली डाँडा	पिकनिक स्पट, दृश्यावलोकन(हिमाल देखिने), sunrise/sunset
९	काभ्रेडाँडो९कर्थरी स्कुल क्षेत्र०	पिकनिक स्पट, दृश्यावलोकन(हिमाल देखिने)
९	देविस्थान	भ्यु टावर (हिमाल अवकोकन)
९	होमस्टे	होमस्टे
११	देविथान, देउराली डाँडा	पिकनिक स्पट, दृश्यावलोकन(हिमाल देखिने), sunrise/sunset
११	काभ्रेडाँडो९कर्थरी स्कुल क्षेत्र०	पिकनिक स्पट, दृश्यावलोकन(हिमाल देखिने)
११	देविस्थान	भ्यु टावर (हिमाल अवकोकन)
११	होमस्टे	होमस्टे
१०	पिडडाँडा	भ्यु टावर (बुदको मुर्ती)
१०	सारदा देविस्थान९मेला लाग्ने०	भ्यु टावर, मन्दिर
१०	देउराली डाँडा	पिकनिक स्पट
१२	देविस्थान मन्दीर	अनुसन्धानात्मक
१२	होमस्टेको संभावना	संखुमा
१२	बन्जि जम्प	एक्लेखेत
१२	बाल उधान	एक्लेखेत देबिस्थान डाँडाँ, चिसापानि संखेस्वरि माथि
१२	भ्यु टावर	देबिस्थान डाँडाँ

३.५ धुलिखेल क्षेत्रका प्राचीन, साँस्कृतिक एवं पुरातात्विक सम्पदाहरूको अभिलेख

सि.नं.	सम्पदा	अभिलेख	साल	दाता
१.	गौखुरेश्वर महादेव	शिलालेख	ने.सं ८५४	पतिमन भारो
२.	भगवती मन्दिर (चौछे टोल)	घण्ट अभिलेख	ने.सं ९४०	
३.	शेषनारायण(दू टोल)	शिला स्तम्भ	ने.सं ८९९	मुनि भारो
४.	गोरखनाथ मन्दिर(जघू टोल)	शिलालेख	ने.सं ८९६	राम दास
५.	हरिसिद्धि मन्दिर (दू टोल)	शिलालेख	ने.सं ९६७	जोग नारायण
६	गणेश मन्दिर(व टोल)	शिलालेख	ने.सं ९४०, ९५३	धाजु राम र भागिवन्त
७	भीमसेन मन्दिर(शहर बाहिर)	शिलालेख	ने.सं ७९०	भायराम

श्रोत : जिल्ला वस्तुगत विवरण, काभ्रेपलाञ्चोक, २०७४

३.६ सामुदायिक तथा सरकारी वनहरूको विवरण

यस नगरपालिकाको २७.५३ प्रतिशत भुभाग जंगलले ढाकेको छ। यस नगरपालिकामा ३६ वटा सामुदायिक वनहरू छन् जसको क्षेत्रफल ८५३.०५ हेक्टर रहेको छ र यी सामुदायिक वनहरूबाट ३३९३ घरधुली अन्तर्गतका १७६९२

जनसँख्याले लाभ लिने गर्दछ (जिल्ला तथ्यांक कालर्यालय काभ्रे, २०७४) । त्यसै गरी यस नगरपालिकामा १९ वटा कवुलियती बनहरु छन् जसको क्षेत्रफल ८०.४ हेक्टर छ र यी सामुदायिक बनबाट २०१ घरधुरीका १२१२ जनसँख्याले लाभ लिन्छन् ।

तालिका 1: धुलिखेल नगरपालिकाका सामुदायिक तथा सरकारी बनहरु

क्रो सं	नाम ठेगाना	लाभान्वित घरधुरी	हालको क्षेत्रफल (हे.)	वनपैदावार	वन्यजन्तु	जडिबुटि र विपेशता	बनको प्रकार
1.	दुङ्गेखोला सा. वन, दुङ्गेखोला, धुलिखेल- १	१४ घरधुरी	५६.५२	सल्लो	बाघ, कालिज	कुरिलो	सामुदायिक
2.	बज्रपरे डाँडा सा.व., धुलिखेल-२	१९ घरधुरी	७.१३	सल्लो, साल ,चिलाउने	मृग, कालिज खरायो		सामुदायिक
3.	अल्छे चौर (कोइरालाथुम्का) सा.व., धुलिखेल-२	१५१ घरधुरी	५७	सल्लो, साल	मृग, कालिज खरायो		सामुदायिक
4.	चिहानडाँडा धानछरे साव(डुँडामुख), धुलिखेल-२	४० घरधुरी	७.७५	कटुस, सल्लो	मृग, कालिज खरायो		सामुदायिक
5.	धोविखोला साब, (रानाछाप, पानीट्याङ्की बिच), धुलिखेल १	१०२ घरधुरी	१७.३६	सल्लो, कटुस	बाघ, मृग, बदेल		सामुदायिक
6.	बैडाल पाखा साव, धुलिखेल १०	५३ घरधुरी	१०.०२	चिलाउने, कटुस र पहेँलो उतिस			
7.	चौतारीपाखा सा.व., धुलिखेल-११	८७ घरधुरी	२७.५८	साल, सल्ला, चिलाउने			
8.	मण्डलीदेवी सा.व., धुलिखेल-११	७५ घरधुरी	२.४	सल्ला, चिलाउने, उतिस			
9.	डाँडमुख च्यानडाँडा सा.व., धुलिखेल २	८७ घरधुरी	२				
10.	फोक्सोभिर सा.व., धुलिखेल-१	६६ घरधुरी	१८	कटुस, बाँझ, चिलाउने			
11.	ठुलो सामुदायिक बन, धुलिखेल-११	१०५ घरधुरी	२४.५६	उतिस, मौवा, लाँकुरी			
12.	शान्तिपुर रोहिणीपातल सा.व., धुलिखेल-११	२४१ घरधुरी	१२.८	खोटेसल्ला, चिलाउने, उतिस			
13.	आइते पाखा सा.व., धुलिखेल-११	५९ घरधुरी	५९	उतिस, मौवा, लाँकुरी			
14.	गौखुेश्वर सामुदायिक बन, गौखुेश्वर	६२ घरधुरी	२४.२५	लालिगुराँस, काफल	मृग, खरायो, चितुवा, बदेल, कालिज		सामुदायिक

क्रो सो	नाम ठेगाना	लाभान्वित घरधुरी	हालको क्षेत्रफल (हे.)	वनपैदावार	वन्यजन्तु	जडिबुटि र विषेशता	बनको प्रकार
15.	कटुवापाखा सामुदायिक बन, शिखरकटेरि, धुलिखेल-९	१९४ घरधुरी	६८.८	साल, कटुस, सिसौ, सल्ला	सालक, मृग, बाघ		सामुदायिक
16.	पकुचादोभान सामुदायिक बन, पकुचा	५६ घरधुरी	४६.५	मिश्रित	सालक, मृग, बाघ		सामुदायिक
17.	कालिकादेवी सा.व., धुलिखेल-११	२५ घरधुरी	०.२२	चिलाउने, भलायो, गराँस, सल्लो			
18.	घोडालडे भिर सा.व., धुलिखेल-१०	१२ घरधुरी	१.३		सल्ला, उतिस		
19.	झाँकी लामीडाँडा सा.व., धुलिखेल-१	८७ घरधुरी	५८.२५	खोटेसल्ला, चिलाउने, उतिस			
20.	दारि थुम्का सा.व., धुलिखेल-१२	९२ घरधुरी	५०.५०	उतिस, मौवा, लाँकुरी			
21.	कर्णेललको ठुलो सा.व., धुलिखेल-१२	४२५ घरधुरी	६८.०१	खोटेसल्ला, चिलाउने, उतिस			
22.	ठुलो गैरी सा.व., धुलिखेल-१२	७३ घरधुरी	५०.२	खोटेसल्ला, चिलाउने, उतिस			
23.	एक्लेखेत ठुलोचौरी सा.व., धुलिखेल-१२	३७ घरधुरी	१०.५	खोटेसल्ला, चिलाउने, उतिस			
24.	कालिकादेवी सल्लेनी सा.व., धुलिखेल-१२	३८ घरधुरी	६७	खोटेसल्ला, चिलाउने, उतिस			
25.	बतासे डाँडा सा.व., धुलिखेल-४	८० घरधुरी	३.५	खोटेसल्ला, चिलाउने, उतिस			
26.	कामिको पँधेरो सा.व., धुलिखेल-९	३१ घरधुरी	०.९०	उतिस, मौवा, लाँकुरी			
27.	पानी ट्याँकीडाँडा सा.व., धुलिखेल-९	६० घरधुरी	१.७५	खोटेसल्ला, चिलाउने, उतिस			
28.	विरुवा डाँडा सा.व., धुलिखेल-९	५५ घरधुरी	७.५१	उतिस, मौवा, लाँकुरी			
29.	भिमचुला सा.व., धुलिखेल-९	९२ घरधुरी	३२.०७	खोटेसल्ला, चिलाउने, उतिस			

क्रो सो	नाम ठेगाना	लाभान्वित घरधुरी	हालको क्षेत्रफल (हे.)	वनपैदावार	वन्यजन्तु	जडिबुटि र विषेशता	बनको प्रकार
30.	जुरेथुम्का सा.व., धुलिखेल-९	५१ घरधुरी	२२.२५	उतिस, मौवा, लाँकुरी			
31.	स्वर्गिय होमेन चिहानडाँडा सा.व., धुलिखेल-८	१३२ घरधुरी	२२.२५	खोटेसल्ला, चिलाउने, उतिस			
32.	छयाँल देवी सा.व., धुलिखेल-८	९२ घरधुरी	९.९२	सल्ला, चिलाउने, उतिस			
33.	सेती राँगेवास सा.व., धुलिखेल-२	४९ घरधुरी	२०.७३	साल, चिलाउने, उतिस			
34.	साफिनो सा.व., धुलिखेल-६	४४ घरधुरी	११.२५	कटुस, सल्लो, सेती काठ			
35.	फस्कोट सुन्दर सा.व., धुलिखेल-११ र ९	५२ घरधुरी	१८.२५	पाटे सल्लो, गोब्रे सल्लो			
36.	कपिलेश्वर सा.व., धुलिखेल-११	१९५ घरधुरी	३२	चिलाउने, मौवा, उतिस, अमला, सुनखरी			
37.	ठुलो बन सरकारी	प्राकृतिक चिडियाखाना			मृग कालिज चितवा		सरकारी
38.	भण्डार खर्क, काभ्रेभञ्ज्याङ	७ हे.		कटुस	मृग, कालिज खरायो	गुराँस	सरकारी
39.	रामपुर क्षेत्र	-		कटुस, सल्लो	मृग, कालिज खरायो		सरकारी

खण्ड ४: जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

४.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था

धुलिखेल नगरपालिकाको जनगणना २०५८ र २०६८ केलाउँदा यस नगरपालिकाको जनसंख्या बढ्दो क्रममा भए पनि समग्र नेपालको जनसंख्या वृद्धिदर १.३५ रहेकोमा यस नगरपालिकाको सो भन्दा निकै कम अर्थात् ०.७ प्रतिशत मात्र रहेको छ। जनघनत्व भने यस नगरमा राष्ट्रिय दर अर्थात् १८० भन्दा बढी अर्थात् ५८२ जना प्रति वर्ग कि.मी. रहेको छ जुन २०५८ सालको भन्दा खासै धेरै फरक छैन। नगरपालिकाको आन्तरिक जनघनत्वमा भने निकै विविधता रहेको देखिन्छ। यस नगरका सहरी वडाहरु ४, ५, ६ र ७ मा जनघनत्व निकै घना रहेको छ भने बाँकी वडाहरुमा पातलो बसोबास रहेको छ। साथै यस नगरपालिकाको लैंगिक अनुपात भने राष्ट्रिय दर भन्दा खासै फरक छैन।

तालिका ५: जनसंख्या वितरणको अवस्था

विवरण	गणना वर्ष	
	२०५८	२०६८
जनसंख्या	29982	32162
परिवार संख्या	5670	7061
जनघनत्व	545	582
औषत वृद्धिदर प्रतिशत		0.7
परिवारको औषत आकार	5.3	4.6
महिला पुरुष अनुपात (प्रति १०० जना महिलामा पुरुषको संख्या)	95.23	92.84

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र २०५८

४.२ धुलिखेल नगरपालिकामा लिङ्ग अनुसार घरमुली विवरण

जनगणना २०६८ अनुसार १० वर्ष उमेर पुगेको र परिवारमा अक्सर उपस्थित/बसोबास गर्ने पुरुष वा महिला सदस्य जसले परिवारको व्यवहार चलाउने अर्थात् मुख्यरूपमा निर्णय लिने गर्दछन्, त्यस्ता व्यक्तिलाई परिवारमूली मानिएको छ। परम्परागत रूपमा पुरुषलाई मात्र घरमुली मान्ने नेपाली मान्यता रहि आएकोमा बढ्दो अधुनिकता र साक्षरता लगाएतका विभिन्न कारण महिला घरमुली पनि बढ्दै गएको यस नगरपालिकामा करिब २५ प्रतिशत घरमा महिला घरमुली भएको कुराले जनाउँदछ।

लिङ्ग	घरमुली अनुसार परिवार साख्या	प्रतिशत
पुरुष	5303	75.10
महिला	1758	24.90
जम्मा	7061	100

श्रोत : जिल्ला वस्तुगत विवरण, काभ्रेपलाञ्चोक, २०७४

४.३ लिंगका आधारमा वडा अनुसार जनसंख्या र जनघनत्वको विवरण

जनगणना २०११ अनुसार धुलिखेल नगरपालिकाको ७०६१ घर परिवारमा ३२१६२ व्यक्तिहरू बसोबास गर्दछन्। धुलिखेल नगरपालिकाको वार्ड नम्बर ११ को जनसंख्या सबैभन्दा बढी ४००९ रहेको छ भने वार्ड नम्बर १० को जनसंख्या सबैभन्दा कम अर्थात् १४३० जना रहेको छ।

तालिका 6: धुलिखेल नगरपालिकाको जनसंख्या वितरण

वार्ड न.	जनसङ्ख्या				क्षेत्र किमी	घनत्व
	घरधुरी	जम्मा	पुरुष	महिला		
1	460	2143	964	1179	6.132437	349.4532
2	542	2548	1193	1355	8.510152	299.4071
3	558	2401	1214	1187	2.743233	875.2446
4	820	3195	1715	1480	1.55272	2057.679
5	354	1751	856	895	0.672229	2604.766
6	439	2002	976	1026	1.007136	1987.815
7	722	3118	1487	1631	1.982098	1573.081
8	746	3553	1718	1835	8.640914	411.1833
9	682	3190	1438	1752	4.92777	647.3517
10	317	1430	654	776	2.97932	479.9753
11	806	4009	1946	2063	10.11825	396.2149
12	615	2822	1323	1499	5.352995	527.1815
जम्मा	7061	32162	15484	16678	54.619	

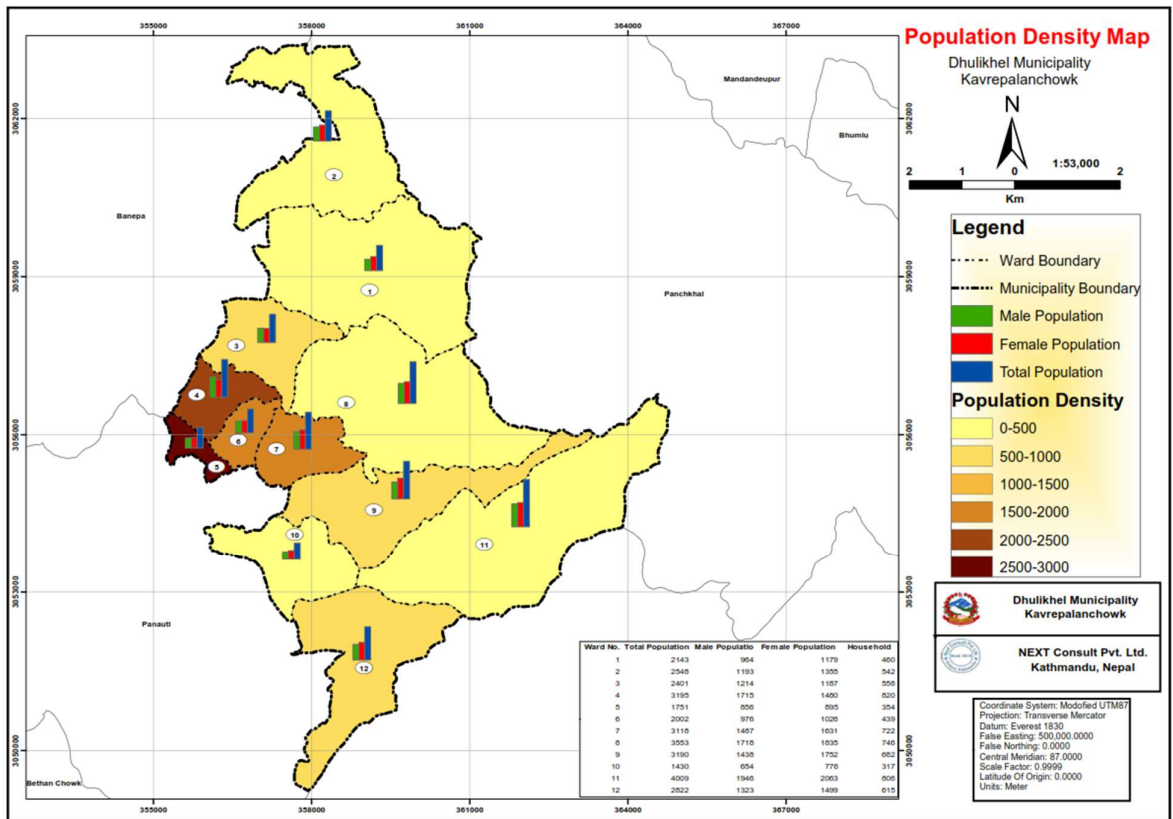
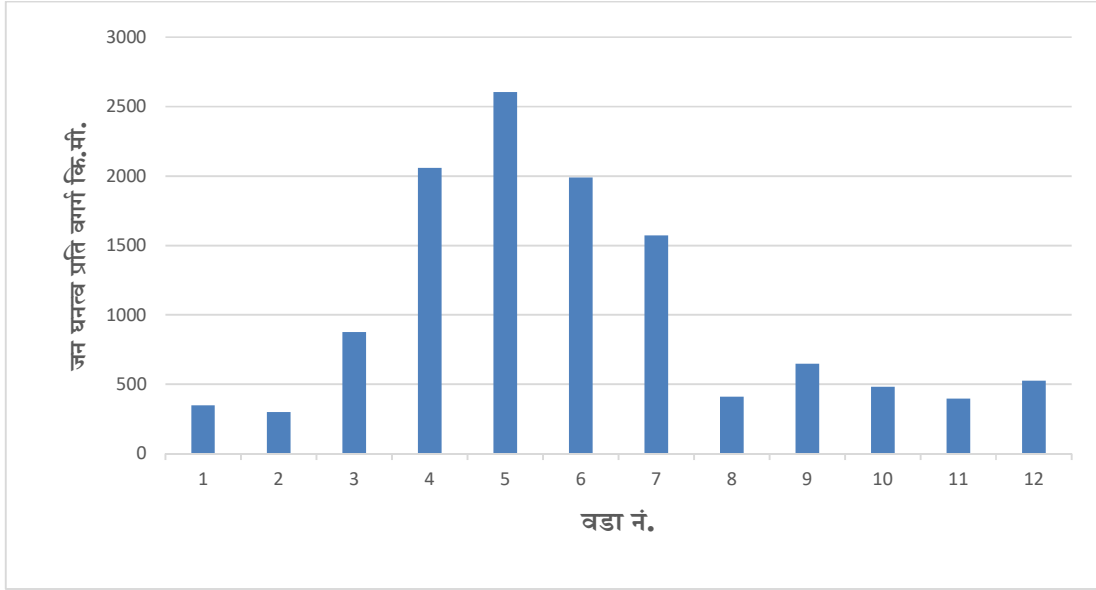
श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

यस नगरपालिकामा ग्रामिण र सहरी इलाकामा जनसंख्या वितरण निकै असमान रहेको छ । सहरी वडाहरु ४, ५, ६ र ७ मा जनघनत्व निकै घना रहेको छ जहाँ भण्डै प्रति वर्ग कि.मी. १५०० देखि ३००० जना को हाराहारीमा बसोबास छ । त्यसै गरी बाँकी ग्रामिण वडाहरु १, २, ३, ८, वडाहरुमा पातलो बसोबास रहेको छ जहाँ प्रतिवर्ग कि.मी. करिब ३०० देखि ८०० जना मात्र बसोबास गर्दछन् ।

ग्राफचित्र तथा नक्सामा नगरपालिकाको वडा अनुसारको जनघनत्व तथा जनसंख्या वितरणको अवस्थालाई चित्रण गरिएको छ ।

धुलिखेल नगरपालिकामा वडा अनुसारको जनघनत्व

चित्र ३: जनसंख्या वितरण नक्शा

४.४ आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको विवरण

उमेर-समुह	जनसंख्या
आश्रीत जनसंख्या (०-१४वर्ष र ५९ भन्दा माथि)	११,२९७
सक्रिय जनसंख्या (१५ देखि ५९ वर्ष)	१९,७२०

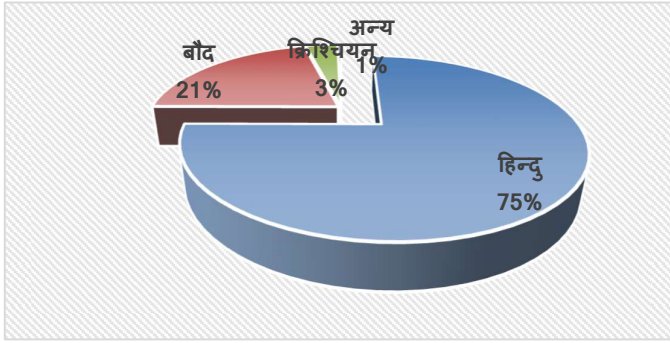
श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

४.५ धुलिखेल नगरपालिकाको उमेर समूह अनुसार जनसंख्या

उमेर समुह	लिङ्ग	जनसंख्या	उमेर समुह	लिङ्ग	जनसंख्या
० - ४	पुरुष	1225	45-49	पुरुष	740
	महिला	1057		महिला	771
	जम्मा	2282		जम्मा	1511
५ देखि ९	पुरुष	1415	50-54	पुरुष	655
	महिला	1463		महिला	704
	जम्मा	2878		जम्मा	1359
१० देखि १४	पुरुष	1855	55-59	पुरुष	491
	महिला	1850		महिला	482
	जम्मा	3705		जम्मा	973
15-19	पुरुष	1955	60-64	पुरुष	408
	महिला	2035		महिला	480
	जम्मा	3990		जम्मा	888
20-24	पुरुष	1698	65-69	पुरुष	352
	महिला	1898		महिला	399
	जम्मा	3596		जम्मा	751
25-29	पुरुष	1189	70-74	पुरुष	261
	महिला	1546		महिला	287
	जम्मा	2735		जम्मा	548
30-34	पुरुष	1034	75-79	पुरुष	192
	महिला	1250		महिला	192
	जम्मा	2284		जम्मा	384
35-39	पुरुष	964	80-84	पुरुष	89
	महिला	1130		महिला	96
	जम्मा	2094		जम्मा	185
40-44	पुरुष	901	८५ वर्ष र सो भन्दा माथि	पुरुष	60
	महिला	963		महिला	75
	जम्मा	1864		जम्मा	135

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

४.६ धर्मको आधारमा धुलिखेल नगरपालिकामा जनसंख्याको प्रतिशत

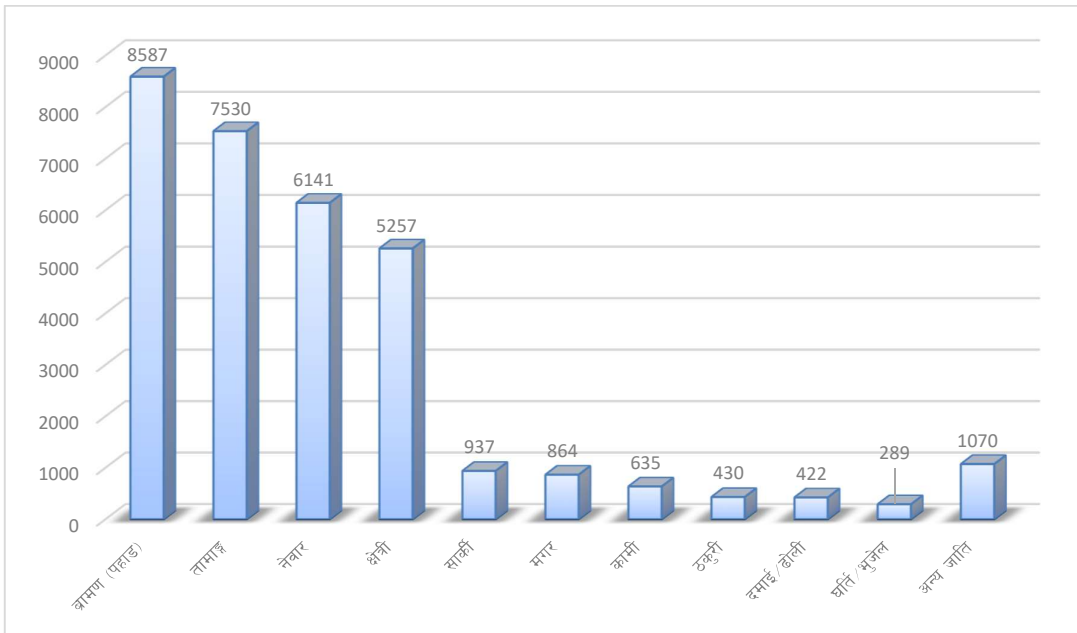

श्रोत: जिल्ला वस्तुगत विवरण काभ्रेपलान्चोक २०७४, जिल्ला तथ्यांक कार्यालय काभ्रे

४.७ जातियताको आधारमा धुलिखेल नगरपालिकाको जनसंख्याको विवरण

धुलिखेल नगरपालिकामा २०६८ को जनगणना अनुसार बाह्रमण, तामाङ, नेवार र क्षेत्रीको बाहुल्यता रहेको छ, यिनीहरूले क्रमशः २६.७, २३.४१, १९.०९ र १६.३५ प्रतिशत जनसंख्या ओगट्दछ। अन्य जातिहरू साकी, मगर, कामी, ठकुरी, दमाई, भुजेल लगाएतका जातिहरू पनि यस नगरपालिकामा स्थायी रूपमा बसोबास गर्दछन् जसको जनसंख्या एक हजार भन्दा कम रहेको छ।

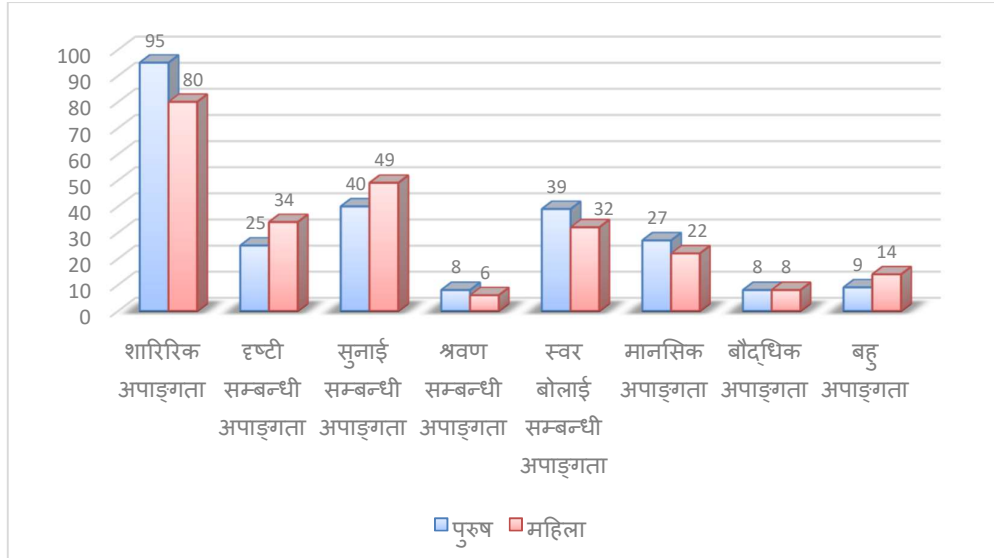
टेबल ८- धुलिखेल नगरपालिकाको जातियता अनुसार जनसंख्या

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

४.८ अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या

धुलिखेल नगरपालिकामा २०६८ को जनगणना अनुसार जम्मा जनसंख्याको १.५ प्रतिशत मानिसमा कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गता रहेको देखाउँदछ । अपाङ्गताको प्रकार मध्ये धेरैजसो शारिरिक अपाङ्गता रहेको पाइयो । अपाङ्गता भएका जम्मा ४९६ जना मध्ये २५१ जना पुरुष र २४५ जना महिला रहेका छन् ।

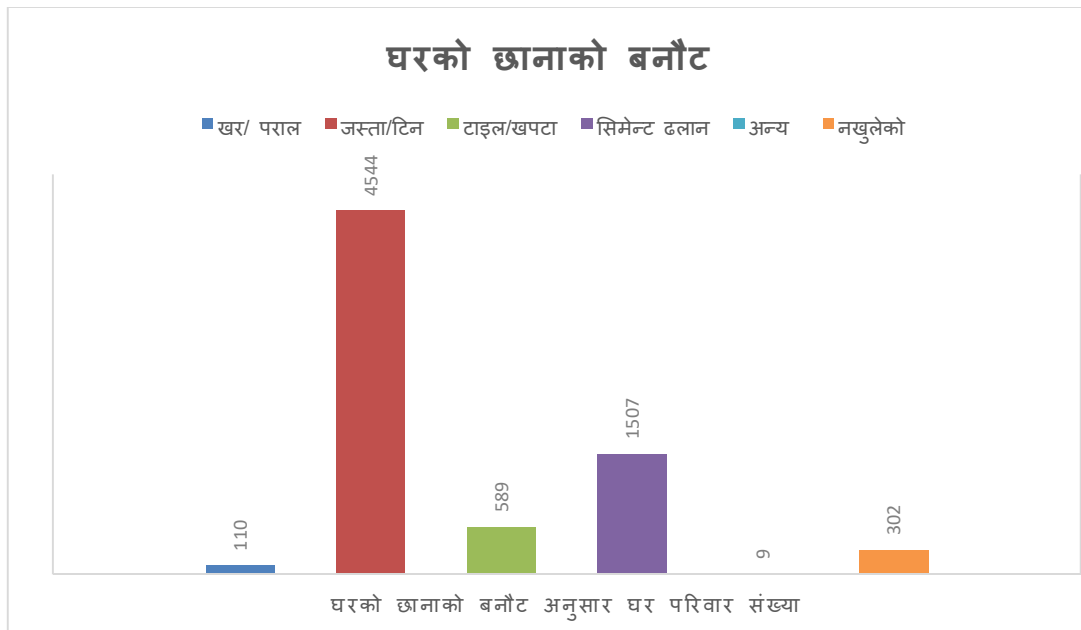

चित्र ८.८ अपाङ्गताको प्रकारको आधारमा जनसंख्या

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

४.९ घरको छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

जनगणना २०६८ अनुसार यस नगरपालिकाको अधिकांश अर्थात् ६४.६९ प्रतिशत घरहरूका छाना जस्ता वा टिनबाट बनेको छ भने २९.३४ प्रतिशत घर सिमेन्टको वा सिमेन्ट ढलान गरिएको छ ।

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

४.१० स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको बसोबासको अवस्था

२०६८ को जनगणना अनुसार यस नगरपालिकामा ८१.५५ प्रतिशत घरपरिवार आफ्नै स्वामित्वको घरमा बसोबास गर्छन् भने १६ प्रतिशत घरपरिवार भाडाको घरमा बसोबास गर्छन् ।

प्रकार	घरपरिवार संख्या	प्रतिशत
आफ्नै	5758	81.55
भाडामा	1166	16.3
संस्थागत	82	1.15
अन्य	55	0.81
जम्मा	7061	100

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

४.११ नगरपालिकाका वडामा दर्ता भएका बसाई सराई सम्बन्धि विवरण

यस नगरपालिकामा २०७३/२०७४ मा भएका विवाह दर्ता, बसाई सराई गरी आएको परिवार तथा बसाई सरी गएको सख्या देखाईएकोछ । यी विवाह दर्ता तथा बसाई सराई सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 8: विवाहदर्ता, सम्बन्ध विच्छेद तथा बसाई सराई सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	विवाह दर्ता संख्या	बसाई सराई				सम्बन्ध विच्छेद
		आएको		गएको		
		दर्ता सं.	सदस्य सं.	दर्ता सं.	सदस्य सं.	
1	36	1	4	1	1	0
2	29	0	0	3	8	1
3	15	1	8	2	4	0
4	22	14	48	3	13	1
5	21	8	40	1	2	0
6	36	3	7	3	7	0
7	33	13	40	3	7	1
8	31	3	15	1	7	1
9	53	2	7	4	17	0
10	15	2	7	4	10	0
11	59	4	10	3	8	0
12	22	2	7	2	5	0
जम्मा	372	53	193	30	89	4

स्रोत : धुलिखेल नगरपालिका, २०७५

काम, माम र सेवा सुविधाको खोजीमा एक स्थानबाट अन्यत्र बसाई सर्ने मानवीय प्रवृत्ति रहिआएकोछ । यसै क्रममा मानव निर्मित विभिन्न सेवा तथा सुविधाहरूमा पहुँच बढाउन मानिसहरू गाउँबाट सहरमा बसाई सराई सर्ने प्रक्रिया नेपालको सबै ग्रामीण तथा शहरहरूमा रहेको छ । यस नगरपालिकामा विगतको वर्ष अर्थात् आर्थिक वर्ष २०७४ सालमा जम्मा ८३ घरपरिवारको बसाई सराई दर्ता भएकोछ । वडाहरूमा दर्ता भएको बसाई सराई विवरण हेर्दा नगरपालिका भित्रका सहर क्षेत्रका वडाहरू ४, ५, ६ र ७ मा बसाई सरि आउने संख्या अन्त भन्दा बढी छ भने कम सहरिकृत भएका वडाहरू २, ३, ९ र १० मा बसाई सरि जाने संख्या बढी रहेको छ । यी तथ्यांकले यस नगरपालिकामा हाल विभिन्न नेपालमा जस्तै ग्रामिण भेग बाट सहर क्षेत्रमा बसाई सर्ने प्रचलनलाई भल्काउँदछ । साथै नगरपालिका भित्रै पनि कम शहरिकृत वस्तीबाट सहरिकृत ठाउँमा बसाई सदैँ गएको समेत अनुमान गर्न सकिन्छ ।

४.१२ नगरपालिकाका वडामा दर्ता भएका जन्म र मृत्यु सम्बन्धि विवरण

स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरूको पहुँच अझै आम ग्रामीण क्षेत्रमा बस्ने नागरिकहरूसम्म सर्वसुलभ तरिकाले पुग्न नसकेको अवस्था एकातर्फ रहेको छ भने शिक्षा र जनचेतनाको कमीले गर्दा नेपालका विभिन्न स्थानहरूमा व्यक्तिगत घटना हरु समयमै दर्ता गराउने परिपाटीको पनि विकास भई नसकेको अवस्था छ । अधिकांश सर्वसाधारणले यसको महत्व नबुझेका कारणले पनि जन्म दर्ता तथा मृत्युदर्ताको अभिलेख पूर्णरूपमा हुन नसकेको हो ।

तालिका 9: जन्म तथा मृत्यु दर्ता भएका व्यक्तिगत घटना विवरण

वडा	जन्म			मृत्यु		
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
1	50	55	105	16	9	25
2	38	35	73	12	7	19
3	23	25	48	4	6	10
4	23	19	42	7	6	13
5	35	38	73	10	3	13
6	59	60	119	18	11	29
7	57	47	104	12	7	19
8	52	51	103	10	10	20
9	123	127	250	20	16	36
10	32	24	56	10	4	14
11	95	72	167	20	15	35
12	47	40	87	18	8	26
hDdf	634	593	1227	157	102	259

स्रोत : धुलिखेल नगरपालिका, २०७५

नवजात शिशु जन्मना साथ सो को जन्मदर्ता गरी प्रमाण-पत्र लिने प्रचलन नेपाली अभिभावकहरूले अझै अंगीकार गरी सकेको अवस्था छैन । तर पनि विभिन्न कारणले विशेषतया विद्यालयमा भर्ना गर्ने उमेर नजिक पुगेपछि (५-६ वर्ष) विद्यालयमा भर्ना गराउनको लागि जन्मदर्ता प्रमाण-पत्रको आवश्यकता पर्ने हुँदा अभिभावकहरूले नगरपालिका तथा वडा कार्यालयमा सम्पर्क राख्ने प्रचलनको शुरुवात भएको छ । यस नगरपालिकामा विगत १ वर्षमा अर्थात्

२०७४ सालमा सम्ममा जम्मा १२२७ जना बालबालिकाहरूको जन्मदर्ता प्रमाण-पत्र प्रमाणित गरेको छ । त्यसै गरी नगर पालिका भरिमा जम्मा २५९ वटा मृत्यू दर्ताको घटना दर्ता भएको छ ।

१०.५ वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरूका विवरण

कुनै पनि राष्ट्रमा जेष्ठ नागरिकले भावी पुस्ता हुर्काएर समाज तथा राष्ट्र निर्माणको लागि आफ्नोतर्फबाट देन पुऱ्याएको हुन्छ । उनीहरूले गरेको तिनै लगानीको फलस्वरुप नया पिढीले विकासका कतिपय फाइदाहरू उपभोग गर्न पाएका हुन्छन् । विकसित तथा आर्थिक रुपमा सम्पन्न राष्ट्रहरूले निश्चित रुपमा उनीहरूको देनको कदर गर्दै अनेक प्रकारको सेवा सुविधाहरू जेष्ठ नागरिकहरूलाई उपलब्ध गराएको हुन्छ । नेपालमा पनि सरकारको तर्फबाट जेष्ठ नागरिकहरूलाई केहि न्यून भत्ताहरू वितरण गर्नाको साथै अन्य सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन पहल गरिन थालिएको छ । तालिकामा धुलिखेल नगरपालिकामा चालु आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ सालमा विभिन्न प्रकारका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्नेहरूको विवरण देखाईएको छ ।

तालिका 10: चालु आर्थिक वर्ष २०७४।०७५मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्नेहरूको विवरण

वडा नं.	जेष्ठ नागरिक भत्ता- अन्य	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	एकल महिला भत्ता	विधवा भत्ता	पूर्ण अपाङ्गता भत्ता	अति अशक्त अपाङ्गता भत्ता	बालबालिका सुरक्षा भत्ता - दलित	जे.ना. आ.पधी उपचार भत्ता	जम्मा
१	६१	६	२	७२	३	७	५	६८	१५६
२	१०३	१३	१	६९	१	५	९	१०६	२०१
३	६७	४	०	४५	५	७	३	७९	१३१
४	६०	२८	०	६९	८	४	२५	७४	१९४
५	१११	१	३	७२	३	३	५	११५	१९८
६	२०२	०	६	८७	१०	२०	०	२०५	३२५
७	२२४	०	१	१०२	२	१५	२	२३५	३४६
८	२०२	१६	३	१०५	१६	१२	८	२१७	३६२
९	१०१	४०	०	१२२	९	९	८७	११९	३६८
१०	७०	२	१	६२	२	६	६	७४	१४९
११	१७९	१७	१	१२९	१३	१६	१८	१९५	३७३
१२	१७५	८	०	१३८	५	८	१३	१८४	३४७
जम्मा	१५५५	१३५	१८	१०७२	७७	११२	१८१	१६६३	३१५०

स्रोत : धुलिखेल नगरपालिकाको कार्यालय, २०७५

यस नगरपालिकामा चालु आर्थिक वर्षमा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत जम्मा ३१५० जनालाई भत्ता तथा सेवा सुविधा वितरण गरिएको छ । जस अन्तर्गत सबै भन्दा धेरै दलित बाहेकका १५५५ जना जेष्ठ नागरिक र दलित जेष्ठ नागरिक १३५ जना गरी जम्मा १६९० ले जेष्ठ नागरिक भत्ता प्राप्त गर्ने संख्या रहेको छ । त्यसै गरी १८ जना एकल महिला, १०७२ जना विधवा, ७७ जना पुर्ण अपाङ्ग, ११२ जना अति अशक्त अपाङ्ग, १८१ जना दलित बालबालिका सुरक्षा भत्ता र १६६३ जना जेष्ठ नागरिक उपचार खर्च प्राप्त गर्ने संख्या रहेको छ ।

खण्ड-५: भौतिक पूर्वाधार तथा भौतिक सेवा सुविधा

५.१ सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था

धुलिखेल नगरपालिकालाई नेपालका प्रमुख दुई राजमार्ग अरनिको राजमार्ग र विपि राज मार्गले छोएर जान्छ । अरनिको राजमार्गले राजधानीलाई चीन स्वाशासित क्षेत्र तिब्बतको कोदारी लाई जोड्दछ भने विपि राजमार्गले तराईको बर्दिवास हुँदै तराईका अन्य सहरहरु जोड्छ । त्यसै गरी यस नगरपालिकाका विभिन्न प्रमुख वस्तिहरुलाई जिल्ला स्तरिय ६ वटा सडकहरुले छिमेकी जिल्ला र काभ्रे जिल्लाका विभिन्न बजारकेन्द्रहरु जोड्दछ । उक्त छ जिल्ला सडकहरुको विवरणहरु तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका 11: धुलिखेल नगरपालिका भित्रका जिल्ला सडकहरुको विवरण

क्रांसी	सडकको नाम	सडकले जोड्ने ठाउँहरु
1	24DR009 बनेपा-रविओपी-पाँचखाल	यस सडकले धुलिखेलको वडा नं.९ लाई छुन्छ । साथै यसले वडा नं.१ र २ का विभिन्न वस्तिहरुलाई बनेपा नगरपालिकाको बनेपा बजार र पाँचखाल नगरपालिकाको अनाईकोट बजार सँग जोड्दछ ।
2	रविओपी- देवीटार-अनेकोट-नयाँ गाउँ (24DR012)	यस सडकले वडा नं. एक र दुईका वस्तिहरुलाई दुई वटा जिल्ला सडकहरु 24DR009 र DR013 सँग जोड्दछ । साथै यसले बनेपा नगरपालिकाको बनेपा बजार र पाँचखाल नगरपालिकाको अनाईकोट बजार सँग पनि जोड्दछ ।
3	काभ्रेभन्ज्याङ-फासकोट-इन्ते-साँखु फेदी-श्यामपती कुरु गाउँ-भालु खर्क-बसेरी (24DR018)	यस सडकले वडा नं.९ र १० का बस्तीहरु(बतासे, पात्लेखेत, काभ्रे नित्य चण्डेश्वरी) लाई बतासे साँखु-नमोबुद्ध सडक (F72, पनौती) सँग जोड्दछ ।
4	विपि राजमार्ग-शारदा बतासे-इन्ते (24DR019)	यस सडकले वडा नं.१० लाई विपि राजमार्ग र बतासे साँखु-नमोबुद्ध सडक (F72, पनौती) लाई जोड्दछ ।
5	काभ्रेभन्ज्याङ-दाप्चा-पिपलटार-शिखर अमबोटे-शङ्जाकोट-ताराखसे लेक गोकुले (24DR020)	यस सडकले वडा नं. ११ का बस्तिहरुलाई विपि राजमार्ग (उत्तरमा DR 0018 हुँदै) धुलिखेल नगरपालिका र नमोबुद्ध नगरपालिकाको दक्षिणीभेग जोड्दछ ।
6	तीनपिप्ले-काछे-बेला(विपि राजमार्ग) (24DR025)	यस सडकले वडा नं.११का वस्तिहरुलाई पाँचखाल नगरपालिका र विपि राजमार्ग र अरनिको राजमार्ग समेत जोड्दछ ।

यस नगरपालिकामा अन्य विभिन्न स्थानिय सडक सञ्जालहरु पनि रहेका छन् । जसको संक्षिप्त विवरण तलको तालिका मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

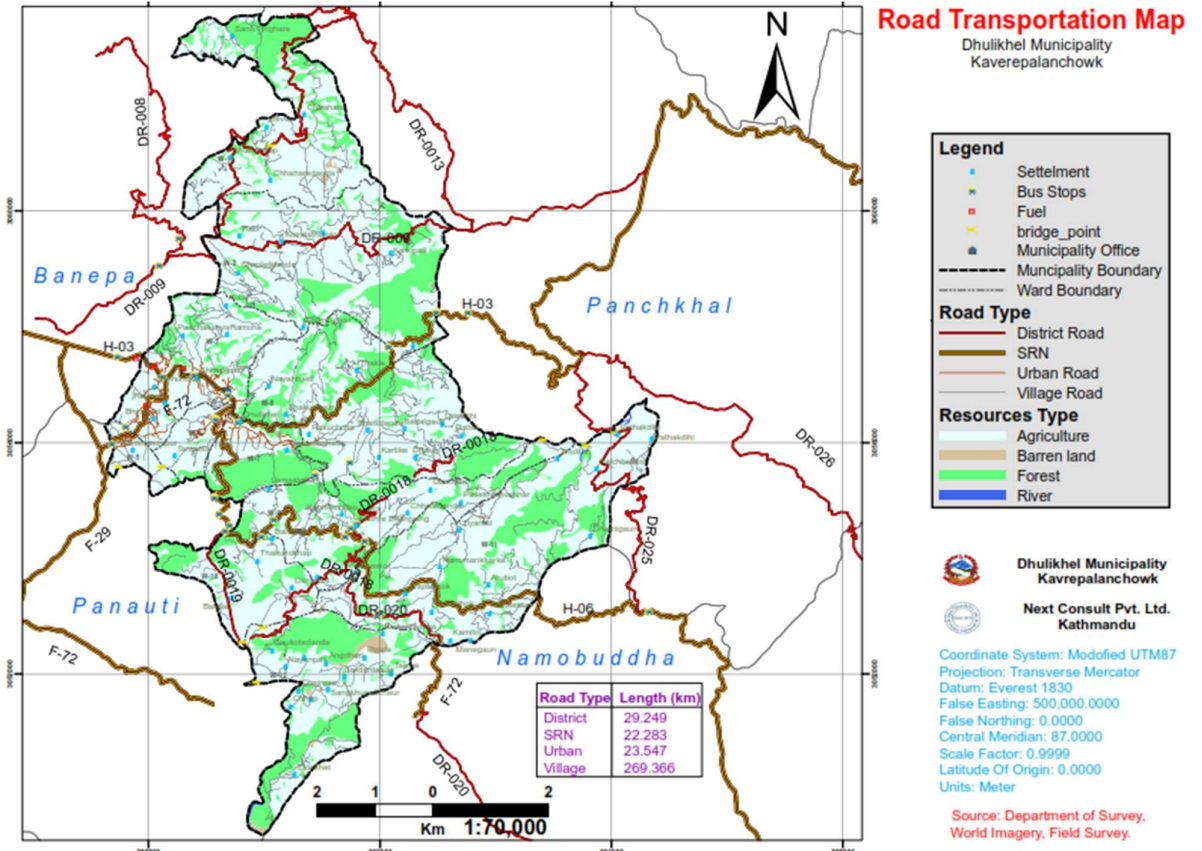
वडा	सडकको नाम	सतह प्रकार	स्तरोन्ती	आवश्यकता वर्तमान	चौडाई (m)	आवश्यक चौडाई (m)	लाभान्वित जनसँख्या/वस्ती	प्राथमिकता
१	1 दुदकोमुख-जिरोकिलो-देविटार	नयाँ निर्माण	छ	5	12	200/7		
	2 रवि-देउराली-चमार	कच्ची	छ	5	10	900/4		
	3 मिलनचोक-भदौरे डाँडा-अनाईकोट	कच्ची	छ	5	10	1000/5		

वडा	सडकको नाम	सतह प्रकार	स्तरोन्ती	आवश्यकता वर्तमान चौडाई (m)	आवश्यक चौडाई (m)	लाभान्वित जनसंख्या/वस्ती	प्राथमिकता
२	4 थिङखोला-वाइसाटोल-बाटोडाँडा-कासिभञ्ज्याङ	कच्ची	छ	4	8	600/5	
	5 स्कुल डाँडा-सिम्लेचौर-चिहानडाँडा	कच्ची	छ	4	8	500/5	
	1 चहारेखोला को पाखाबाट दुई खोला	नयाँ निर्माण	-	-	10		1
	2 चिसापानी-ढुँगानाटोल-जमारे-शिखरकट्टी-बज्रपारे-सावित्रीचौर	नयाँ निर्माण	छ	3	7	1000/8	2
	3 चप्लेटी हुँदै धुलिखेल वडा नं १	कच्ची	छ	3	9	500/6	3
३	4 चप्लेटी-चमोर	कच्ची	छ	5	9	1500/6	4
	5 सिस्नेखोला-ठिमीगाउँ	कच्ची	छ	5	9	1000/5	5
	1 धुलिखेल-रबी-देविटार	कच्ची	छ	4	11	600/4	1
	2 पन्चकन्या-आचार्यगाउँ-कुटाल-रबिगाउँ	कच्ची	छ	3	9	500/3	2
	3 धुलिखेल-रबि-नगरकोट	ग्राभेल	छ	3	9	300/2	3
४	4 पन्चकन्या-नपाबस्ती-पाँचखाल	कच्ची	छ	3	9	500/3	4
	5 नापागाउँ बाटो	कच्ची	छ	3	9	500/1	5
	1 28 kilo- KU- श्रीखण्डपुर	कच्ची	छ	11	11	400/4	5
	2 अघोरीबाबा मार्ग	कच्ची	छ	11	11	200	1
	3 धुलिखेल DMI हुँदै चुकुनेपाटी जाने बाटो	अर्ध कच्ची	छ	11	11	300/5	4
५	4 बाँसघारी हुँदै चुकुनेपाटी जाने बाटो	नयाँ निर्माण-कच्ची	छ	11	11	400/4	2
	5 पुकुटीटोल-मुक्तिमार्ग-चौकोट	कच्ची	छ	11	11	300/2	3
	1 गान्धीचोक-कुशचोक	ग्राभेल	छ	18	18	3000	1
	2 पुन्यमता-थापलिया चोक	ग्राभेल	छ	11	12	1000	2
	3 विपि राजमार्ग-प्रकाश पुस्तकालय-विपि राजमार्ग	ग्राभेल	छ	11	12	1000	3
६	4 पुन्यामता खोला करिडीर	नयाँ ट्याक	-	-	30	-	4
	5 हुलाक-विस्कट कारखाना	ग्राभेल	छ	11	15	500	5
	1 बसपार्क-गितामार्ग-ताखुसी-जरानडाँडा चोक	पक्की-दयनिय	छ	12	12	100/4	1
	2 लखनमाई मन्दिर-सुवालटोल-मुक्तिमार्ग	पक्की-दयनिय	छ	12	12	1200/5	2
	3 पिपलटोल - विपि राजमार्ग- राजकुलो-सुवालटोलको पुल- ताखुसी-जरानडाँडा	नयाँ ट्याक	-	-	15	पुरै वडा	3
७	4 बसपार्क-गितामार्ग-जरानडाँडा	कालोपत्रे	छ	<6	6	1000	4
	1 सरस्वति बजार-अड्डाबजार	कालोपत्रे	छ	4.5	6	700/2	

वडा	सडकको नाम	सतह प्रकार	स्तरोन्ती	आवश्यकता वर्तमान चौडाई (m)	आवश्यक चौडाई (m)	लाभान्वित जनसंख्या/वस्ती	प्राथमिकता
	2 सरस्वति बजार-हुँदै-विपि राजमार्ग	कच्ची	छ	11	11	200/3	
	3 सरस्वती बजार हुँदै धुर्खा मार्ग-ठाडो ओरालो-विपि राजमार्ग	कच्ची	छ	4.5	6	200/4	
	4 सरस्वती बजार-गुटुछा मार्ग हुँदै-विपि राजमार्ग	कच्ची	छ	4.5	6	50/3	
	5 मुख्य सडक मार्ग बाट-नगरपालिका हुँदै सुपारीटार-सन्जिवनी स्कूल	कच्ची	छ	4.5	6	300/4	
	८	1 पिपलबोट-भट्टेडाँडा-काभ्रे भन्ज्याङ	कच्ची	छ	3.5	11	100/7
2 खावा-शिखरकटेरी-कल्छे	कच्ची	छ	3.5	11	1200/6	1	
3 खावा-सरस्वती मावि-काभ्रे भन्ज्याङ	कच्ची	छ	3.5	11	1000/6	4	
4 पकुचा-दोभान	कच्ची	छ	3.5	11	600	3	
5 थाक्ले-चप्लुदेवी	कच्ची	छ	3.5	11	200	5	
९	1 काभ्रे भन्ज्याङ दारिमबोट हुँदै मजुवाखोला	कच्ची	छ	5	12	1000/4	1
	2 देविस्थान-काभ्रेगाउँ हुँदै काभ्रे भन्ज्याङ	कच्ची	छ	4	12	3000/4	4
	3 घाटखोला-रानाछाप-ठुलोचौर	कच्ची	छ	4	12	400/3	3
	4 राम्चेचौर कोइरालाटोल फपालटोल हुँदै डाँफेखोला	कच्ची	छ	4	12	600/5	2
	5 पानीट्याँकी-हुमागाई टोल हुँदै हुलाक पारी	कच्ची	छ	4	12	250/4	5
९	1 विपि राजमार्ग-सारदा बतासे-एते सडक	कच्ची	छ	8	12	2500/7	1
	2 कृष्ण मन्दिर बाट फसकोट	कच्ची	छ	8	10	700/3	5
	3 तिनचुच्चे पोखरी बाट भैरवघाट	कच्ची	छ	8	10	500/3	2
	4 पिपलबोट बाट हुंगेबन	कच्ची	छ	8	10	400/4	3
	5 पिडडाँडाबाट एते जोड्ने बाटो	कच्ची	छ	8	10	1500/3	4
११	1 गुम्बा-अर्निको रोड	कच्ची	छ	7	9	3000/15	1
	2 सुनवारटोल-तीन पिप्ले	कच्ची	छ	7	9	4000/16	2
	3 जुकपोखरी-दोभाने	कच्ची	छ	6	7	800/11	3
	4 काभ्रेभन्ज्याङ-ठाँटीथोक-फुलबारी	कच्ची	छ	6	7	2000/7	4
	5 मास्कले-ठुलीटार-पिपलथुम्की	कच्ची	छ	6	7	1500/12	5
१२	1 लामिछने गाउँ-सल्लेनी पाखा- कुइकेल थुम्का	नयाँ ट्याक	-	-	15	800	1
	2 एते-पाटिचौर-पिप्ले सडक	कच्ची	छ	6	15	1200	2
	3 थुम्का सडक नमोबुद्ध लज डाँडा	कच्ची	छ	6	15	150	3
	4 संखेश्वरी-तल्लो एकलेखेत सडक	कच्ची	छ	6	15	400	4
	5 एकलेखेत-धनकाली-फेन्डिड	कच्ची	छ	6	15	400	5

तालिका 12: प्रमुख स्थानिय सडकहरू

चित्र 5: धुलिखेल नगरपालिकाका सडक सन्जालहरू

५.२ सिचाईको स्रोत

यस गाउँपालिकाको अधिकांस ठाउँमा मौसमी सिचाई हुने भएकोले कमै ठाउँमा मात्र सिचाई सुविधा उपलब्ध छ। केही ठाउँमा उपलब्ध सिचाईको स्रोत विवरण तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका 13: सिचाईको स्रोत

वडा	नाम	अवस्था	श्रोत	सिंचित क्षेत्रफल
९	गंगाराम-ठुलीटार कुलो (मौसमी/परम्परागत/बर्षाति कुलो),	३ किमि लम्बाई	ठुलोखोला	४०० रोपनि
९	ठुलोखेत-अढचले कुलो (मौसमी/परम्परागत/बर्षाति कुलो)	१.५ किमि लम्बाई	ठुलोखोला	१५० रोपनि
९	पोखरेआखेकुलो कुलो	२ किमि लम्बाई	ठुलोखोला	१० हे.
९	ओखेकाले-आगेँटार कुलो (मौसमी/परम्परागत/बर्षाति कुलो)	२ किमि लम्बाई	ठुलोखोला	८ हे.
९	खड्कले-पटिनि-ठुलीटार कुलो (मौसमी/परम्परागत/बर्षाति कुलो)	३किमि लम्बाई	ठुलोखोला	७०० रोपनि

वडा	नाम	अवस्था	श्रोत	सिंचित क्षेत्रफल
९	नवज्योति प्रावि-इयामर्सि	१ किमि लम्बाई	धोबिखोला, घाटखोला	१५० रोपनि
९	घाटखोला-बाकलफाँट	१ किमि लम्बाई	घाटखोला	१०० रोपनि
९	तुलोखोला-लम्सालटार-अमोटे	२ किमि लम्बाई	तुलोखोला	५०० रोपनि
१०	सुडिखोला-भैरवघाट-गणेशमन्दिर	-	सुडिखोला	-
१०	मरुवाखोला-कार्कीटोल- गणेशमन्दिर	-	मरुवाखोला	-
११	गंगाराम-ठुलीटार कुलो (मौसमी/परम्परागत/बर्षाते कुलो),	३ किमि लम्बाई	तुलोखोला	४०० रोपनि
११	तुलोखेत-अढचले कुलो (मौसमी/परम्परागत/बर्षाते कुलो)	१.५ किमि लम्बाई	तुलोखोला	१५० रोपनि
११	पोखरेआख्रेकुलो कुलो	२ किमि लम्बाई	तुलोखोला	१० हे.
११	ओख्रेकाल्ने-आगेँटार कुलो (मौसमी/परम्परागत/बर्षाते कुलो)	२ किमि लम्बाई	तुलोखोला	८ हे.
११	खड्कले-पटिनि-ठुलिटार कुलो (मौसमी/परम्परागत/बर्षाते कुलो)	३किमि लम्बाई	तुलोखोला	७०० रोपनि
११	नवज्योति प्रावि-इयामर्सि	१ किमि लम्बाई	धोबिखोला, घाटखोला	१५० रोपनि
११	घाटखोला-बाकलफाँट	१ किमि लम्बाई	घाटखोला	१०० रोपनि
११	तुलोखोला-लम्सालटार-अमोटे	२ किमि लम्बाई	तुलोखोला	५०० रोपनि
१२	संखु सिंचाई	३ किमि लम्बाई, १ इन्च पाइपबाट	संखेश्वरी खोला	१००० रोपनि

स्रोत : लक्षित समुह छलफल, २०७४

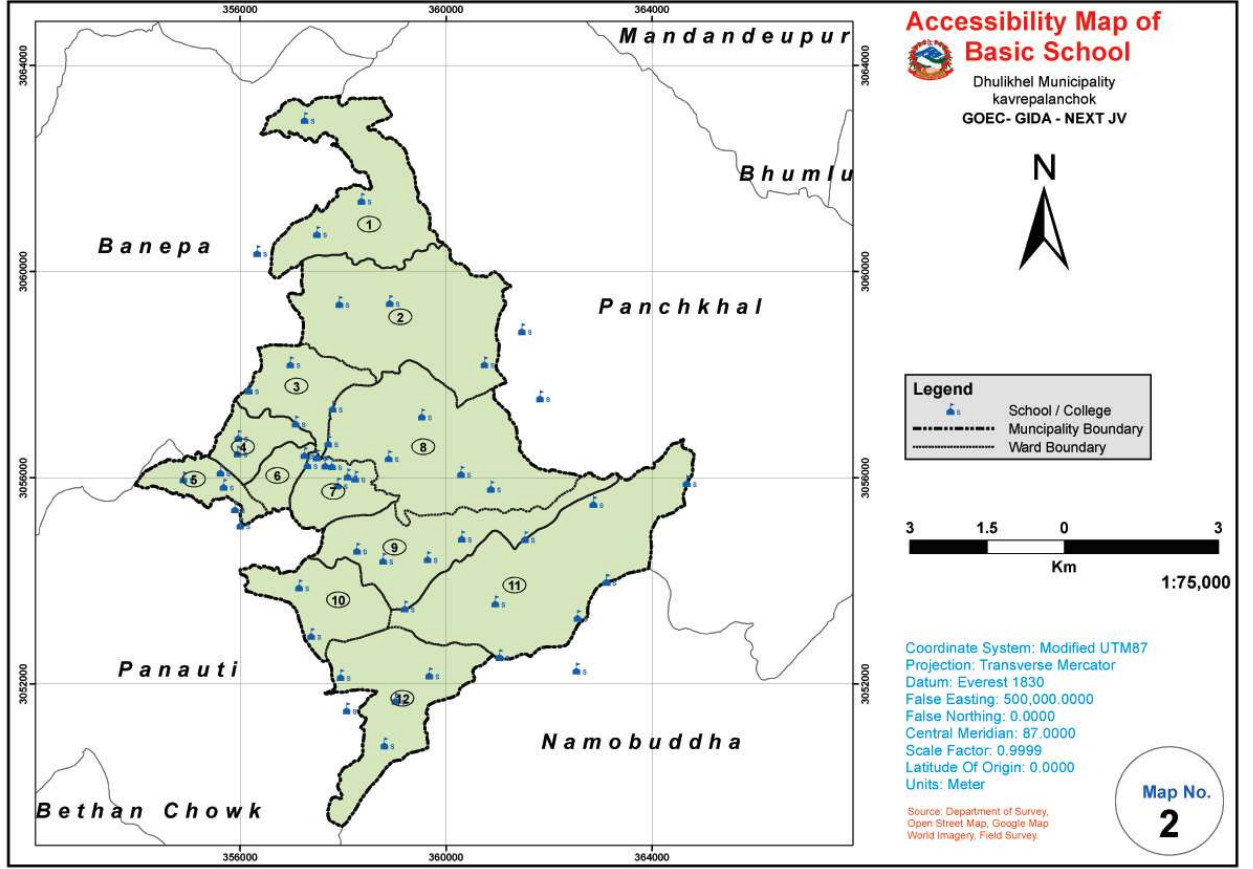
५.३ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम

तालिका 14: तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम

क्र.स.	नाम	धुलिखेल नगरपालिका वडा नं.	कैफियत
1.	सरस्वति पोखरी	५	
2.	नागपोखरी	५	
3.	महादेव पोखरी	५	
4.	हरिसिद्धि पोखरी	वडा नं.७, नारायण मन्दिर	
5.	पलेपोखरी	वडा नं.७, सरस्वती बजार	
6.	भिम्सेपोखरी	वडा नं.७, नगरपालिका अगाडी	
7.	रामनाम पोखरी	वडा नं.७, इटोल	
8.	सिमपोखरी	वडा नं.८, बडालगाँउ	
9.	भाटापोखरी	वडा नं.८	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवृद्ध समुह छलफल, २०७४

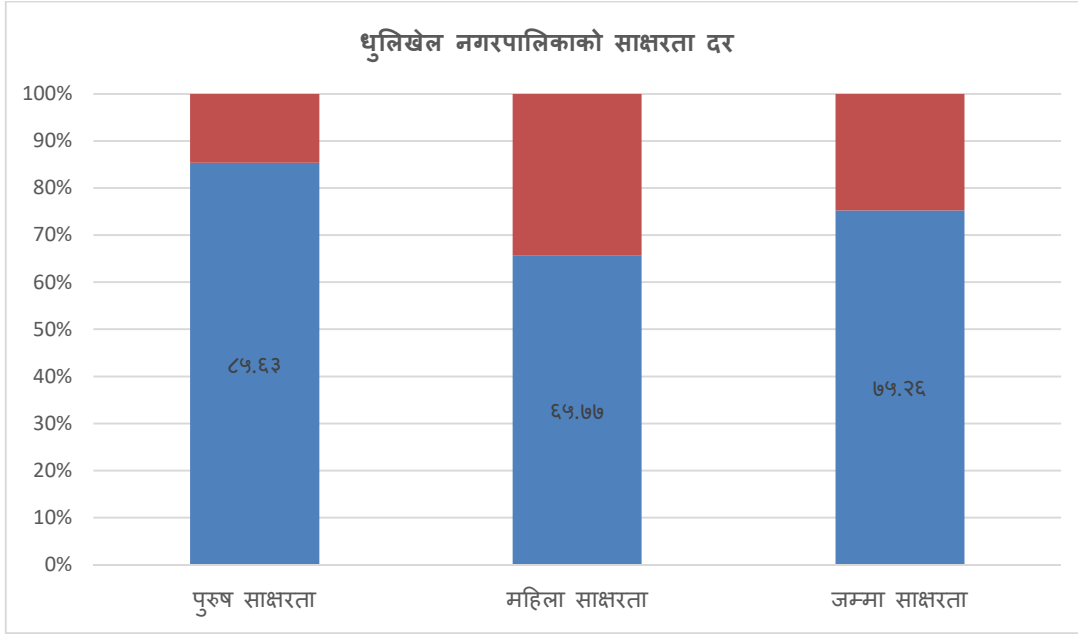
खण्ड ६ : शिक्षा सम्बन्धी विवरण

चित्र ६ : नक्सामा नगरपालिकाका विद्यालयहरू

६.१ धुलिखेल नगरपालिकाहरूको साक्षरता विवरण

२०६८ को जनगणना अनुसार नेपालको कुल साक्षरता दर ६५.९ प्रतिशत र महिलाको साक्षरता प्रतिशत ५७.४ प्रतिशत रहेको छ। काभ्रे जिल्लाको साक्षरता दर ६९.८ प्रतिशत कायम हुन आएको देखिन्छ, जस अन्तर्गत पुरुषको साक्षरता दर ७९.५९ प्रतिशत छ भने महिलाको साक्षरता दर ६०.९२ प्रतिशत रहेको छ। त्यसैगरी २०६८ को जनगणना अनुसार धुलिखेल नगरपालिकाको साक्षरता दर ७५.२६ प्रतिशत रहेको छ, जसमा महिलाको साक्षरता दर ६५.७७ प्रतिशत र पुरुषको साक्षरता दर ८५.६३ प्रतिशत रहेको छ।

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

६.२ शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

तालिका 15 : सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूको विवरण

विवरण	सरकारी	संस्थागत	कुल
आधारधुत	24	6	30
मा. वि.	10	8	18
जम्मा	34	14	48

श्रोत : जिल्ला वस्तुगत विवरण, काभ्रेपलाञ्चोक, २०७४

६.३ धुलिखेल नगरपालिकाका सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयको नाम ठेगाना

क्रम	विद्यालयको नाम	संस्थागत	Longitude	Latitude	अवस्थित उचाई	प्रकार
1	सुनसरी	6	27.62753	85.55669	1352	सामुदायिक
2	खोटाङ	1	27.61820	85.57468	1454	संस्थागत
3	दुधेश्वर	6	27.63506	85.54778	1420	सामुदायिक
4	रामेश्वर	1	27.61895	85.56768	1478	सामुदायिक
5	खोटाङ	2	27.61947	85.55316	1548	सामुदायिक
6	खोटाङ	8	27.61626	85.53484	1461	सामुदायिक
7	खोटाङ	4	27.61906	85.55183	1550	सामुदायिक
8	खोटाङ	7	27.62230	85.53671	1501	सामुदायिक
9	खोटाङ	1	27.02559	85.57450	1276	सामुदायिक
10	खोटाङ	2	27.61539	85.56124	1563	सामुदायिक
11	खोटाङ	6	27.62467	85.54922	1528	सामुदायिक

qm+=;+	ljBfnosf] gfd	&]ufgf	Longitude	Latitude	अवस्थित उचाई	प्रकार
12	O{Dofg'on O{=:s"n	w'lnv]n g=kf= 3	27.61726	85.55343	1543	संस्थागत
13	;`hLjgL O{=:s"n	w'lnv]n g=kf= 2	27.61690	85.55977	1553	संस्थागत
14	dfp)^ Eo" O{=:s"n	w'lnv]n g=kf= 2	27.61764	85.55554	1539	संस्थागत
15	;+hLjgL df=lj=	w'lnv]n g=kf= 2	27.61670	85.55799	1558	सामुदायिक
16	>Lv)*k'/ df=lj=	w'lnv]n g=kf= 8	27.61352	85.53506	1443	सामुदायिक
17	k")f{;+hLjgL n+=df=lj=	w'lnv]n g=kf= 5	27.61842	85.55770	1537	सामुदायिक
18	w'lnv]n O{=:s"n	w'lnv]n g=kf= 3	27.01431	85.55750	1441	संस्थागत
19	uf]N*]g l;b\wfy{ O{=:s"n	w'lnv]n g=kf= 9	27.61400	85.53258	1445	संस्थागत
20	b lxdfnog O{= Ps]*]dL	w'lnv]n g=kf= 2	27.62539	85.54864	1516	संस्थागत
21	O{gxfp; Ps]*]dL	w'lnv]n g=kf= 3	27.61539	85.55254	1542	संस्थागत
22	gjHof]tL k f=lj=	w'lnv]n g=kf= 10	27.60274	85.56158	1512	संस्थागत
23	afnljsf; lj= :s"n	w'lnv]n g=kf= 10	27.60073	85.56625	1518	संस्थागत
24	bfl/daf]^]fn k f=lj=	w'lnv]n g=kf= 12	27.60501	85.58221	1218	सामुदायिक
25	j%nfbj]L cf= lj=	w'lnv]n g=kf= 12	27.60498	85.59475	1209	सामुदायिक
26	s/y/L df=lj=	w'lnv]n g=kf= 11	27.60108	85.57522	1524	सामुदायिक
27	;/:jtL df=lj=	w'lnv]n g=kf= 13	27.61630	85.58214	1344	सामुदायिक
28	jfnr]tgf k f=lj=	w'lnv]n g=kf= 10	27.59252	85.57101	1615	सामुदायिक
29	ljgfosjfn cf= lj=	w'lnv]n g=kf= 13	27.61404	85.58835	1186	सामुदायिक
30	dx+f+sf n cf=lj=	kfTn]v]t 1	27.58425	85.59012	1720	सामुदायिक
31	&fs'/ cf= lj=	kfTn]v]t 8	27.61200	85.61480	957	सामुदायिक
32	sf nLbj]L df=lj=	kfTn]v]t 5	27.61913	85.60490	1497	सामुदायिक
33	u)fklt k f=lj=	kfTn]v]t 3	27.59401	85.58749	1518	संस्थागत
34	xg'dfg df=lj=	kfTn]v]t 3	27.59357	85.58897	1521	सामुदायिक
35	zflGt k f=lj=+	kfTn]v]t 8	27.59780	85.61070	1268	सामुदायिक
36	*f+km] k f=lj=	kfTn]v]t 8	27.01124	85.60789	1003	सामुदायिक
37	y%] %f]af]g u'Daf	kfTn]v]t 2	27.58637	85.57515	1694	गुम्बा

स्रोत : शिक्षा विकास युनिट, धुलिखेल नगरपालिका २०७५

६.४ धुलिखेल नगरपालिकामा रहेका विद्यालयहरूमा कार्यरत शिक्षकहरूको विवरण (शैक्षिक वर्ष २०७४)

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	शिक्षक	शिक्षिका	जम्मा
1	देवीस्थान मा.वि. धुलिखेल न.पा.१, देवीटार	6	0	6
2	श्री गोल्मादेवी आधारभूत विद्यालय. धुलिखेल न.पा. १, देवीटार	5	2	7
3	श्री सेतीदेवी मा.वि. रवि, धुलिखेल न.पा. २	16	4	20
4	श्री पञ्चकन्या आधारभूत विद्यालय, धुलिखेल न.पा. ३	3	6	9
5	श्री मण्डलीदेवी प्रा.वि.धुलिखेल न.पा. ३	3	3	6

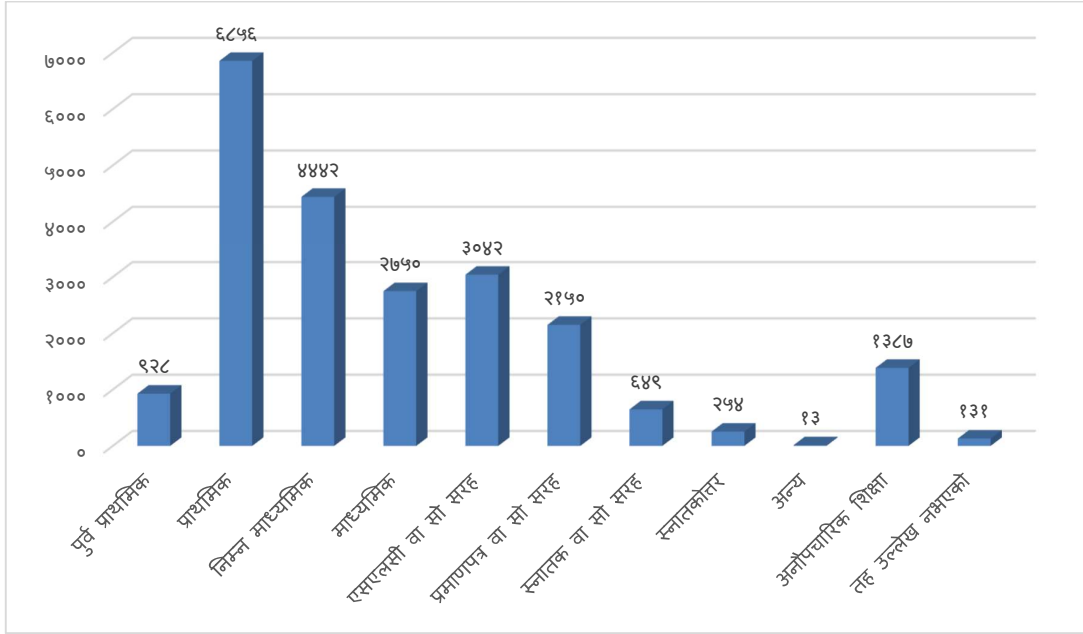
क्र.सं.	विद्यालयको नाम	शिक्षक	शिक्षिका	जम्मा
6	श्री कालीदेवी प्रा.वि. धुलिखेल न.पा. ३	1	1	2
7	श्री सेतीदेवी प्रा.वि. धुलिखेल न.पा. ४	1	3	4
8	श्रीखण्डपुर मा.वि. श्रीखण्डपुर,धुलिखेल न.पा. ५	13	6	19
9	श्री श्रीखण्डपुर प्रा.वि. धुलिखेल न.पा. ५	2	4	6
10	श्री पूर्णसञ्जीवनी लं.मा.वि. धुलिखेल न.पा. ६	15	9	24
11	श्री भैरव प्रा.वि. धुलिखेल न.पा. ६	0	4	4
12	श्री सञ्जीवनी मा.वि. धुलिखेल न.पा. ७	22	9	31
13	श्री हरिसिद्धि आधारभूत विद्यालय, धुलिखेल न.पा. ७	6	4	10
14	श्री बालमन्दिर आधारभूत विद्यालय, धुलिखेल न.पा. ७	7	4	11
15	सरस्वती मा.वि. धुलिखेल न.पा. ८	12	3	15
16	श्री विनायक बाल आधारभूत विद्यालय, धुलिखेल न.पा. ८	7	3	10
17	श्री चक्रदेवी प्रा.वि. धुलिखेल न.पा. ८	1	3	4
18	श्री छायालादेवी प्रा.वि.धुलिखेल न.पा.८	0	1	1
19	श्री करथरी मा.वि. धुलिखेल न.पा. ९	7	3	10
20	श्री बछलादेवी आधारभूत विद्यालय, धुलिखेल न.पा. ९	4	2	6
21	श्री बालचेतना प्रा.वि. धुलिखेल न.पा. ९	1	2	3
22	श्री नवज्योति प्रा.वि. धुलिखेल न.पा. ९	2	2	4
23	श्री दारिम्बोटबाल प्रा.वि.धुलिखेल ९	1	1	2
24	श्री कालिका मा.वि. धुलिखेल न.पा. १०	12	2	14
25	श्री बालज्योति आ.वि. धुलिखेल न.पा. १०	2	4	6
26	श्री हनुमान मा.वि. धुलिखेल न.पा. ११	12	4	16
27	श्री कालीदेवी मा.वि. धुलिखेल न.पा. ११	7	5	12
28	श्री ठाकुर आधारभूत विद्यालय, धुलिखेल न.पा. ११	4	1	5
29	श्री माहाकाल आधाभूत विद्यालय, धुलिखेल न.पा. ११	1	2	3
30	श्री शान्तिपुर प्रा.वि. धुलिखेल न.पा. ११	0	1	1
31	श्री डााफेप्रा.वि.धुलिखेल न.पा.११	0	1	1
32	श्री शंखेश्वर महालक्ष्मी मा.वि. धुलिखेल न.पा. १२	10	6	16
33	श्री गणेशकालिका प्रा.वि. धुलिखेल न.पा. १२	2	2	4
34	श्री धनकाली प्रा.वि. धुलिखेल न.पा. १२	3	1	4
35	श्री शंखेश्वरी प्रा.वि. धुलिखेल न.पा. १२	1	2	3
	जम्मा	189	110	299

स्रोत : शिक्षा विकास युनिट, धुलिखेल नगरपालिका २०७५

६.५ पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिकाको शैक्षिक अवस्था

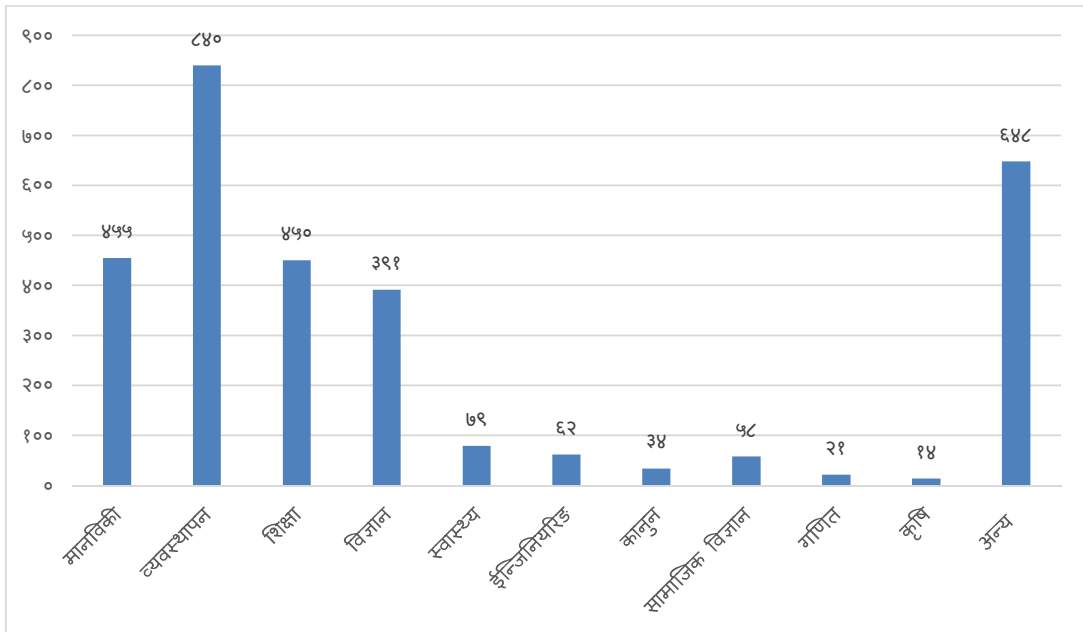
जनगणना २०६८ अनुसार धुलिखेल नगरपालिकाका २२६०२ जना पाँच वर्ष वा सो भन्दा माथि उमेर भएकाहरु मध्ये धेरै जसो प्रथमिक तह पढेका हरु छन् ।

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

धुलिखेल नगरपालिकामा २०६८ को जनगणना अनुसार एसएलसी भन्दा माथिल्लो तह उत्तिर्ण गरेका ३०५३ जना व्यक्ति मध्ये उनीहरूले अध्ययन गरेको विषय क्षेत्र चार्टमा देखाइएको छ । जस अन्तर्गत व्यवस्थापन विषय लिएर पढ्नेहरूको संख्या बढी रहेको पाइयो । त्यसै गरी मानविकी, शिक्षा र विज्ञान विषय लिएर पढ्नेहरूको संख्या पनि उल्लेख्य रूपमा रहेको छ ।

६.६ शैक्षिक वर्ष २०७४ मा विद्यालयमा भर्ना भएका प्राथमिक तहका विद्यार्थी विवरण

ljBfnosf] gfd	कक्षा १			कक्षा २			कक्षा ३			कक्षा ४			कक्षा ५		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
b]jL:yfg df=lj=	17	13	30	11	12	23	16	5	21	12	12	24	11	8	19
uf]Ndfb]jL cf=lj=	8	5	13	5	5	10	7	3	10	5	9	14	9	5	14
;]tb]jL df=lj=	9	6	15	8	6	14	3	3	6	2	5	7	0	10	10
kGrsGof cf=lj=	11	9	20	6	6	12	8	2	10	6	6	12	2	0	2
d)*nLb]jL k f=lj=	2	1	3	1	1	2	1	1	2	0	0	0	2	2	4
sfnLb]jL k f=lj=	2	1	3	2	1	3	1	1	2	2	1	3	-	-	-
;]tLb]jL k f=lj=	1	2	3	1	1	2	1	2	3	0	0	0	0	0	0
>Lv)*k'/ df=lj=	7	6	13	6	9	15	3	8	11	10	9	19	8	10	18
>Lv)*k'/ k f=lj=	5	7	12	5	5	10	2	7	9	2	5	7	4	2	6
k")f{;+hLjgL n+=df=lj=	5	2	7	1	3	4	2	5	7	9	9	18	11	13	24
e]/j k f=lj=	9	5	14	1	7	8	5	5	10	4	1	5	2	1	3
;+hLjgL df=lj=	3	6	9	8	7	15	6	16	22	11	11	22	10	13	23
xl/l;l\$ cf=lj=	1	6	7	4	5	9	6	4	10	4	3	7	2	9	11
jfnLdGb/ cf=lj=	9	9	18	4	5	9	5	2	7	9	4	13	10	7	17
;:jtL df=lj=	4	4	8	7	2	9	3	6	9	9	4	13	4	10	14
ljgfosjfn cf= lj=	9	9	18	7	9	16	10	8	18	7	13	20	13	9	22
rqmb]jL k f=lj=	3	0	3	2	0	2	1	3	4	3	1	4	2	3	5
%ofnb]jL k f=lj=	2	0	2	1	2	3	3	3	6	-	-	-	-	-	-
s/y/L df=lj=	5	4	9	0	4	4	1	2	3	1	5	6	8	4	12
j%nfbl]L cf= lj=	4	5	9	5	5	10	2	6	8	6	5	11	0	9	9
jfnr]tgf k f=lj=	3	4	7	3	3	6	1	2	3	2	3	5	-	-	-
gjHof]tL k f=lj=	5	3	8	0	4	4	3	2	5	2	4	6	2	3	5
bfl/daf]^jfn k f=lj=	4	2	6	5	1	6	2	2	4	-	-	-	-	-	-
sflnsf df=lj=	3	4	7	6	5	11	6	4	10	11	6	17	8	8	16
afnHof]lt cf=lj=	8	9	17	5	6	11	11	1	12	6	3	9	3	6	9
xg'dfg df=lj=	1	4	5	0	3	3	2	4	6	1	4	5	8	4	12
sfnLb]jL df=lj=	4	3	7	1	5	6	4	6	10	6	4	10	8	7	15
&fs'/ cf= lj=	1	1	2	1	3	4	1	1	2	0	0	0	3	3	6
dxf+sfn cf=lj=	4	4	8	4	1	5	5	4	9	3	7	10	5	5	10
zflGtK'/ k f=lj=+	1	4	5	3	1	4	3	1	4	4	3	7	2	5	7
*f+km] k f=lj=	4	4	8	4	2	6	5	2	7	-	-	-	-	-	-
z+v]Z]/ dxfnldL df=lj=	9	4	13	12	3	15	8	7	15	5	4	9	5	8	13
u)f]zsfnsf cf=lj=	1	2	3	2	6	8	1	4	5	2	3	5	2	1	3
wgsfnL k f=lj=	3	8	11	1	2	3	0	2	2	1	4	5	0	3	3
z+v]Z]/L k f=lj=	9	2	11	5	5	10	5	6	11	8	4	12	3	8	11

l]Bfnosf] gfd	कक्षा १			कक्षा २			कक्षा ३			कक्षा ४			कक्षा ५		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
y%] %] ~f]g u'Daf	0	2	2	7	8	15	7	7	14	-	-	-	-	-	-
जम्मा	176	160	336	144	153	297	150	147	297	153	152	305	147	176	323

स्रोत : शिक्षा विकास युनिट, धुलिखेल नगरपालिका २०७५

६.७ शैक्षिक वर्ष २०७४ मा विद्यालयमा भर्ना भएका माध्यमिक तहका विद्यार्थी विवरण

विद्यालयको नाम	कक्षा ६			कक्षा ७			कक्षा ८			कक्षा ९			कक्षा १०		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
b]jL:yfg df=lj=	12	6	18	6	4	10	12	6	18	7	5	12	16	11	27
uf]Ndfb]jL cf=lj=	2	12	14	3	7	10	8	6	14						
;]tb]jL df=lj=	10	5	15	14	6	20	20	19	39	11	18	29	24	13	37
kGrsGof cf=lj=	14	2	16	3	2	5	6	2	8						
>Lv)*k'/ df=lj=	14	11	25	18	12	30	24	16	40	23	22	45	15	11	26
k")ff;+hLjgL n+=df=lj=	9	7	16	17	8	25	24	18	42	16	17	33	18	10	28
;+hLjgL df=lj=	28	31	59	23	18	41	25	37	62	49	63	112	60	40	100
xl/l;]\$ cf=lj=	8	5	13	8	7	15	3	4	7						
jfnd]Gb/ cf=lj=	7	7	14	10	2	12	6	8	14						
;:jtL df=lj=	9	9	18	8	12	20	5	10	15	20	17	37	23	19	42
ljgfosjfn cf= lj=	7	13	20	14	7	21	9	7	16						
s/y/L df=lj=	6	5	11	6	4	10	6	5	11	11	9	20	7	4	11
j%nfb]jL cf= lj=	8	2	10	4	2	6	5	3	8						
sflnsf df=lj=	10	6	16	7	9	16	14	8	22	9	6	15	20	10	30
afnHof]lt cf=lj=	4	6	10	2	9	11	3	2	5						
xg'dfg df=lj=	8	8	16	14	16	30	12	7	19	19	19	38	12	14	26
sfnLb]jL df=lj=	14	11	25	13	10	23	8	13	21	8	11	19	18	8	26
&fs'/ cf= lj=	3	1	4	4	1	5	4	3	7						
dx+f+sfn cf=lj=	6	5	11	6	5	11	3	3	6						
z+v]Zj/ dfxfnd]L df=lj=	11	25	36	15	15	30	16	6	22	19	8	27	14	12	26
hDdf	190	177	367	195	156	351	213	183	396	192	195	387	227	152	379

स्रोत : शिक्षा विकास युनिट, धुलिखेल नगरपालिका २०७५

६.८ शैक्षिक वर्ष २०७४ मा विद्यालयमा भर्ना भएका विभिन्न तहका विद्यार्थी विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम	भन्दा			आधारभूत तह			माध्यमिक तह			जम्मा		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
1	b]jL:yfg df=lj=				97	66	163	23	16	39	120	82	202
2	uf]Ndfb]jL cf=lj=	10	5	15	47	52	99	0	0	0	57	57	114
3	;]tb]jL df=lj=				66	60	126	35	31	66	101	91	192
4	kGrsGof cf=lj=	9	5	14	56	29	85	0	0	0	65	34	99

क्र.स.	विद्यालयको नाम	भ्रम			आधारभूत तह			माध्यमिक तह			जम्मा		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
5	d)*nLb]jL k f=lj=			11	6	5	11	0	0	0	6	5	22
6	sfnLb]jL k f=lj=	4	3	7	7	4	11	0	0	0	11	7	18
7	;]tLb]jL k f=lj=	2	4	6	3	5	8	0	0	0	5	9	14
8	>Lv)*k'/ df=lj=	5	7	12	90	81	171	38	33	71	133	121	254
9	>Lv)*k'/ k f=lj=	11	4	15	18	26	44	0	0	0	29	30	59
10	k")f{;+hLjgL n+=df=lj=	6	6	12	78	65	143	34	27	61	118	98	216
11	e)/j k f=lj=	6	9	15	21	19	40	0	0	0	27	28	55
12	;+hLjgL df=lj=	8	10	18	114	139	253	109	103	212	231	252	483
13	xl/l; \$ cf=lj=	5	13	18	36	43	79	0	0	0	41	56	97
14	jfndIGb/ cf=lj=	7	10	17	60	44	104	0	0	0	67	54	121
15	;:jtL df=lj=	1	8	9	49	57	106	43	36	79	93	101	194
16	ljgfosjfn cf= lj=	10	17	27	76	75	151	0	0	0	86	92	178
17	rqmb]jL k f=lj=	4	4	8	11	7	18	0	0	0	15	11	26
18	%ofnb]jL k f=lj=	0	0	0	6	5	11	0	0	0	6	5	11
19	s/y/L df=lj=	3	8	11	33	33	66	18	13	31	54	54	108
20	j%nfb]jL cf= lj=	8	4	12	34	37	71	0	0	0	42	41	83
21	jfnr]tgf k f=lj=	5	2	7	9	12	21	0	0	0	14	14	28
22	gjHof]tL k f=lj=	4	10	14	12	16	28	0	0	0	16	26	42
23	bfl/daf]^jfn k f=lj=	3	7	10	11	5	16	0	0	0	14	12	26
24	sfn]sf df=lj=				65	50	115	29	16	45	94	66	160
25	afnHof]lt cf=lj=				42	42	84	0	0	0	42	42	84
26	xg'dfg df=lj=	2	2	4	46	50	96	31	33	64	79	85	164
27	sfnLb]jL df=lj=	5	5	10	58	59	117	26	19	45	89	83	172
28	&fs'/ cf= lj=				17	13	30	0	0	0	17	13	30
29	dx+f]sf cf=lj=	11	6	17	36	34	70	0	0	0	47	40	87
30	zflGt'k'/ k f=lj=+	7	10	17	13	14	27	0	0	0	20	24	44
31	*f+km] k f=lj=	7	9	16	13	8	21	0	0	0	20	17	37
32	z+v]Zj/ dfxfndL df=lj=				81	72	153	33	20	53	114	92	206
33	u)f]zsf]nsf cf=lj=				8	16	24	0	0	0	8	16	24
34	wgsfnL k f=lj=				5	19	24	0	0	0	5	19	24
35	z+v]Zj/L k f=lj=				30	25	55	0	0	0	30	25	55
36	y'%] %] %]~f]g u'Daf				14	17	31	0	0	0	14	17	31
	hDdf lj\b\ofyL{ ;+Vof	143	168	322	1368	1304	2672	419	347	766	1930	1819	3760

स्रोत : शिक्षा विकास युनिट, धुलिखेल नगरपालिका २०७५

६.९ धुलिखेल नगरपालिकामा रहेका बाल सञ्जालहरूको विवरण

वडा बाल सञ्जाल धुलिखेल वडा नम्बर १

क्र.स	नाम/थर	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
१	सुनिता तामाङ्	अध्यक्ष	धुनपा १	९८१८६९९९९३	
२	अनिश तामाङ्	उपाध्यक्ष	धुनपा १		
३	सृजना तामाङ्	सचिब	धुनपा १		
४	सकुन्तला तामाङ्	सहसचिब	धुनपा १		
५	अप्सरा पराजूली	कोषअध्यक्ष	धुनपा १		
६	जूनू तामाङ्	सदस्य	धुनपा १		
७	सरोज तामाङ्	सदस्य	धुनपा १		
८	सजना तामाङ्	सदस्य	धुनपा १		
९	अस्मिता तामाङ्	सदस्य	धुनपा १		
१०	टिना तामाङ्	सदस्य	धुनपा १		
११	लासाङ् तामाङ्	सदस्य	धुनपा १		
१२	सुविन तामाङ्	सदस्य	धुनपा १		
१३	सञ्चमाया तामाङ्	सदस्य	धुनपा १		

वडा बाल सञ्जाल धुलिखेल वडा नम्बर २

क्र.स	नाम/थर	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
१	रेजन तामाङ्	अध्यक्ष	धुनपा २	९८१८८३११२५	
२	शरण परियार	उपाध्यक्ष	धुनपा २		
३	सुमिन गौतम	सचिब	धुनपा २		
४	सुनु लामा	सहसचिब	धुनपा २		
५	संगीता तिमल्सिना	कोषअध्यक्ष	धुनपा २		
६	विवेक पौडेल	सदस्य	धुनपा २		
७	रेजिना घोसाइने	सदस्य	धुनपा २		
८	रुपेश बजगाई	सदस्य	धुनपा २		
९	सुनिता परियार	सदस्य	धुनपा २		
१०	पवन धिताल	सदस्य	धुनपा २		

वडा बाल सञ्जाल धुलिखेल वडा नम्बर ३

क्र.स	नाम/थर	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
१	आशिष पौडेल	अध्यक्ष	धुनपा ३	९८१८५५२४६३	
२	अनु मगर	उपाध्यक्ष	धुनपा ३		
३	रोहित तामाङ्	सचिब	धुनपा ३		
४	सृजना परियार	सहसचिब	धुनपा ३		
५	युनिक भट्ट	कोषअध्यक्ष	धुनपा ३		
६	राज न्यैपाने	सदस्य	धुनपा ३		

७	देवि माया रमौली	सदस्य	धुनपा ३		
८	सरस्वती रमौली	सदस्य	धुनपा ३		
९	दिपु खड्का	सदस्य	धुनपा ३		
१०	सुजित अधिकारी	सदस्य	धुनपा ३		
११	अनुष श्रेष्ठ	सदस्य	धुनपा ३		
१२	प्रकृति घिमिरे	सदस्य	धुनपा ३		
१३	आशा तामाङ्	सदस्य	धुनपा ३		
१४	निरु मगर	सदस्य	धुनपा ३		

वडा बाल सञ्जाल धुलिखेल वडा नम्बर ४

क्र.स	नाम/थर	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
१	शुशिल मगर	अध्यक्ष	धुनपा ४	९८२३७८८१०६	
२	भूमिका के.सी	उपाध्यक्ष	धुनपा ४		
३	सनिम तामाङ्	सचिब	धुनपा ४		
४	अस्मिता गौतम	सहसचिब	धुनपा ४		
५	स्मारिका थापा	कोषअध्यक्ष	धुनपा ४		
६	रमल बले	सदस्य	धुनपा ४		
७	सलेनि परियार	सदस्य	धुनपा ४		
८	खुशु परियार	सदस्य	धुनपा ४		
९	सविना अधिकारी	सदस्य	धुनपा ४		
१०	इसा अछामी	सदस्य	धुनपा ४		
११	नम्रता सुवाल	सदस्य	धुनपा ४		
१२	सिवानी तालाङ्गे	सदस्य	धुनपा ४		

वडा बाल सञ्जाल धुलिखेल वडा नम्बर ५

क्र.स	नाम/थर	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
१	रोजी गुमाजू	अध्यक्ष	धुनपा ५		
२	शेरिना बज्रचार्य	उपाध्यक्ष	धुनपा ५		
३	संयम श्रेष्ठ	सचिब	धुनपा ५		
४	श्री गेपाल प्रधानाङ्ग	सहसचिब	धुनपा ५		
५	सुमिन मानन्धर	कोषअध्यक्ष	धुनपा ५		
६	स्वास्तिका सुवाल	सदस्य	धुनपा ५		
७	सविना श्रेष्ठ	सदस्य	धुनपा ५		
८	शैली पुटुवार	सदस्य	धुनपा ५		
९	अर्विना राजभारत	सदस्य	धुनपा ५		
१०	सुयल श्रेष्ठ	सदस्य	धुनपा ५		
११	सोनिका श्रेष्ठ	सदस्य	धुनपा ५		

वडा बाल सञ्जाल धुलिखेल वडा नम्बर ६

क्र.स	नाम/थर	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
-------	--------	----	--------	-----------	--------

१	अनिस योगल	अध्यक्ष	धुनपा ६	९८०८२७१९१३	
२	अयुषमा धालाछे	उपाध्यक्ष	धुनपा ६		
३	विष्टी सुवाल	सचिब	धुनपा ६		
४	सृजन के.सी	सहसचिब	धुनपा ६		
५	निलिशा श्रेष्ठ	कोषअध्यक्ष	धुनपा ६		
६	सचित केजू	सदस्य	धुनपा ६		
७	सानिया योगल	सदस्य	धुनपा ६		
८	आभास योगल	सदस्य	धुनपा ६		
९	रचित गिरी	सदस्य	धुनपा ६		
१०	सलिना बजगाइ	सदस्य	धुनपा ६		
११	अनुराग खड्गी	सदस्य	धुनपा ६		
१२	रस्मीला घिमिरे	सदस्य	धुनपा ६		
१३	अस्मिता सुवाल	सदस्य	धुनपा ६		

वडा बाल सञ्जाल धुलिखेल वडा नम्बर ७

क्र.स	नाम/थर	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
१	सहज देवजू	अध्यक्ष	धुनपा ७	९८४०३४५१५३	
२	सुस्मीता तामाङ्	उपाध्यक्ष	धुनपा ७		
३	यचु योगल	सचिब	धुनपा ७		
४	कृशल श्रेष्ठ	सहसचिब	धुनपा ७		
५	जिया धालाछे	कोषअध्यक्ष	धुनपा ७		
६	श्रेया योगल	सदस्य	धुनपा ७		
७	सिम्रन लामा	सदस्य	धुनपा ७		
८	प्राश्ना श्रेष्ठ	सदस्य	धुनपा ७		
९	नमूना पौडेल	सदस्य	धुनपा ७		
१०	श्रीजल	सदस्य	धुनपा ७		
११	श्रविक शाक्य	सदस्य	धुनपा ७		

वडा बाल सञ्जाल धुलिखेल वडा नम्बर ८

क्र.स	नाम/थर	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
१	लक्ष्मण चैलागाई	अध्यक्ष	धुनपा ८		
२	आना तामाङ्	उपाध्यक्ष	धुनपा ८	९८५१०२५७६१	
३	प्रतिमा तिमल्सीना	सचिब	धुनपा ८		
४	अननिश तामाङ्	सहसचिब	धुनपा ८		
५	आयुषा बडाल	कोषअध्यक्ष	धुनपा ८		
६	सोनी तामाङ्	सदस्य	धुनपा ८		
७	एलिजा लागा	सदस्य	धुनपा ८		
८	स्मृती भुजेल	सदस्य	धुनपा ८		
९	पवन गौतम	सदस्य	धुनपा ८		
१०	राम चौलागाई	सदस्य	धुनपा ८		
११	सुवोध वडाल	सदस्य	धुनपा ८		

क्र.स	नाम/थर	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
१२	दिपेश गौतम	सदस्य	धुनपा ८		
१३	आयुष चौलागाई	सदस्य	धुनपा ८		

वडा बाल सञ्जाल धुलिखेल वडा नम्बर ९

क्र.स	नाम/थर	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
१	रोजिना हुमागाई	अध्यक्ष	धुनपा ९	९८४१७५५४८६	
२	झरना मिजार	उपाध्यक्ष	धुनपा ९		
३	आरती दुलाल	सचिब	धुनपा ९		
४	रुमेश कार्की	सहसचिब	धुनपा ९		
५	सन्जिव हुमागाई	कोषअध्यक्ष	धुनपा ९		
६	दिपा थापा	सदस्य	धुनपा ९		
७	विनिसा कार्की	सदस्य	धुनपा ९		
८	अनिसा हुमागाई	सदस्य	धुनपा ९		
९	सुवास मिजार	सदस्य	धुनपा ९		
१०	अनिसा गीरी	सदस्य	धुनपा ९		
११	मञ्जरी तोलाङ्गे	सदस्य	धुनपा ९		

वडा बाल सञ्जाल धुलिखेल वडा नम्बर १०

क्र.स	नाम/थर	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
१	अर्चना विश्वकर्मा	अध्यक्ष	धुनपा १०	९२०३१४३६४	
२	प्रज्वल अधिकारी	उपाध्यक्ष	धुनपा १०		
३	आदित्य थापा	सचिब	धुनपा १०		
४	अस्मीता आचार्य	सहसचिब	धुनपा १०		
५	इन्दीरा तामाङ्	कोषअध्यक्ष	धुनपा १०		
६	विराज रञ्जीतकार	सदस्य	धुनपा १०		
७	राजेश दाहाल	सदस्य	धुनपा १०		
८	विमला अधिकारी	सदस्य	धुनपा १०		
९	आयुष थापा	सदस्य	धुनपा १०		
१०	सलिना रञ्जीतकार	सदस्य	धुनपा १०		
११	शान्ती तामाङ्	सदस्य	धुनपा १०		
१२	विराज थापा	सदस्य	धुनपा १०		

वडा बाल सञ्जाल धुलिखेल वडा नम्बर ११

क्र.स	नाम/थर	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
१	समिर धिताल	अध्यक्ष	धुनपा ११	९८१३३८७४३१	
२	अस्मिता पाठक	उपाध्यक्ष	धुनपा ११		
३	सविना तामाङ्	सचिब	धुनपा ११		
४	दिपेश बडाल	सहसचिब	धुनपा ११		
५	दिवस धिताल	कोषअध्यक्ष	धुनपा ११		
६	सन्देश धिताल	सदस्य	धुनपा ११		

७	सागर धिताल	सदस्य	धुनपा ११		
८	गौरब हुमागाई	सदस्य	धुनपा ११		
९	लक्ष्मी ढकाल	सदस्य	धुनपा ११		
१०	गंगा तामाङ	सदस्य	धुनपा ११		
११	माइकल वि.क	सदस्य	धुनपा ११		
१२	रञ्जिता धिताल	सदस्य	धुनपा ११		
१३	मनिता चौलागाई	सदस्य	धुनपा ११		

वडा बाल सञ्जाल धुलिखेल वडा नम्बर १२					
क्र.स	नाम/श्र	पद	ठेगाना	फोन नम्बर	कैफियत
१	रोजिना श्रेष्ठ	अध्यक्ष	धुनपा १२	९८४३०३२६०९	
२	सुरज तामाङ	उपाध्यक्ष	धुनपा १२		
३	शान्ती श्रेष्ठ	सचिब	धुनपा १२		
४	सुवास वि.क	सहसचिब	धुनपा १२		
५	सुजिता श्रेष्ठ	कोषअध्यक्ष	धुनपा १२		
६	सुधिर तामाङ	सदस्य	धुनपा १२		
७	सृष्टी श्रेष्ठ	सदस्य	धुनपा १२		
८	स्वास्तिका लामा	सदस्य	धुनपा १२		
९	एलिना तामाङ	सदस्य	धुनपा १२		
१०	विज्ञान बुद्चार्य	सदस्य	धुनपा १२		
११	रेजनी श्रेष्ठ	सदस्य	धुनपा १२		

खण्ड ७: स्वास्थ्य र सरसफाई

७.१ धुलिखेल नगरपालिका अवस्थित स्वास्थ्य संस्था र त्यसमा कार्यरत कर्मचारी विवरण

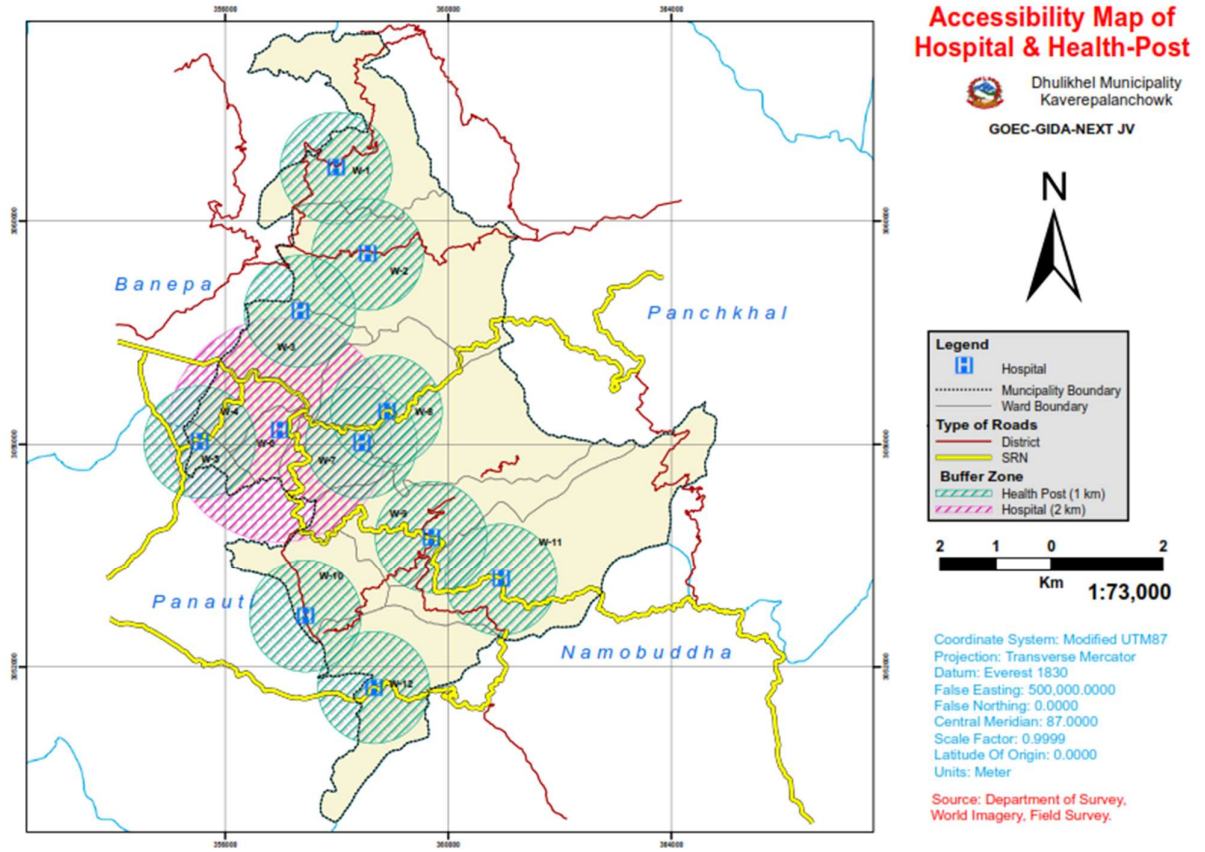
धुलिखेल नगरपालिकामा नेपालकै चर्चित धुलिखेल अस्पताल रहेको छ । यस अस्पतालले काभ्रेपलाञ्चोक, सिन्धुपाल्चोक, दोलखा, सिन्धुली, रामेछाप, भक्तपुर र अन्य आसपासका जिल्लाहरूका करिब १९ लाख जनसंख्या लाई सुविधा दिएको छ । यस नगरपालिकामा एउटा अस्पताल र ९ वटा स्वास्थ्य चौकीहरू रहेका छन् । यी स्वास्थ्य केन्द्रहरूमा ल्याब, एम्बुलेंस, नवजात मातृ शिशुको को स्वास्थ्यपोचार जस्ता आधारभूत सेवाहरू छन् ।

तालिका 16: धुलिखेल नगरपालिका अवस्थित स्वास्थ्य संस्था र त्यसमा कार्यरत कर्मचारी विवरण

वडा नं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम किसिम	पदको नाम	दरवन्दी संख्या
८	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय र जिल्ला अस्पताल	प्र.जि.स्वा.प्रशासक	१
		ब.ज.स्वा.अ.	१
		प.हे.न.	१
		ले.अ.	१
		त.अ.	१
		शा.अ.	१
		खो.सु.	१
		क्ष.कृ.स.	१
		को.चे.अ.	१
		प.नि.स.	१
		हे.अ.	२
		क.अ./टा.ना.सु.	१
		ना.सु.	१
		ले.पा.	१
		ल्या.टे	१
८	धुलिखेल प्रा.स्वा.के	मे.अ.	१
		हे.अ.	१
		स्टा.न.	१
		सि.अ.हे.व./अ.हे.व.	३
		सि.अ.न.मी./अ.न.मी.	३
		ल्या.अ.	१
		का.स.	२
१२	शंखुपाटीचौर स्वा.चौ	हे.अ.	१
		सि.अ.हे.व./अ.हे.व.	२
		सि.अ.न.मी./अ.न.मी.	२
		का.स.	१
९	काभ्रे स्वा.चौ.	हे.अ.	१

वडा नं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम किसिम	पदको नाम	दरवन्दी संख्या
		सि.अ.हे.व. / अ.हे.व.	२
		सि.अ.न.मी. / अ.न.मी.	२
		का.स.	१
१	देवीटार स्वा.चौ	हे.अ.	१
		सि.अ.हे.व. / अ.हे.व.	२
		सि.अ.न.मी. / अ.न.मी.	२
		का.स.	१
११	पाल्तेखेत स्वा.चौ.	हे.अ.	१
		सि.अ.हे.व. / अ.हे.व.	२
		सि.अ.न.मी. / अ.न.मी.	२
		का.स.	१
२	रविओपी स्वा.चौ	हे.अ.	१
		सि.अ.हे.व. / अ.हे.व.	२
		सि.अ.न.मी. / अ.न.मी.	२
		का.स.	१
१०	सारदा बतासे स्वा.चौ	हे.अ.	१
		सि.अ.हे.व. / अ.हे.व.	२
		सि.अ.न.मी. / अ.न.मी.	२
		का.स.	१
५	श्रीखण्डपुर शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	अ.हे.व.	१
		अ.न.मी.	१
३	कुत्ताल शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	अ.हे.व.	१
		अ.न.मी.	१
८	पकुचा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	अ.हे.व.	१
		अ.न.मी.	१

श्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय काभ्रे २०७५

चित्र 7: स्वास्थ्य संस्था पहुँच नक्सा

७.२ धुलिखेल नगरपालिका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा सेवा प्राप्त गर्ने सेवाग्राहीको विवरण

क्रासो	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	आवा २०७१।७२	आवा २०७२।०७३	आवा २०७३।०७४
१	देवितार स्वास्थ्य चौकि	2177	1838	1503
२	धुलिखेल अस्पताल	126535	127119	164605
३	धुलिखेल प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	4320	3661	2801
४	काभ्रे नित्य चण्डेश्वरी स्वास्थ्य चौकि	5128	5158	5130
५	पात्लेखेल स्वास्थ्य चौकि	3950	3611	2726
६	रभिओपि स्वास्थ्य चौकि	2976	2613	2425
७	शंखुपाटिचौर स्वास्थ्य चौकि	5067	4887	4426
८	शारदा बतासे स्वास्थ्य चौकि	3815	3214	3473
९	कुत्ताल शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	2907	2734	3650
१०	श्रीखण्डपुर शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	5110	5700	5142
११	पकुचा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र			
	जम्मा	161985	160535	195881

स्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, २०७५

७.३ धुलिखेल नगरपालिकाका गर्भवती महिलाले स्वस्थ चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रथम पटक चेक जाँच			प्रोटोकल अनुसारको प्रथम पटक चेक जाँच			प्रोटोकल अनुसारको चौथो पटक चेक जाँच		
	< 20 वर्ष	> 20 वर्ष	जम्मा	< 20 वर्ष	> 20 वर्ष	जम्मा	< 20 वर्ष	> 20 वर्ष	जम्मा
देविटार स्वास्थ्य चौकि	13	39	52	8	28	36	6	31	37
धुलिखेल अस्पताल	681	2796	3477	417	1817	2234	330	1544	1874
धुलिखेल प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	6	29	35	3	17	20		9	9
काभ्रे नित्य चण्डेश्वरी स्वास्थ्य चौकि	9	38	47	6	29	35		25	25
पाल्तेखेत स्वास्थ्य चौकि	5	24	29	5	22	27		16	16
रभिओपि स्वास्थ्य चौकि	5	24	29	5	21	26		25	25
शंखुपाटिचौर स्वास्थ्य चौकि	5	31	36	5	22	27	3	26	29
शारदा बतासे स्वास्थ्य चौकि		7	7	1	9	10	2	15	17
कुत्ताल शहरी स्वास्थ्य केन्द्र		10	10	0	3	3		2	2
श्रीखण्डपुर शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	3	29	32	3	23	26		9	9
पकुचा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र			0			0			0
जम्मा	727	3027	3754	453	1991	2444	341	1702	2043

स्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, २०७५

७.४ नगरपालिकामा गर्भवती महिलाले स्वस्थ संस्थाबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा

तालिका 17: गर्भवती महिलाले स्वस्थ संस्थाबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी			तालिम प्राप्त नगरेका स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी			जम्मा		
	स्वास्थ्य सस्थामा	घरमा	जम्मा	स्वास्थ्य सस्थामा	घरमा	जम्मा	स्वास्थ्य सस्थामा	घरमा	जम्मा
देविटार स्वास्थ्य चौकि	10	0	10	0	10	10	10	10	20
धुलिखेल अस्पताल	2969	0	2969	0	0	0	2969	0	2969
धुलिखेल प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	0	0	0	0	0	0	0	0	0
काभ्रे नित्य चण्डेश्वरी स्वास्थ्य चौकि	0	0	0	0	14	14	0	14	14
पाल्तेखेत स्वास्थ्य चौकि	0	0	0	0	1	1	0	1	1
रभिओपि स्वास्थ्य चौकि	0	0	0	0	0	0	0	0	0
शंखुपाटिचौर स्वास्थ्य चौकि	15	1	16	0	0	0	15	1	16
शारदा बतासे स्वास्थ्य चौकि	0	0	0	0	3	3	0	3	3
कुत्ताल शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	0	0	0	0	0	0	0	0	0
श्रीखण्डपुर शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	0	0	0	0	0	0	0	0	0
पकुचा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जम्मा	2994	1	2995	0	28	28	2994	29	3023

स्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, २०७५

७.५ धुलिखेल नगरपालिकामा स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गरिएका परिवार नियोजन सम्बन्धी सेवा लिनेको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	अस्थायी तरिका						स्थायी बन्ध्याकरण
	इम्प्लान्ट	कण्डम	पिल्स	डिपो	आई युडि	जम्मा	
देवितार स्वास्थ्य चौकि	77	1161	42	669	230	2102	7
धुलिखेल अस्पताल	709	6204	944	1882	356	9386	16642
धुलिखेल प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	1666	1800	155	856	2686	5497	
काभ्रे नित्य चण्डेश्वरी स्वास्थ्य चौकि	37	4187	388	741	14	5330	
पाल्पलेखेत स्वास्थ्य चौकि	878	2680	114	428	171	3393	
रभिओपि स्वास्थ्य चौकि	847	2410	293	590	144	3437	
शंखुपाटिचौर स्वास्थ्य चौकि	1566	5800	169	836	445	7250	4
शारदा बतासे स्वास्थ्य चौकि	11	1080	178	604	302	2164	
कुत्ताल शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	111	800	44	299		1143	
श्रीखण्डपुर शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	718	1325	194	659	82	2260	
पकुचा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र					0	0	
जम्मा	6620	27447	2521	7564	4430	41962	16653

स्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, २०७५

७.६ धुलिखेल नगरपालिकामा बच्चाहरुले लिएको खोपको विवरण

तालिका 18: धुलिखेल नगरपालिकामा बच्चाहरुले लिएको खोपको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वि सि जि	डि पि टि एच इ वी , वी एच आई वी			पोलियो			आई पि भि	दादुरा / रुवेला		जापनिज ईन्सेफ लाईटिस
		पहिलो डोज	दोस्रो डोज	तेस्रो डोज	पहिलो डोज	दोस्रो डोज	तेस्रो डोज		पहिलो डोज	दोस्रो डोज	
		देवितार स्वास्थ्य चौकि	52	65	66	61	65		66	61	
धुलिखेल अस्पताल	2590	461	328	348	461	328	351	82	234	279	243
धुलिखेल प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	15	41	37	36	41	37	36	13	42	46	40
काभ्रे नित्य चण्डेश्वरी स्वास्थ्य चौकि	18	52	55	58	52	55	58	18	51	47	45
पाल्पलेखेत स्वास्थ्य चौकि	23	53	54	57	53	54	57	18	31	55	44
रभिओपि स्वास्थ्य चौकि	27	69	72	62	69	72	62	19	45	70	69
शंखुपाटिचौर स्वास्थ्य चौकि	22	49	59	52	49	60	54	29	53	59	58
शारदा बतासे स्वास्थ्य चौकि	16	41	45	50	41	45	50	11	19	42	48
कुत्ताल शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	2	6	5	5	6	5	5	2	10	7	9
श्रीखण्डपुर शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	13	28	29	28	28	29	28	13	33	40	30
पकुचा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र									0	0	
जम्मा	2778	865	750	757	865	751	762	224	557	693	633

स्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, २०७५

७.८ धुलिखेल नगरपालिकामा गर्भवती महिलाहरुले लिएको टिटि खोपको विवरण

तालिका 19: धुलिखेल नगरपालिकामा गर्भवती महिलाहरुले लिएको टिटि खोपको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	टिटि १	टिटि २	टिटि २ पलस	टिटि २ र टिटि २ पलस
देवितार स्वास्थ्य चौकि	44	34	1	79
धुलिखेल अस्पताल	1415	1171		2586

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	टिटि १	टिटि २	टिटि २ पलस	टिटि २ र टिटि २ पलस
धुलिखेल प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	26	29	6	61
काभ्रे नित्य चण्डेश्वरी स्वास्थ्य चौकि	23	23	0	46
पाल्पलेखेत स्वास्थ्य चौकि	30	34	0	64
रभिओपि स्वास्थ्य चौकि	30	31	0	61
शंखुपाटिचौर स्वास्थ्य चौकि	32	31	0	63
शारदा बतासे स्वास्थ्य चौकि	9	11	12	32
कुत्तल शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	7	8	0	15
श्रीखण्डपुर शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	12	11	0	23
पकुचा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र				0

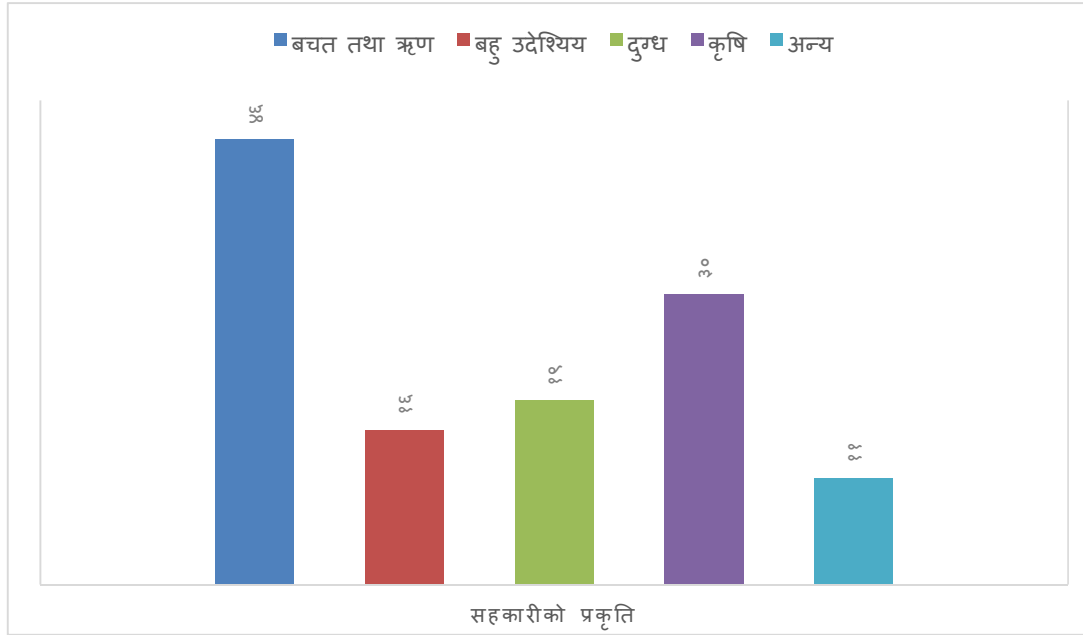
स्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, २०७५

खण्ड ८ : आर्थिक तथा औद्योगिक विवरण

८.१ बैंक, सहकारी तथा वित्तीय संस्था

यस नगरपालिकामा १२२ वटा सहकारी संस्थाहरू छन् । यी मध्ये सबै भन्दा बढी अर्थात् ४६ वटा बचत तथा ऋण सहकारी हरु छन्, अन्य प्रकारका बहुउद्देशिय, दुग्ध, कृषि, उपभोक्ता, तरकारी र जडिबुटी सहकारी संस्थाहरू पनि यस नगरपालिकामा रहेका छन् । १२२ सहकारी मध्ये तीनको प्रकारहरू स्तम्भचित्रमा देखाइएको छ ।

चित्र 20: धुलिखेल नगरपालिकाका प्रकृति अनुसारका सहकारी संख्या

स्रोत : काभ्रे जिल्लाको पार्श्वचित्र २०७४

तालिका 21 : धुलिखेल नगरपालिकाका सहकारी संस्थाहरू

क्र.सं.	सहकारीको नाम	ठेगाना	सहकारीको प्रकृति	सदस्य संख्या
१	समाजसेवा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल-२	बचत तथा ऋण	
२	शंखु बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	शंखु ३	बचत तथा ऋण	९१६
३	शंखेश्वरी ना.चे. बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	शंखु १	बचत तथा ऋण	३८१
४	युवा जागरण बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	शंखु ६	बचत तथा ऋण	
५	धनकाली बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	शंखु ८	बचत तथा ऋण	
६	दिव्यज्योती बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	शंखु ७	बचत तथा ऋण	
७	शंकल्प बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ५	बचत तथा ऋण	५२०
८	नवज्योति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	काभ्रे ३	बचत तथा ऋण	
९	ग्रामिण विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	काभ्रे १	बचत तथा ऋण	
१०	राधाकृष्ण बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	काभ्रे ७	बचत तथा ऋण	

क्र.सं.	सहकारीको नाम	ठेगाना	सहकारी को प्रकृति	सदस्य संख्या
११	श्वेतभैरव बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल-९	बचत तथा ऋण	
१२	सुविधा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल २	बचत तथा ऋण	
१३	सन्जिवनी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ३	बचत तथा ऋण	
१४	श्रीखण्डपुर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ९	बचत तथा ऋण	
१५	श्री हनुमान बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ३	बचत तथा ऋण	
१६	शुभलाभ बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ६	बचत तथा ऋण	
१७	भाग्य श्री पिपलबोट बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	शारदा बतासे ७	बचत तथा ऋण	
१८	दियालो बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ३	बचत तथा ऋण	
१९	नेपाल महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ६	बचत तथा ऋण	७१०
२०	सयपत्री बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	रभिओपि १	बचत तथा ऋण	
२१	पुकुचा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल १	बचत तथा ऋण	९९
२२	कर्मचारी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ४	बचत तथा ऋण	
२३	सेतिदेवी (धानछरे बगैचा) बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल १	बचत तथा ऋण	
२४	सुडेश्वर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	सारदाबतासे २	बचत तथा ऋण	
२५	जन उत्थान बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	काभ्रे ४	बचत तथा ऋण	११८
२६	दियो बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ६	बचत तथा ऋण	
२७	विश्वरूपा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ३	बचत तथा ऋण	
२८	गौखुरेश्वर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल २	बचत तथा ऋण	
२९	काभ्रे यातायात मजदुर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ६	बचत तथा ऋण	
३०	गणेश बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ५	बचत तथा ऋण	
३१	बाँसघारी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ६	बचत तथा ऋण	१८५
३२	अटल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ७	बचत तथा ऋण	
३३	हिमालय बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	काभ्रे २	बचत तथा ऋण	२०८
३४	अर्थ भुमी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ७	बचत तथा ऋण	२१४४
३५	राष्ट्रसेवक बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल २	बचत तथा ऋण	११७
३६	टाइम्स बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ७	बचत तथा ऋण	
३७	सनलाइट बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ९	बचत तथा ऋण	
३८	ग्रेटवाल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल २	बचत तथा ऋण	
३९	मुना मदन बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ४	बचत तथा ऋण	
४०	मिराकल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल	बचत तथा ऋण	
४१	भ्याण्डोल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ७	बचत तथा ऋण	
४२	दिवान्जली बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ३	बचत तथा ऋण	
४३	आशमा बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ६	बहुउद्देश्यीय	

क्र.सं.	सहकारीको नाम	ठेगाना	सहकारी को प्रकृति	सदस्य संख्या
४४	गौरीशंकर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	शंखुपाटीचौर ७	बहुउद्देश्यीय	
४५	शारदा बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	शारदा बतासे	बहुउद्देश्यीय	
४६	गौखुश्वर महिला जागरण बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	धुनपा १	बहुउद्देश्यीय	
४७	सूर्यदय बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	काभ्रे ४	बहुउद्देश्यीय	
४८	कालीदेवी महिला विकास बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ५	बहुउद्देश्यीय	
४९	गोल्मादेवी महिला विकास बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	देविटार १	बहुउद्देश्यीय	
५०	नित्य चण्डेश्वरी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	काभ्रे ८	बहुउद्देश्यीय	
५१	धुलिखेल बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल २	बहुउद्देश्यीय	
५२	धुलिखेल महिला बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ९	बहुउद्देश्यीय	३००
५३	लक्षित बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	शारदा ५	बहुउद्देश्यीय	
५४	जनता बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत १	बहुउद्देश्यीय	
५५	शारथी बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ६	बहुउद्देश्यीय	
५६	बृहत बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ९	बहुउद्देश्यीय	
५७	जनसेवा दूध उत्पाक सहकारी संस्था लि.	नित्य चण्डेश्वरी	दुग्ध	
५८	देउराली दूध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	रभिओपि १	दुग्ध	
५९	सेतिदेवी दूध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	रभिओपि २	दुग्ध	
६०	मितिनीछाप दूध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	देविटार २	दुग्ध	
६१	मिलन दूध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	देविटार ७	दुग्ध	
६२	कालिदेवी दूध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ५	दुग्ध	
६३	विश्वरूपा दूध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ५	दुग्ध	
६४	पाठक बेसी दूध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ८	दुग्ध	
६५	रामपुर दूध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	नित्य चण्डेश्वरी १	दुग्ध	
६६	धनकाली दूध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	शंखुपाटीचौर ५	दुग्ध	
६७	शंखेश्वरी दूध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	शंखुपाटीचौर ३	दुग्ध	
६८	जनसहयोग दूध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	शारदावतासे ४	दुग्ध	
६९	साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	रभिओपि	कृषि	
७०	भट्टेडाँडा कृषि सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल	कृषि	
७१	श्री युवा कृषि सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ३	कृषि	
७२	हरियाली कृषि सहकारी संस्था लि.	सारदावतासे ५	कृषि	
७३	सभ्यता कृषि सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ३	कृषि	
७४	माहालक्ष्मी कृषि सहकारी संस्था लि.	शंखुपाटीचौर १	कृषि	
७५	देविटार कृषि सहकारी संस्था लि.	देविटार ३	कृषि	
७६	शिखर कटेरी कृषि सहकारी संस्था लि.	रभिओपि १	कृषि	

क्र.सं.	सहकारीको नाम	ठेगाना	सहकारी को प्रकृति	सदस्य संख्या
७७	चौतारा कृषि सहकारी संस्था लि.	देविटार ८	कृषि	
७८	सरस्वती कृषि सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ३	कृषि	
७९	सिद्धबाबा कृषि सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ८	कृषि	
८०	आरुबोट सानाकिसान कृषि सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ५	कृषि	
८१	पाटीचौर सानाकिसान कृषि सहकारी संस्था लि.	शंखुपाटीचौर १	कृषि	
८२	जनभुमी कृषि सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ७	कृषि	
८३	सिमेश्वर कृषि सहकारी संस्था लि.	काभ्रे ३	कृषि	
८४	फोक्सेटार कृषि सहकारी संस्था लि.	देविटार ६	कृषि	
८५	निजानन्द कृषि सहकारी संस्था लि.	काभ्रे २	कृषि	
८६	बगैचा कृषि सहकारी संस्था लि.	देविटार १	कृषि	
८७	साच्चिदानन्द कृषि सहकारी संस्था लि.	काभ्रे ९	कृषि	
८८	लेकाली डाँफे कृषि सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ८	कृषि	
८९	सिमपोखरी महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	काभ्रे ७	कृषि	
९०	किरणोदय कृषि सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ४	कृषि	
९१	सत्य धर्म कृषि सहकारी संस्था लि.	पात्लेखेत ८	कृषि	
९२	अनुग्रह कृषि सहकारी संस्था लि.	काभ्रे १	कृषि	
९३	गंगासागर कृषि सहकारी संस्था लि.	काभ्रे ८	कृषि	
९४	वडालगाउँ कृषि सहकारी संस्था लि.	काभ्रे ६	कृषि	
९५	छोटा डाँडा कृषि सहकारी संस्था लि.	काभ्रे ५	कृषि	
९६	नित्य चण्डेश्वरी कृषि सहकारी संस्था लि.	नित्यचण्डेश्वरी ४	कृषि	
९७	लगनशिल महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	रभिओपि ५	कृषि	
९८	जोरसल्ला तरकारी उत्पादक सहकारी संस्था लि.	रभिओपि ५	तरकारी उत्पादक	
९९	जन उत्थान तरकारी उत्पादक सहकारी संस्था लि.	रभिओपि ५	तरकारी उत्पादक	
१००	जनजागृति तरकारी उत्पादक सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ६	तरकारी उत्पादक	
१०१	सेतिदेवी नारी चेतना सीपमुलक सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल	सीपमुलक	
१०२	देविथान नारी चेतना सीपमुलक सहकारी संस्था लि.	काभ्रे	सीपमुलक	
१०३	धुलिखेल उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ४	सीपमुलक	
१०४	रभिओपि नवजागरण उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	रभिओपि ८	सीपमुलक	
१०५	लंखनमाई जैविक खाद्य उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ५	सीपमुलक	
१०६	धुलिखेल उद्यमी कोशेलीघर	धुलिखेल ३	विविध	
१०७	अखण्ड जडिबुटी सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल	विविध	
१०८	यात्री पर्यटक सहकारी संस्था लि.	धुलिखेल ६	विविध	

स्रोत : डिभिजन सहकारी कार्यालय, धुलिखेल, काभ्रे २०७५

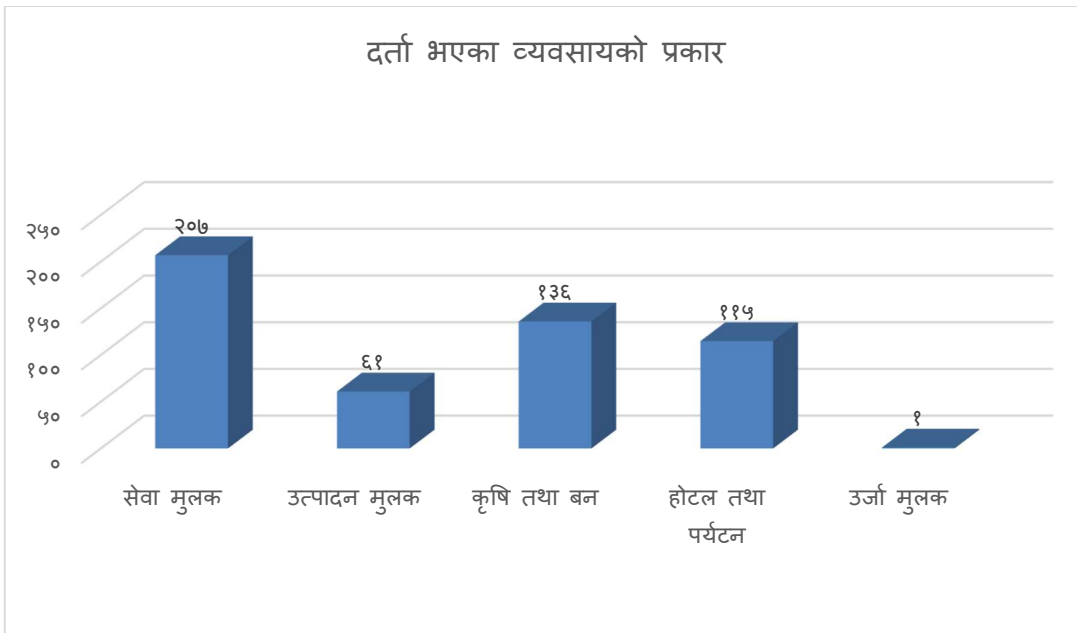
८.२ धुलिखेल नगरपालिका भित्र रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु:

क्र.सं.	बैंक तथा वित्तीय संस्था	नेपाल राष्ट्र बैंक बाट प्राप्त इजाजात वर्ग	बैंक रहेको स्थान
1.	नविल बैंक लिमिटेड	क	
2.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	क	
3.	सिभिल बैंक लि.	क	
4.	नयाँ नेपाल लघुवित्त विकास बैंक	घ	
5.	अरनिको डेभलपमेन्ट बैंक		
6.	कृषि विकास बैंक	क	
7.	देब विकास बैंक		
8.	सेन्चुरी कमर्सियल बैंक	क	धुलिखेल बसपार्क

स्रोत : सम्बन्धीत बैंकहरुको वेबसाइट २०७५

८.२ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न ठाउँ औद्योगिक तथा व्यापार व्यवसायको लागि पर्योप्त पूर्वाधार भएकोले यहाँ विभिन्न किसिमका धेरै उद्योग, फर्म तथा व्यापार व्यवसायहरु संचालित छन् । हाल सम्म दर्ता भएको उद्योगहरु मध्ये सबै भन्दा बढी सेवा मुलक उद्योग तथा व्यवसायहरु सबै भन्दा बढी रहेका छन् । त्यसपछि कृषि तथा बनमा आधारित उद्योगहरु र होटलहरु रहेका छन् ।

स्रोत : घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, काभ्रे, २०७५

द.३ घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति काभ्रेमा धुलिखेल नगरपालिका ठेगाना राखी २०७४ असार मसान्त सम्म दर्ता भएका सेवा मुलक उद्योगहरुको विवरण

qm=; ++	pBf]usf] gfd	pBf]u /xg] :yfg - &]ufgf_		pBf]usf]				jflif{s pTkfbg lfddf ?=	/f]huf/L ;+Vof					
		uf=lj=;÷g=k f=	j*f g+=	:t/	sfg"gL :j?k	ju{	ljifo		k fij]ws	ck fij]ws	cGo	hDdf	dlxnf	k'if
1.	w'h' >]i& /fO;ldn	w'lnv]n		;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn					0		
2.	pd/ sG:^ S;g	w'lnv]n		;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f		2	2	6	10		
3.	u'? sG:^ S;g	w'lnv]n		;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f					0		
4.	dlGbn sG:^ \Szg	w'lnv]n		;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f					0		
5.	; \$ u)f]z /fO; ldn	w'lnv]n	6	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	146500		1	5	6		
6.	s]=lk=lgdf{}f ;]jf	w'lnv]n	5	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f					0		
7.	lgdf lgdf{}f ;]jf	w'lnv]n		;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f					0		
8.	; bk lgdf{}f ;]jf	w'lnv]n	9	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f					0		
9.	Oj/ /fO; ldn	w'lnv]n	3	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	300000	1	2		3		
10.	u fld)f ;d'bfo ljsf; ;d"x	w'lnv]n	5	;fgf	k f=ln =	;]jf	k/fdz{	100000	2	2	2	6		
11.	zf/bf s[i]f /fO; ldn	z+v'kf^Lrf]/	7	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn					0		
12.	z+v]Zj/L lrp/f lk&f]ldn pBf]u	z+v'kf^Lrf]/	8	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn-lrp/f_]	448000				0		
13.	%fkufp+ lgdf{}f ;]jf	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f					0		

14.	>Lv)*k'/ lgdf{}f ;jff	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m=	;jff	lgdf{}f					0		
15.	h]=P)* sG:^ \Szg	w'lnv]n	4	;fgf	k f=k m=	;jff	lgdf{}f					0		
16.	cGhgf lgdf{}f ;jff	w'lnv]n	1	;fgf	k f=k m=	;jff	lgdf{}f					0		
17.	doL l;\$L lgdf{}f ;jff	w'lnv]n		;fgf	k f=k m=	;jff	lgdf{}f					0		
18.	xl/z+s/ lgdf{}f ;jff	w'lnv]n	5	;fgf	k f=k m=	;jff	lgdf{}f					0		
19.	ouf]h' lgdf{}f ;jff	w'lnv]n	4	;fgf	k f=k m=	;jff	lgdf{}f					0		
20.	ouf]h' ('jfgL ;jff	w'lnv]n	4	;fgf	k f=k m=	;jff	('jfgL	700000	1	1	2	4		
21.	xf/tLdfof On]S^ \L ^fG;km/d/ pBf]u	w'lnv]n	2	;fgf	k f=k m=	;jff	^ \fG;km/d/	140000	2	2	1	5		
22.	lzl\$ l]gfos lrof pBf]u	w'lnv]n	3	;fgf	k f=k m=	;jff	Kofs]lh~	90000			5	5		
23.	Pd=l*=sG:^ \Szg	w'lnv]n	2	;fgf	k f=k m=	;jff	lgdf{}f	1000000	1	2	15	18		
24.	l;\$Lsfnl /fO; dLn	z+v'kf^Lrf}/	1	;fgf	k f=k m=	;jff	/fO;ldn	450000	2	2		4		
25.	k+rsGof k utL lgdf{}f ;jff	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m=	;jff	lgdf{}f	1000000	1	4	1	6		
26.	rGb /fO; ldn	z+v'kf^Lrf}/	5	;fgf	k f=k m=	;jff	/fO;ldn	49600		1	2	3		
27.	k]g sG:^ \Szg	w'lnv]n	3	;fgf	k f=k m=	;jff	lgdf{}f	1000000	3	2	2	7		
28.	lkof]/ lrof pBf]u	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m=	;jff	Kofs]lh~	360000	1	3	1	5		
29.	zf/bf /fO; ldn	zf/bf]tf;]	1	;fgf	k f=k m=	;jff	/fO;ldn	500000	1	2	2	5		
30.	sfn;}gL lgdf{}f ;jff	w'lnv]n	2	;fgf	k f=k m=	;jff	lgdf{}f	1000000	1	2	30	33		

31.	wg]Zj/ /fO; cfon Knfj/ ldn	w'=g=kf=	8	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	510000	1		2	3		
32.	;Gtf]if OIGHlgol/+u P)* sG;n^]G;L	w'lnv]n	4	;fgf	k f=k m=	;]jf	k/fdz{	24000	1	1	1	3		
33.	k+rsGof vfB pBf]u	w'=g=kf=	7	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	1901004	1	2	3	6		
34.	u[xL]fL lrof pBf]u	w'lnv]n	2	;fgf	k f=k m=	;]jf	Kofs]lh~	200000	1	1	1	3		
35.	r)*Lsf lgdf{}f ;]jf	w'=g=kf=	4	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	450000	2	2	2	6		
36.	lgdf{}f ;DaGwL &]Ssfk^[f	w'lnv]n	8	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	0	0	0	0	0		
37.	;'Gb/ /fO; ldn	kfTn]vt	3	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	900000		1	2	3		
38.	l;l\$]jgfos lgdf{}f ;]jf	w'lnv]n	2	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	650000	1	2	4	7		
39.	xl/l;l\$ lgdf{}f ;]jf	w'lnv]n	6	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	3000000		1	4	5		
40.	n+vgdfO{ ljN*};{	w'lnv]n	5	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	3000000	2	3	10	15		
41.	Go" xl/l;l\$ ck;]^ k]z	w'lnv]n	2	;fgf	k f=k m=	;]jf	%kfO{	300000	1	0	1	2		
42.	sf]O/fnf /fO; ldn	/ljcf]kL	3	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	125500	1	2	0	3		
43.	cGhgL lgdf{}f ;]jf	z+v'kf^Lrf]/	2	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	300000	1	1	8	10		
44.	r]tgf /fO; ldn	/ljcf]kL	3	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	650000		1	2	3		
45.	vf]h' lgdf{}f ;]jf	w'lnv]n	5	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	3000000		1	5	6		
46.	;'dg lgdf{}f ;]jf	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	650000	3	2	2	7		
47.	z'esfdgf xfo{lehg xn	w'lnv]n	10	;fgf	;f=km =	;]jf	xfOlehg	600000	1	7	1	9		

48.	;]tLb]jL vfB pBf]u	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	300000	1	1	2	4		
49.	nldL u]f]z lk&f] ldn	/jLcf]kL	1	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	65000		1	1	2		
50.	ls/]f lk&f] ldn	kftn]v]t	9	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	125000	0	0	1	1		
51.	ho zf/bf /fO; ldn	zf/bf jtf;]	4	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	995000	2	2	2	6		
52.	w'n]b]jL /fO; ldn	kftn]v]t	8	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	400000		1	1	2		
53.	dN^L ldl*of OG:^Lro"^	w'lnv]n	10	;fgf	k f=k m=	;]jf	sDKo"^/	500000	5	0	2	7		
54.	Go" w'lnv]n lk IG^~ k]z	w'lnv]n	2	;fgf	k f=k m=	;]jf	%kfO{	300000	1	2	1	4		
55.	AofGh' lgdf{]f ;]jf	w'lnv]n	3	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{]f	1000000	1	2	0	3		
56.	Pg jL sG:^ Szg	w'lnv]n	6	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{]f	3300000	1	1	4	6		
57.	s'zn jf]/f l;nfO{ pBf]u	w'lnv]n	3	;fgf	k f=k m=	;]jf	af]/f l;nfO{	2800000	3	2	0	5		
58.	;f]gfd /fO; ldn	b]jL^f/	1	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	300000	1	2	0	3		
59.	jfOjf sG:^ \Szg	w'lnv]n	6	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{]f	4500000	1	3	2	6		
60.	;!gtf /fO; ldn	z+v'kf^Lrf]/	7	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	470000	1	1	1	3		
61.	wg]Zj/ dxfb]j lgdf{]f ;]jf	/jLcf]kL	1	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{]f	3000000	1	2	11	14		
62.	lkgsn l;nfO{ tflnd s]Gb	w'lnv]n	2	;fgf	k f=k m=	;]jf	l;nfO{ k lzf]f	120000	0	1	1	2		
63.	cfO ^;og;k\m^]j]o/ *]enkdl]^	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m=	;]jf	;k\m^]jo/	350000	1	1	1	3		
64.	;To zfO{ vfB pBf]u	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	385000	1	1	1	3		

65.	uf}/Lz+s/ lrof pBf]u	w'lnv]n	6	;fgf	k f=k m=	;]jf	Kofs]lh~	240000	1	2	2	5		
66.	>Lgf lrof pBf]u	w'lnv]n	2	;fgf	k f=k m=	;]jf	Kofs]lh~	2000000	0	0	0	0		
67.	;To ;fO{ vfB ldn	/ljcf]kL	2	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	328000	1	0	1	2		
68.	;:jtL /fO; ldn	kftn]v]t	7	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	690000	1	1	3	5		
69.	w'lnv]n cfO{ l^ ;n';g	w'lnv]n	4	;fgf	k f=k m=	;]jf	k lzf}f	59400	1	1	1	3		
70.	sflnb]j]L lk&f] ldn	kftn]v]t	7	;fgf	k f=k m=	;]jf	lk;fgL	250000	0	1	1	2		
71.	u)f]z sflnsf /fO; ldn	kftn]v]t	8	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	550000	0	1	2	3		
72.	k'hf /fO; ldn	/ljcf]kL	1	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	1000000	1	1	1	3		
73.	d)*nL b]lj lgdf{}f ;]jf	w'lnv]n	6	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	2000000	1	4	4	9		
74.	efUonldL /fO; ldn	kftn]v]t	5	;fgf	k f=k m=	;]jf	/fO;ldn	150000	0	3	0	3		
75.	lzjb]j sG:^ \Szg	w'lnv]n	2	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	3000000	1	2	2	5		
76.	sGrg lgdf{}f ;]jf	w'lnv]n	2	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	3000000	1	2	2	5		
77.	Ogkm/d]zg ^]Sgf}=;f]n';g sG;n^]G;L	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m=	;]jf	k/fdz{	200000	2	0	2	4		
78.	P;=lj=sG:^ \Szg	w'lnv]n	3	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	2500000	1	2	2	5		
79.	b]p/fln /fO; ldn	/ljcf]kL	1	;fgf	k f=k m=	;]jfd'ns	s'^fgL lk;fgL	14000	0	1	1	2	0	2
80.	sfe]] On]S^<Lsn ;le;	/ljcf]kL	3	;fgf	k f=k m=	;]jfd'ns	xfp; jfol/ñ tyf On]S^<Lsn dd{t	30000	1	0	1	2	0	2
81.	Go" c/lgsf] sG;N^]G^	w'lnv]n g=kf=	3	;fgf	k f=k m=	;]jf	O{IGHlgol/~ k/fdz{	80000				0	0	2

82.	u)f]z lk;fgL pBf]u ldn	z+v'kf]lrf]/	5	;fgf	k f=k m=	;]jf	lk;fgl	30000				0	0	1
83.	l/:tf sG:^\S;g	w'lnv]n g=kf=	2	;fgf	k f=k m=	;]jf	lgdf{}f	2500000				0	1	4
84.	dltgf sG:^\S;g	w'lnv]n g=kf=	4	;fgf	;f=k m=	;]jf	lgdf{}f	2500000				0	0	5
85.	gdf]a'w sDKo"^\/ OIGi^Ro"^\	;+v'kf^Lrf]/	7	;fgf	k f=k m=	;]jfd"ns	sDK^/;DaGwL tflnd lbg]	255000				0	2	2
86.	afns[i]f lgdf{}f ;]jf	w'lnv]n g=kf=	6	;fgf	k f=k m=	;]jfd"ns	lgdf{}f ;DaGwL &]sfk^fsf]	5000000				0	0	6
87.	u)fklt lgdf{}f ;]jf	w'lnv]n g=kf=	6	;fgf	k f=k m=	;]jfd"ns	lgdf{}f ;DaGwL &]sfk^fsf]	5000000				0	0	5
88.	u'?d]^n js{zk	w'lnv]n g=kf=	4	;fgf	k f=k m=	;]jfd"ns	u Ln ;^/ agfpg]	135000				0	0	2
89.	wg]Zj/ dxfb]a dd{t ;]jf	/lacf]kL ,, ,,	2	;fgf	k f=k m=	;]jfd"ns	laB't dd{t ;DaGwL sfduj]{	250000				0	0	4
90.	wg]Zj/ dxfb]a /fO;dLn	/lacf]kL ,, ,,	5	;fgf	k f=k m=	;]jfd"ns	s^fgLlk;fgLsf] sfd ug]{	328000				0	0	2
91.	t'n;L tflnd s]Gb	w'lnv]n g=kf=	3	;fgf	k f=k m=	;]jfd"ns	l;Gs] w'k tyf d]gatL k =	24000				0	1	1
92.	रत्ना कन्स्टसन	w'gkf	2	;fgf	k f=k m=	;]jfd"ns	lgdf{}f ;DaGwL &]Ssfk\$fsf] sfd ug]{	३००००००	!	!	%	0		&
93.	cd/ k]z	w'gkf	4	;fgf	k f=k m=	;]jfd"ns	%kfO{ ;DaGwL sfd ug]{	५०००००	!	!	!	0		#
94.	dun /fO; ldn	w'gkf	9	;fgf	k f=k m=	;]jfd"ns	Hofnfd] s'^fgL lk;fgL ug]{	125000	!	!		0		@
95.	लक्ष्मी जानुका राइस मिल	धुनपा	2	साना	प्रा.फ.	सेवामुलक	कुशानी पिसानीको काम गर्ने	३०००००	१	१		0		@
96.	कुमार इलेक्ट्रोनिक सेन्टर	धुलिखेल	6	साना	प्रा.फ.	सेवामुलक	रेडियो टिभी मर्मत गर्ने	55000	1	1		2		2
97.	धुलिखेल तालिम केन्द्र	धुलिखेल	6	साना	प्रा.फ.	सेवामुलक	तालिम हल उपलब्ध गराउने	1500000	0	1	1	2	1	1

98.	मुनराइज कन्स्ट्रक्सन	धुलिखेल	6	साना	प्रा.फ.	सेवामुलक	निमौण ठेक्कापट्टाको काम गर्ने	4000000	1	2	1	4	1	3
99.	तिवारी राइस मिल	पात्लेखेत	4	साना	प्रा.फ.	सेवामुलक	ज्यालामा कुटानी पिसानी गर्ने	55000	1	1	0	2	0	2
100.	; htf /fO; ldn	zf/bfatf;]	1	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ज्यालामा कुटानी पिसानी गर्ने	260000	1	1	1	3	1	2
101.	शारदा फस्केट राइस मिल	zf/bfatf;]	8	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ज्यालामा पीठो पिसानी गर्ने	120000	1	1		2		2
102.	आई.टि. नेपाल	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	कम्प्यूटर सफ्टवेयर निर्माण तथा कम्प्यूटर सम्बन्धि कार्य गर्ने	200000	2	1		3	1	2
103.	पि.एन.कन्स्ट्रक्सन	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	विभिन्न निर्माण सम्बन्धि ठेक्का पट्टा	3500000	3	2	2	7		8
104.	बासुकला निर्माण सेवा	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ठेक्का पट्टा गर्ने	3500000	3	2	1	6	1	5
105.	न्यू पञ्चकन्या टायर रिसोलिङ्ग सेन्टर	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	पुरानो टायर रिसोलिङ्ग गर्ने	1500000		1	2	3		3
106.	दुर्गा भवानी लेडिज टेलर्स	w'Inv]n	4	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	सिलाई सम्बन्धी काम गर्ने	59000		1		1	1	
107.	कसुना लेडिज टेलर्स	kfTn]v]t	1	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ज्यालामा कपडा सिलाउने	120000	0	2	0	2	2	0
108.	न्यायिक परामर्श तथा कानूनी सेवा केन्द्र	w'Inv]n	1	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	कानूनीपरामर्श सेवा प्रदान गर्ने	400000	1	1	1	3	1	2
109.	महालक्ष्मी ग्रिल उद्योग	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ग्रिल सटर आदि बनाउने	235,500	0	0	0	0	1	3
110.	ऊँ श्री गुरु मेटल वर्कसप	w'Inv]n	4	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ग्रिल सटर बनाउने	292,000	0	1	1	2	0	2
111.	अनुप रेष्टुरेन्ट	w'Inv]n	2	;fgf	k f=k m=	;j]f	खान पिनको व्यवस्था गर्ने	900,000	0	0	0	0	1	2

112.	डिसिप्लिनेरी ईन्जिनियरिङ्ग कन्सलटेन्सी	w'lnv]n	4	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ईन्जिनियरिङ्ग सम्बन्धी परामर्श सेवा दिने	60,000	1	0	1	2	0	2
113.	बुद्ध राइस मिल	kfTn]vt	8	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ज्यालामा कृटानी पिसानी गर्ने	1,000,000	0	1	2	3	0	3
114.	मनकामना कम्प्युटर एजुकेशन इन्स्टिच्युट	w'lnv]n	1	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	कम्प्युटर प्रशिक्षण दिने	180,000	0	0	0	0	1	2
115.	एन. आर्ट एण्ड फेसन	w'lnv]n	9	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ज्यालामा कपडा सिलाई तथा प्रशिक्षण दिने	644,000	1	5	1	7	3	4
116.	जालपादेवी कन्स्ट्रक्सन	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	निर्माण सम्बन्धी ठेक्कापट्टा	300,000	1	2	8	11	2	9
117.	नविन आयल मिल	z+v'kf6Lrf]/	7	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ज्यालामा तेल पेलानी गर्ने	200,000	0	1	0	1	0	1
118.	सेतीदेवी राइस मिल	/ljcf]kL	1	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ज्यालामा कृटानी पिसानी गर्ने	198,000	0	0	0	0	1	1
119.	ससना राइस मिल	zf/bfatf;]	5	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ज्यालामा कृटानी पिसानी गर्ने	1,750,000	0	2	1	3	1	2
120.	शशिरेंटल सर्भिस	w'lnv]n	3	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	रेन्टल क्याटरिङ्ग सेवा प्रदान गर्ने	200,000	1	0	0	1	0	1
121.	फुलवारी मोटरसाइकल बर्कशप	w'lnv]n	5	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	मोटरसाइकल मर्मत गर्ने	200,000	1	1	1	3	0	3
122.	न्यू होरिजन इन्जिनियरिङ्ग कन्सलटेन्ट	w'lnv]n	3	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	इन्जिनियरिङ्ग परामर्श दिने	160,000	3	2	1	6	1	5
123.	राजु होटल	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	चिया चमेना संचालन गर्ने	105,000	1	0	1	2	0	2
124.	पवन होटल	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	खाना नास्ता खुवाउने	300,000	1	1	1	3	1	2

125.	द ब्रिलिपन्ट कम्प्युटर एण्ड टयूसन सेन्टर	kfTn]vt	3	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	कम्प्युटर तालिम दिने	98,700	1	1	0	2	0	2
126.	पत्तजु रेन्टल हाउस	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	रेन्टल सम्बन्धी कार्य गर्ने	300,000	0	0	2	2	1	1
127.	देव कन्स्ट्रक्सन	w'Inv]n	8	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	निर्माण सम्बन्धी ठेक्कापट्टाको काम गर्ने	3,000,000	1	1	3	5	1	4
128.	शोभा लेडिज टेलर्स एण्ड ट्रेनिङ्ग सेन्टर	w'Inv]n	5	;fgf	kf=ln=	;jfd'ns	सिलाई तालिम तथा सिलाइको काम गर्ने	100,000	1	2	0	3	3	0
129.	सुपरनोमा तालिम केन्द्र	w'Inv]n	3	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	होटल सम्बन्धी तालिम दिने (कुक् वेटर) आदि	500,000	0	0	4	4	2	2
130.	तिवारी कुटानी पिसानी मिल	kfTn]vt	3	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	ज्यालामा कुटानी पिसानी गर्ने	350,000	0	0	2	2	1	1
131.	थर्डआई कम्प्युनिकेशसन कर्नर सेन्टर	z+v'kf6Lrf]/	7	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	कम्प्युटर तालिम दिने	100,000	0	0	2	2	1	1
132.	रोशी गंगा कन्स्ट्रक्सन	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	निर्माण ठेक्कापट्टाको काम गर्ने	5,000,000	1	1	2	4	1	3
133.	उर्लेवी दुदुगाउँ कन्स्ट्रक्सन	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	निर्माण ठेक्कापट्टाको काम गर्ने	5,000,000	1	2	2	5	1	4
134.	ए.के.निर्माण सेवा	w'Inv]n	9	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	निर्माण सम्बन्धी ठेक्कापट्टाको काम गर्ने	6,000,000	2	2	1	5	1	4
135.	काभ्रे तालिम केन्द्र	kfTn]vt	4	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	तालिम हल संचालन गर्ने	750,000	0	1	2	3	1	1
136.	बुद्ध डिजिटल फोटो स्टुडियो	w'Inv]n	3	;fgf	k f=k m=	;jfd'ns	फोटो धुलाइ गर्ने	600,000	0	0	2	2	1	1
137.	ठुलो धारा पिठो मिल	kfTn]vt	9	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	पिसानी गर्ने	40,000	0	0	0	2	1	1

138.	स्टयाण्ड टेलर्स एण्ड सटिड सेन्टर	w'Inv]n	2	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	कपडा सिलाई सम्बन्धि काम गर्ने	300,000	1	1	3	5	0	5
139.	श्री रत्न इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	इन्जिनियरीङ परामर्श दिने	120,000	1	0	0	1	0	1
140.	दिलाइट इन्जिनियरीङ कन्सल्ट	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	इन्जिनियरीङ परामर्श दिने	100,000	1	0	0	1	0	1
141.	काभ्रे ग्रिल उद्योग	w'Inv]n	4	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	ग्रील सटर बनाउने	213,000	1	1	0	2	0	2
142.	काभ्र स्त्याम कन्सल्टेन्सि	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	घर तथा विविध परामर्श दिने	100,000	1	0	0	1	0	1
143.	डाइनामिक रिसर्च एण्ड डेभलपमेन्ट सेन्टर	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	अध्ययन अनुशन्धान तथा परामर्श दिने	350,000	1	1	1	3	0	3
144.	डब्लु. टि. सी होस्टल	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	छात्रावास सञ्चालन गर्ने	650,000	1	1	2	4	1	3
145.	राजेन्द्र टेलर्स	w'Inv]n	8	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	ज्यालामा सिलाई गर्ने	500,000	0	0	0	2	1	1
146.	आनन्द उडल्याण्ड पिकनिक स्पोट एण्ड क्याटरिङ सेवा	zf/bfatf;]	7	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	क्याटरिङ सर्भिस गर्ने	240,000	1	1	1	3	0	3
147.	श्रेष्ठ फोटो स्टुडियो	w'Inv]n	2	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	फोटो स्टुडियो	200,000	0	0	0	2	1	1
148.	बन देवी निर्माण सेवा	w'Inv]n	5	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	निर्माण सम्बन्धि ठेक्का पट्टाको काम गर्ने	300,000	1	2	1	4	1	3
149.	फेक एण्ड होप ब्याग उद्योग	w'Inv]n	3	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	कपडाको ब्यागहरु सिलाई गर्ने तथा स्वीटर टाई बेल्ट बनाउने	1,000,000	1	1	1	3	1	2
150.	भोटसिपा निर्माण सेवा	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	ठेक्का पट्टाको काम गर्ने	4,500,000	0	1	3	4	0	4

151.	गारखनाथ ग्रिल उद्योग	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	ग्रिल सटर बनाउने	320,000	0	1	1	2	0	2
152.	चण्डेश्वरी मोटरसाइकल वर्क शप	w'Inv]n	1	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	मोटरसाइकल मर्मत गर्ने	400,000	1	1	1	3	0	3
153.	सरिता सिलाई केन्द्र	w'Inv]n	1	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	कपडा सिलाई कार्य गर्ने	120,000	0	1	1	2	2	0
154.	रन्जु टेलर्स	w'Inv]n	1	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	कपडा सिलाइको काम गर्ने	120,000	0	1	1	2	2	0
155.	मेनुका सिलाई केन्द्र	w'Inv]n	1	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	कपडा सिलाईको काम गर्ने	250,000	0	1	1	2	2	0
156.	कमला सिलाई केन्द्र	w'Inv]n	1	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	कपडा सिलाइ गर्ने	250,000	0	1	1	2	2	0
157.	सुवानी सिलाई केन्द्र	w'Inv]n	1	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	सिलाईको काम गर्ने	189,000	0	1	1	2	2	0
158.	पुष्पलता सिलाइ केन्द्र	w'Inv]n	1	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	कपडा सिलाई गर्ने	150,000	0	1	1	2	2	0
159.	एक्सलेन्ट डिजाइन टेलर्स	w'Inv]n	8	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	सिलाई कटाईको काम गर्ने	101,700		1	1	2	2	0
160.	मान कुमारी टेलर्स	kfTn]v]t	7	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	कपडा सिलाउनु	180,000	0	1	1	2	2	0
161.	गौरी नेपाल टेलर्स	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	सिलाईको काम गर्ने	250,000	0	1	1	2	2	0
162.	उरुषा टेलर्स	w'Inv]n	3	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	सिलाइको काम गर्ने	125,000	0	1	1	2	2	0
163.	आषा टेलर्स	w'Inv]n	1	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	कपडा सिलाई गर्ने	125,000	0	1	1	2	2	0
164.	सुमित्रा लामा	w'Inv]n	1	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	सिलाई कटाईको काम गर्ने	120,000	0	1	1	2	2	0
165.	ॐ दाना तथा पिठो उद्योग	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	गहुँ मकैको पिठो पिसानी गर्ने	2000 af]/f	0	1	0	1	0	1
166.	सम्भ्रना राईस मिल	kfTn]v]t	3	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	ज्यालामा कुटानी पिसानी गर्ने	420,000	0	0	0	3	1	2

167.	एम.एण्ड डि. निर्माण सेवा	w'lnv]n	3	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	ठेक्का पट्टा गर्ने	6,000,000	0	0	0	4	0	4
168.	अरपिता ब्युटिपार्लर	w'lnv]n	3	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	ब्युटिपार्लर संचालन तथा तालिम दिने	160,000	1	1	0	2	2	0
169.	एभरेष्ट हिममेन रिसोर्से सप्लायर्स एण्ड रियल स्टार	w'lnv]n	6	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	बिभिन्न संघसस्थाहरुको लागि दक्ष जनशक्ति उपलब्ध गराउने	525,000	0	1	1	2	0	2
170.	लुनिभा इस्पा	w'lnv]n	6	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	फसिकल तथा मसाज गर्ने	1,250,000	0	2	1	3	0	3
171.	काभ्रे रोजगार दाता परामश केन्द्र	w'lnv]n	2	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्ति सकलन गरी रोजगारी को लागी परामर्श दिने	500,000	0	1	1	2	1	1
172.	हिरा राइस मिल	zv'kf 6rf]/	9	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	कुटानी पिसानी गर्ने		0	1	1	2	0	2
173.	लेकाली इन्टमेन्टस एण्ड सर्भिसेज	w' g=kf	3	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	ल्याव तथा उपकरण मर्मत	2,000,000	1	1	1	3		
174.	धुलिखेल टेक्नोज कम्प्युटर सोलुसन	w'lnv]n	6	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	कम्प्युटर मर्मत गर्ने	38,000	1			1		1
175.	बि.एन इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्ट	w'lnv]n	3	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	इन्जिनियरीङ सम्बन्धी परामर्श दिने	150,000	1	1		2	1	1
176.	सुदिप टलर्स	z+v''kf6L rf]/	5	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	कपडा सिलाई गर्ने	876,000	1	1		2		2
177.	बि.जे.वडी बिल्डर्स	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	पुराना गाग्री मर्मत गर्ने	1,095,000				5		5
178.	मारुती अटो वर्कशप	w'lnv]n	6	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	सोनो गाडीहरु मर्मत गर्ने	150,000	1	1		2		2

179.	धुलिखेल पार्टी प्यालेस	w'Inv]n	2	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	क्याटरिड सन्चालन गर्ने	770,000	1	1	2	4	1	3
180.	लक्ष्मी निर्माण सेवा	w'Inv]n	3	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	निर्माण ठेक्कापट्टाको काम गर्ने	500,000	1	1	3	5	2	3
181.	लामा फोटोकपी एण्ड डेक्सटप सर्भिस	w'Inv]n	2	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	फाटोकपी, प्रिन्ट, टाइपिङ र डिजाइनिङ गर्ने	200,000	1	1		2	1	1
182.	सगुन प्रिन्टर्स	w'Inv]n	3	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	छपाई सम्बन्धी कार्य गर्ने	240,000	1	1	1	3		3
183.	सरन एण्ड सरोज टेलर्स	/ljcf]kL	2	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	सिलाइ कटाईको काम गर्ने	160,000	1	1		2	1	1
184.	न्यू श्रेष्ठ राईस मिल	kfTn]v]t	4	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	कुटानी पिसानी गर्ने	800,000	1	1	1	3		
185.	उसन ड्राइभिङ स्कूल	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	कार, मोटर, साइकल, स्कुटर ड्राइभिङ सिकाउने	650,000	1	1	1	3		3
186.	आर. पि. मेटल	w'Inv]n	5	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	ग्रिल सटर रेलिङ बनाउने	500,000	1	1	1	3	1	2
187.	उत्पल प्राविधिक तथा व्यवसायिक	w'Inv]n	8	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	विभिन्न प्राविधिक व्यावसायिक तालिमहरु सन्चालन गर्ने	500,000	1	1		2		2
188.	न्यू भगवती चादी उद्योग	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	ज्यालामा चादीका गहना बनाउने	350,000				2	1	1
189.	पृथ्वी कन्स्ट्रक्सन	w'Inv]n	3	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	निर्माण ठेक्कापट्टाको काम गर्ने	10,000,000	2	2	1	5	1	4
190.	दुर्गा कम्प्युटर एण्ड फोटोकपी सेन्टर	w'Inv]n	2	;fgf	k f=k m	;jfd'ns	फोटोकपी, कम्प्युटर टाइप अन्य काम गर्ने	400,000	1	1		2		2

191.	हरिओम मेडिकल सर्भिस	w'Inv]n	3	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	मेडिकल सेवा दिने	500,000	1	1	2		2
192.	नेचुरल व्युटिपार्लर एण्ड ट्रेनिङ सेन्टर	w'Inv]n	3	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	व्युटिपार्लस सम्बन्धी काम गर्ने	350,000	1	1	2	2	
193.	कृष भुजेल पिठो मिल	w'Inv]n	10	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	पिठो पिसानी गर्ने	275,000			1	1	1
194.	लिङ्क टेलरीड एण्ड प्रशिक्षण केन्द्र	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	सिलाई सम्बन्धी प्रशिक्षण दिने	77,500	1	1	2	4	
195.	अशोक श्रेष्ठ एण्ड यशोशियइस आर्किटेक्चर	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	घर डिजाइन सम्बन्धी परामर्श दिने	450,000	1		3	4	1 3
196.	युनाईटेड गल्स होस्टेल	w'Inv]n	5	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	छात्रावास सन्चालन गर्ने	840,000	1	1	2	2	
197.	नुर व्युटीपार्लर एण्ड ट्रेनिङ सेन्टर	w'Inv]n	3	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	ब्युटी पार्लरको काम गर्ने र तालिम दिने	250 hgf	1		1	2	
198.	सौगात कन्ट्रक्सन	w'Inv]n	2	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	निर्माण सम्बन्धी ठेक्का पट्टाको काम गर्ने	6,500,000	1	1	2	4	1 4
199.	सिङ्गो कन्ट्रक्सन	w'Inv]n	2	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	विभिन्न ठेक्का पट्टा गर्ने	5,500,000	1	1	2	4	1 4
200.	यम बुद्ध विल्डर्स	w'Inv]n	4	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	विभिन्न ठेक्का पट्टा गर्ने	7,000,000	1	1	2	4	1 4
201.	धुलिखेल ड्राई क्लिनर्स	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	कपडा धुलाई गर्ने	600,000	1	1	1	3	1 2
202.	मार्डन डान्स इन्स्टीच्युट एण्ड ट्रेनिङ सेन्टर	w'Inv]n	13	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	नृत्य अभिनय गायन सिकाउने	200,000	1	1	1	3	3
203.	धुलिखेल वर्क शप	w'Inv]n	4	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	गाडी मर्मत गर्ने	600,000	1	1	2	4	4
204.	ईजी इन्जिनियरिङ कन्सन्टेन्सी	w'Inv]n	4	;fgf	k f=k m	;j]fd'ns	इन्जिनियरिङ सम्बन्धी सेवा दिने	600,000			2		2

205.	रिता राइस मिल	w'lnv]n	10	;fgf	k f=k m	;]jfd'ns	कुटानी पिसानी गर्ने	600,000				2	1	1
206.	अनुग्रह ड्राइभिङ सेन्टर	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m	;]jfd'ns	ड्राइभिङ सिकाउने	250,000		1	1	2	1	1
207.	सरस्वती वासिङ्ग सेन्टर	w'lnv]n	7	;fgf	k f=k m	;]jfd'ns	गाडी धुने	300,000	1	1	1	3	1	2

८.४ घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति काभ्रेमा धुलिखेल नगरपालिका ठेगाना राखी २०७४ असार मसान्त सम्म दर्ता भएका उत्पादन मुलक उद्योगहरूको विवरण

qm;+=	pBf]usf] gfd	pBf]u /xg] :yfg - &]ufgf_		pBf]usf]				jflif{s pTkfbg lfdtf ?=	/f]huf/L ;+Vof					
		uf=lj=;÷g=kf=	j*f g+=	:t/	sfg"gL :j?k	ju{	ljifo		k f]jws	ck f]jws	cGo	hDdf	dlxnf	k' ?if
1.	e]/agfy sk*f pBf]u k f=ln=	w'=g=kf=	2	;fgf	k f=ln=	pTkfbg	sk*f	380000	1	5	28	34		
2.	^]S;f sk*f pBf]u k f=ln=	z+v'	7	;fgf	k f=ln=	pTkfbg	sk*f	290000			7	7		
3.	e)*f/L rfdn lk&f] pBf]u	z+v'kf^Lrf]/	6	;fgf	k f=km=	pTkfbg	/fO;ldn	358000	1	2		3		
4.	x's'd e]Nd]^ k f=ln=	w'=g=kf=	7	;fgf	k f=ln=	pTkfbg	;]Dkf]	300000				0		
5.	lxdfnr'nL Knfli^s pBf]u	w'lnv]n	3	;fgf	k f=km=	pTkfbg	h'Qf rKkn	8250000	1	17	8	26		
6.	r)*]Zj/L /f]*f pBf]u	w'lnv]n	9	;fgf	k f=km=	pTkfbg	/f]*f, ('+uf	2100000	1	1	10	12		
7.	u[xL]fL d;nf pBf]u	w'lnv]n	2	;fgf	k f=km=	pTkfbg	d;nf	187400	1	1	2	4		
8.	s`rg k'm*\; O)*li^ h	w'lnv]n	3	;fgf	k f=km=	pTkfbg	bfndf]&	1920000	1	2	3	6		
9.	u[xnldL d;nf pBf]u	w'lnv]n	7	;fgf	k f=km=	pTkfbg	d;nf	69000	1		2	3		
10.	:^f/ vfB k zf]wg	w'lnv]n	3	;fgf	k f=km=	pTkfbg	bfndf]&	166000			2	2		
11.	df+ knfGrf]seujtL bfndf]& pBf]u	w'lnv]n	2	;fgf	k f=km=	pTkfbg	bfndf]&	196000	1	1	1	3		
12.	OGb ^]n;{	w'lnv]n	4	;fgf	k f=km=	pTkfbg	tof/L kf];fs	170000	1	2	5	8		
13.	/#]gfy ^]S;^fon ldN; k f=ln=	w'=g=kf=	9	;fgf	k f=ln=	pTkfbg	sk*f	21400000	41	8	0	49		
14.	led]zj/ skf; pBf]u	w'lnv]n	7	;fgf	k f=km=	pTkfbg	skf; pTkfbg	365000	1	1	2	4		
15.	cd[t s'^fgL lk;fgL /fO; ldn	xf]S;]	6	;fgf	k f=km=	pTkfbg	/fO;ldn	320000		1	2	3		
16.	z+s/ vfB pBf]u	w'lnv]n	3	;fgf	k f=km=	pTkfbg	/fO;ldn	1254000	1	2	2	5		

qm;+=	pBf]usf] gfd	pBf]u /xg] :yfg - &]ufgf_		pBf]usf]				jflif{s pTkfbg lfdtf ?=	/f]huf/L ;+Vof					
		uf=lj=;=:g=kf=	j*f g+=	:t/	sfg"gL :j?k	ju{	ljifo		k fij]ws	ck fij]ws	cGo	hDdf	dlxnf	k'?if
17.	w'lnv]n * \fO{ k"m* k f]*S^	w'lnv]n	2	;fgf	k f=km=	pTkfbg	* \fO{ k"m*	569500		4	3	7		
18.	eujtL xf]lhof/L pBf]u	w'lnv]n	5	;fgf	k f=km=	pTkfbg	xf]lhof/L	120000	1	2	4	7		
19.	xl/l;,\$L crf/ pBf]u	w'lnv]n	6	;fgf	;f=km=	pTkfbg	crf/	200000	0	1	1	2		
20.	;:jtL :^]zg/L pBf]u	w'lnv]n	3	;fgf	k f=km=	pTkfbg	:^]zg/L	500000	1	2	1	4		
21.	n+vgfdfO{ vfB pBf]u	w'lnv]n	2	;fgf	k f=km=	pTkfbg	lrk;	192500	1	2	3	6		
22.	sf]z]nL k"m* k f]*S^	w'lnv]n	3	;fgf	k f=km=	pTkfbg	bfndf]&	90000	1	2	0	3		
23.	cGgk")f{ d;nf pBf]u	w'lnv]n	3	;fgf	k f=km=	pTkfbg	d;nf	130000	0	0	1	1		
24.	a Dxfo)fL vfB k zf]wg pBf]u	w'lnv]n	6	;fgf	k f=km=	pTkfbg	bfndf]&	800000	0	2	0	2		
25.	xl/l; WB rfrprf pBf]u	w'lnv]n g=kf=	3	;fgf	k f=km=	pTkfbgd"ns	l;Gs] rfrprf pTkfbgug]{	600000				0	1	2
26.	cf]d lzazlQm /fO; dLn	zf/bfatf;],, ,,	2	;fgf	k f=km=	pTkfbgd"ns	rfdn kL&f] pTkfbg ug]{	6000000				0	1	3
27.	/fwfs]i]f la:s'^ O)*i^ \Lh	w'lnv]n g=kf=	9	;fgf	;f=km=	pTkfbgd"ns	la:s'^ pTkfbg ug]{	45000000				0	30	18
28.	lxdfno k fs]lts cu/atL pBf]u	w'lnv]n g=kf=	3	;fgf	k f=km=	pTkfbgd"ns	l;Gs]w"k pTkfbg ug]{	95000				0	5	2
29.	वेरा छाला जुता उद्योग	zf/bf jtf;]	1	;fgf	k f=km=	pTkfbgd"ns	%fnf h'tf pTkfbg	४५००००	१	१	२	०		४
30.	वज्रयोगिनी सावुन उद्योग	w'lnv]n	7	;fgf	k f=km=	pTkfbgd"ns	*Nnf ;f]'g pTkfbg ug]{	२०००००	१	१	८	०	४	६
31.	इश्वरी सोप वर्कस	धुलिखेल	7	;fgf	k f=km=	pTkfbgd'ns	डल्ला सावुन उत्पादन गर्ने	262000	1	1	0	2	1	1
32.	सवास नेपाल प्रा.ली.	धुलिखेल	9	;fgf	k f=ln=	pTkfbgd'ns	शुद्ध खानेपानी उत्पादन गर्ने	306000	11	11		22		

qm=;+=	pBf]usf] gfd	pBf]u /xg] :yfg - &]ufgf_		pBf]usf]			jflif{s pTkfbg lfdtf ?=	/f]huf/L ;+Vof						
		uf=lj=;=:g=kf=	j*f g+=	:t/	sfg"gL :j?k	ju{		ljifo	k fijlws	ck fijlws	cGo	hDdf	dlxnf	k'if
33.	छवि सजिवन तेल उद्योग	धुलिखेल	8	;fgf	k f=km=	pTkfbgd'ns	सजिवनको वियााबाट तेल उत्पादन	450000		1	1	2		2
34.	भूवन मेदल वर्कशप	शारदाबतासे	7	;fgf	k f=km=	pTkfbgd'ns	ग्रील सटर उत्पादन	612000		1	2	3		3
35.	श्री मेलम्ची प्रिसियस प्रि काष्ट प्रा.लि.	धुलिखेल	5	साना	प्रा.लि.	उत्पादनमुलक	सिमेन्ट, गिट्टी, बालुवाको हल्लो ढलक	10000000	1	2	5	8		8
36.	हिमालयन वेकरी उद्योग	धुलिखेल	3	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	वेकरी उत्पादन	400000	1		1	2		2
37.	सावित्री उल काफ्ट	धुलिखेल	9	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	उनी हाते स्वीटर,पञ्जा, टोपी उत्पादन	70000		10		10	10	
38.	माता मनकामना आयल मिल प्रा.लि.	धुलिखेल	9	साना	प्रा.लि.	उत्पादनमुलक	तोरीको तेल उत्पादन गर्ने	10900000	1	3	2	6	1	5
39.	प्रोडक्टिभ कपास उद्योग	धुलिखेल	8	साना	साफ	उत्पादनमुलक	कपडाको टुक्रा बाट रुवा उत्पादन गर्ने	22500000	2	4	2	8		8
40.	होम फेस वेकरी उद्योग	धुलिखेल	7	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	वेकरी उत्पादन गर्ने	225,000	0	1	1	2	1	1
41.	लोकप्रिय चाउचाउ उद्योग	धुलिखेल	6	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	सिन्के चाउचाउ उत्पादन गर्ने	690,000	0	4	1	5	2	3
42.	श्वेत भैरव मसला उद्योग	धुलिखेल	8	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	मसला उत्पादन गर्ने	1,000,000	1	1	0	2	1	1
43.	ब्रम्हायणी खाद्य प्रशोधन उद्योग	धुलिखेल	6	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	दालमोठ उत्पादन गर्ने	800,000	1	1	2	4	2	2
44.	शुभेच्छा अचार तथा गुन्द्रुक सिन्की उद्योग	धुलिखेल	3	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	अचार जामजेली सस गुन्द्रुक	450,000	1	1	2	4	2	2

qm;+ =	pBf]usf] gfd	pBf]u /xg] :yfg - &]ufgf_		pBf]usf]			jflif{s pTkfbg lfdtf ?=	/f]huf/L ;+Vof						
		uf=lj=;=:g=kf=	j*f g+=	:t/	sfg"gL :j?k	ju{		ljifo	k fj]lws	ck fj]lws	cGo	hDdf	dlxnf	k'if
							सिन्की उत्पादन गर्ने							
45.	भैरवनाथ सिन्के धुप उद्योग	धुलिखेल	9	साना	पा.लि.	उत्पादनमुलक	धुप उत्पादन	200000				0	2	1
46.	श्रीजन मिल सामाज	धुलिखेल	7	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	छुवालीका पोष्टकार्ड बनाउने	100,000	0	1	1	2	1	1
47.	नमुना आर्गनिक अचार गृह	शंखुपाटी चौर	1	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	अचार उत्पादन गर्ने	300,000	0	0	0	2	1	1
48.	न्यू सिद्ध विनायक पशुपति तयारी पोसाक उद्योग	शंखुपाटी चौर	9	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	विभिन्न किसिमका तयारी पोसाक उत्पादन गर्ने	8,000,000	0	0	0	6	3	3
49.	माँ भगवती होजीयारी उद्योग	धुलिखेल	3	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	तयारी पोशाक उत्पादन गर्ने	540,000	0	0	0	2	1	1
50.	नन्दनी फुड प्रोडक्स	धुलिखेल	9	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	पुष्टकारी र चकलेट उत्पादन गर्ने	660,000	1	1	2	4	1	3
51.	वैभव लक्ष्मी हस्तकला उद्योग	धुलिखेल	8	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	डल ढक्की क्रिस्टल व्याग हस्तकला सामान उत्पादन गर्ने	60,000	1	1	3	5	5	
52.	बेकरी एण्ड कन्लेक्सनरी ग्यालेरी	धुलिखेल	3	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	बेकरी हरु उत्पादन गर्ने	500,000	1	2		3	1	2
53.	कपुर मौहाकाल भाडा वर्तन उद्योग	धुलिखेल	9	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	तामा पित्तलका	900,000	1	1	3	5	2	3
54.	डाफे नुडल्स	धुलिखेल	3	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	सिन्के चाउचाउ उत्पादन गर्ने	288,000				2	1	1

qm;+ =	pBf]usf] gfd	pBf]u /xg] :yfg - &]ufgf_		pBf]usf]				jflif{s pTkfbg lfdtf ?=	/f]huf/L ;+Vof					
		uf=lj=;=:g=kf=	j*f g+=	:t/	sfg"gL :j?k	ju{	ljifo		k fij]ws	ck fij]ws	cGo	hDdf	dlxnf	k'?if
55.	लुनिभा वेभरेज	धुलिखेल	9	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	शुद्ध प्रशोधित पानी उत्पादन गर्ने	3,750,000	5	2	1	8	2	6
56.	ईष्टर्न सू उद्योग	धुलिखेल	5	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	विभिन्न खालको जुत्ताहरु उत्पादन गर्ने	2,460,000	1	1	9	11	2	9
57.	थापा हेण्डी क्राफ्ट ट्रेड कन्सर्न	रविओपी	9	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	काठका हेण्डीक्राटहरु बनाउने	625,000	1	1	2	4		4
58.	गेलाल ह्याण्डक्राफ्ट टेड्र कन्सर्न	रविओपी	2	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	हस्तकला (काठको मुर्ति बनाउने)	500,000				5		5
59.	विशेष राइस मील	धुलिखेल	8	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	चामलपिठो उत्पादन गर्ने कुटानी पिसानी गर्ने	2,250,000	1	1	1	3		2
60.	नमो बुद्ध सु सेन्टर	धुलिखेल	12	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	नया जुत्ता उत्पादन गर्ने	1,250,000		1	2	3	1	2
61.	राजिव फ्रेश बेकरी उद्योग	धुलिखेल	5	साना	प्रा.फ.	उत्पादनमुलक	पाउराटी, केक आदि उत्पादन गर्ने	2,890,000	1	1	2	4	1	3

घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति काभ्रेमा धुलिखेल नगरपालिका ठेगाना राखी २०७४ असार मसान्त सम्म दर्ता भएका कृषि तथा वनमा आधारित उद्योगहरुको विवरण

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना)		उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
		गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राविधिक	अप्राविधिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
1.	hgsNof) f g;{/L	lgTo r)*]Zj/L	8	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	g;{/L					0		
2.	u)j]z kmlg{r/ pBf]u	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	kmlg{r/	900000	1	2		3		
3.	k/fh'nL sfi& pBf]u	w'Inv]n	4	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	kmlg{r/	7000000				0		
4.	cho snfTds sf=p=	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	kmlg{r/	80000	2	2	2	6		
5.	k eft kf]N^ Xofr/L	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	kf]N^ \Lkmd{	1280000	2	4	1	7		
6.	b'xf/] ld^ k f]*S^;g P)* k f];l;+u	z+v'kf^Lrf}/	6	;fgf	k f=ln =	s[lif tyf jg	s[lif kmd{	5640000	8	25	7	40		
7.	cd[t kmlg{r/ pBf]u	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	kmlg{r/	500000	1	1	2	4		
8.	j'\$ kmnk"mn g;{/L	w'Inv]n	6	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	g;{/L	558000	1	1	1	3		
9.	gdf]j]'\$ Xof)* d]* k]k/	w'Inv]n	9	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	sfuh	1152000	2	3	4	9		
10.	*f*fufp+ s'v'/fkfng pBf]u	kftn]v]t	8	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	kf]N^ \Lkmd{	450000	1	2	3	6		
11.	gdf]j]'\$ kmnk"mn gz{/L	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	gz{/L	450000	1	2	1	4		
12.	xl/l;l\$ kmlg{r/ pBf]u	w'Inv]n	7	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	kmlg{r/	1200200	1	1	1	3		
13.	>]f kmlg{r/ pBf]u	w'Inv]n	4	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	kmlg{r/	1000000	1	2	4	7		
14.	lzjzQm p* O{=	w'Inv]n	5	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	KnfO{	1620000	1	3	4	8		

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना)		उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
		गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राविधिक	अप्राविधिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
15.	;]tLb]jL kmlg{r/ pBf]u	w'lnv]n	6	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	kmlg{r/	505000	0	1	2	3		
16.	eLd;]g e)+;Lkfng kmd{	zf/bf jtf;]	2	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	e)+;L kmd{	300000	1	2	1	4		
17.	;/:jtL s'v'/f kfng pBf]u	kftn]v]t	9	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	kf]N^ \Lkmd{	1000000	1	1	2	4		
18.	n+vgfdfo{ kf]N^ \L	w'lnv]n	3	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	kf]N^ \Lkmd{	446500	1	1	5	7		
19.	sflnb]jL kmlg{r/ pBf]u	w'lnv]n	1	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf jg	kmlg{r/	785000	1	1	3	5		
20.	sfe]] km\nf]/f	w'lnv]n g=kf=	6	;fgf	k f=k m=	s[lifaghGo	k'msf] af]^la?jf pTkfbg	784000				0	0	4
21.	xf]/Lhg g;{/L	w'lnv]n g=kf=	9	;fgf	k f=k m=	s[lifty ag=	k'mnx? pTkfbg ug}{	750000				0	1	1
22.	विकास गाइ पालन फार्म	zv'kf^Lrf]/	6	;fgf	k f=k m=	s[lifty aghGo	UffO{ kfng ug}{	३८४०००	१	१		४		२
23.	बिनोद सः मिल	w'lnv]n	8	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	sf& lr/fg ug){	500000	1	1	2	4	1	3
24.	कालीदेवि सः मिल तथा फर्निचर	kftn]v]t	7	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	sf& lr/fg tyf kmlg{r/ pTkfbg ug){	250000	3	2	1	6	1	5
25.	कन्चन दुध चिस्यान केन्द्र	पात्लेखेत	5	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	bw ;+sng tyf lr:ofg ug){	2400000	1	2	2	5	1	4
26.	चण्डेश्वरी पोल्ट्री फर्म	धुलिखेल	7	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug){	4400000	1	2	3	6	2	4
27.	बुद्ध सःमील तथा फर्निचर उद्योग	पात्लेखेत	7	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	sf7lr/fg tyf kmlg{r/ agfpg]	250000	1	2	1	4	0	4

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना)		उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
		गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
28.	विश्वरूपा पशुपालन उद्योग	पात्लेखेत	5	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf jghGo	e)];kfnug]{	1250000	1	2	1	4	1	2
29.	श्री कालीदेवी दुग्ध चिस्यान केन्द्र	पात्लेखेत	6	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf aghGo	b'Uw ;+sng / lr:ofg ug]{	15840000	1	4		5	2	3
30.	कमलामाई डेरी फर्म	धुलिखेल	6	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf aghGo	b'w lr:ofg ug]{	3240000	1	1	1	3	1	2
31.	श्री राम पोल्ट्री फर्म	शारदाबतासे	1	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf aghGo	s'v'/fkfng / c08f pTkfbg ug]{	3900000	1	1	3	5	1	4
32.	पात्लेखेत अर्गानिक बाख्र फर्म	पात्लेखेत	8	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf aghGo	afv kfnug]{	350,000	0	2	0	2	1	2
33.	धुलिखेल डेरी फर्म	धुलिखेल	6	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf aghGo	b'w tyf b'Uw hGo kbfy{sf] pTkfbg ug]{	500,000	0	0	0	0	1	1
34.	सनसाईन च्याउ उद्योग	रविओपी	9	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf aghGo	ljleGg hftsf] Rop pTkfbg ug]{	400,000	0	1	3	4	2	2
35.	चतुरमान पोल्ट्री फर्म	धुलिखेल	1	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug]{	2,420,000	1	3	2	6	2	4
36.	पराजुली गाई फर्म	शारदाबतासे	5	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf aghGo	ufO{ kfng ug]{	600,000	0	1	3	4	1	3
37.	जिम्बा भैसी पालन फर्म	धुलिखेल	1	;fgf	kf=ln=	s[[lif tyf aghGo	e)];Lkfng ug]{	3000000	1	2	1	4	1	3
38.	नवदुर्गा अर्गानिक कृषि फर्म	शंखुपाटीचौर	6	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf aghGo	ufO,afv f tyf cuf[{}lgs	740000				0		3
39.	शंखेश्वरी अर्गानिक कृषि फर्म	शंखुपाटीचौर	6	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf aghGo	ufO{ afv f tyf cuf[{}lgs t/sf/L v]tL	782,000	1	1	0	2	0	2
40.	सेती देवी पोल्ट्री फर्म	रविओपी	1	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug]{	164,000	1	1	1	3	1	2

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना)		उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
		गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राविधिक	अप्राविधिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
41.	अर्गानिक तरकारी खेती तथा धुलिखेल पशु फर्म हाउस	धुलिखेल	5	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	a+u'/ kfng tyf cuf{lgs t/sf/L v}tL ug}{	700,000	1	1	1	3	1	2
42.	पानस फर्निचर उद्योग	धुलिखेल	9	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	sf7sf kmlg{r/x? agfpg}	3,900,000	1	1	2	4	1	3
43.	जल्यादेवी गाई फर्म	पाचखाल	1	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	ufO{kfng ug}{	3,078,000	1	1	2	4	1	3
44.	संखु फलफुल तथा तरकारी फर्म	शारदाबतासे	5	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	t/sf/L tyf kmnm'n pTkfbg ug}{	750,000	1	1	4	6	2	4
45.	व्यावसायिक कृषि तथा पशुपालन फर्म	रविओपी	5	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	afv f kfng ug}{	250,000	0	0	2	2	1	1
46.	श्री जागेश्वरी काष्ठ फर्निचर उद्योग	शारदाबतासे	4	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	sf7sf kmlg{r/ agfpg}	1,500,000	2	1	3	6	0	6
47.	कुलदेवी गाईपालन फर्म	धुलिखेल	1	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	ufO{kfng ug}{	970,000	0	1	2	3	0	3
48.	नानीमैया कुखरा फर्म	रविओपी	5	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug){	470,000	0	1	1	2	1	1
49.	सन्तोष पोल्ट्री फर्म	धुलिखेल	9	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug){	880,000	0	1	1	2	0	2
50.	मिन केशर कृषि फर्म	धुलिखेल	9	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	kz'kfng df5kfng tyf t/sf/L v}tL ug){	225,000	0	1	1	2	0	2
51.	प्रकाश पोल्ट्री फर्म	धुलिखेल	8	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug){	1,000,000	0	1	2	3	1	2
52.	कालिका दुग्ध संकलन केन्द्र	शंखुपाटीचौर	6	;fgf	k f=k m=	s[lif tyf aghGo	b'Uw ;+sng ug){	576,000	0	0	2	2	1	1

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना)		उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
		गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
53.	संगम पोल्ट्री फर्म	पात्लेखेत	3	;fgf	k f=k m=	s[[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug]{	5,450,000	0	0	2	2	1	1
54.	आर्सिवाद फर्निचर उद्योग	धु.नुपा	4	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	sf7sf kmlg{r/x? agfpg]	145,000	1	1	1	3	0	3
55.	प्रशान्त कृषि तथा पशुपालन कृषि फर्म	धुलिखेल	7	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	ufO{ afv F /F df5f kfng tyf t/sf/L v]tL ug]{	2190000	1	1	5	7	2	5
56.	काभ्रेली कृषि फर्म	शारदाबतासे	4	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	kz'kfng tyf cfu{[gs v]tL ug]{	1950000	0	2	2	4	2	2
57.	कालिदेवी पाल्टी फर्म	धुलिखेल	1	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug]{	1260000	1	1	2	4	2	2
58.	कुशल पशु फर्म	धुलिखेल	6	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	kz'kfng ug]{	1050000	0	1	1	2	0	2
59.	एन.एस. ब्यवसायिक फलफुल तरकारी केन्द्र	शंखुपाटीचौर	5	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	kmnkm'n t/sf/L p Tkfbg ug]{	400000	0	1	2	3	1	2
60.	बिन्दास कृषि तथा पशुपालन फर्म	धुलिखेल	5	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	afv f,a+u'// df5f kfng tyf t/sf/L v]tL	1400000	2	1	1	4	1	3
61.	लोटस कृषि तथा पशुपालन फर्म	धुलिखेल	5	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	afv f,a+u'// df5f kfng tyf t/sf/L v]tL	1400000	1	1	2	4	1	3
62.	धान घरै बगैचा पशुपालन फर्म	धुलिखेल	1	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	df5f a+u'/ e};L afv f kfng ug]{	1464000	1	1	3	5	2	3

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना)		उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
		गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
63.	आदित्य कृषि फर्म	धुलिखेल	9	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng tyf t/sf/L v]tL ug}{	4147554	0	1	5	6	2	4
64.	रोहन पोल्टी फर्म	धुलिखेल	7	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug}{	555000	0	1	3	4	1	3
65.	राम पोल्टी फर्म	धुलिखेल	1	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug}{	1900000	1	1	2	4	1	3
66.	एक्लेखेत फलफुल तथा तरकारी फर्म	शंखुपाटीचौर	5	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kmnkm'n tyf t/sf/L pTkfbg ug}{	1500000	1	2	3	6	2	4
67.	सौगात गाई फर्म	शारदाबतासे	1	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	ufO{ kfng ug}{}	17100000	0	0	0	2	1	1
68.	थापा कृषि फर्म	शारदाबतासे	1	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	ufO{ kfng tyf ;'Gtnf v]tL ug}{	305000	0	0	0	2	1	1
69.	काली देवी कृषि फर्म	शंखुपाटीचौर	6	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	ufO{ e};L afv f kfng ug}{	2040000	1	3	0	4	0	4
70.	प्रेम सागर कृषि फर्म	रविओपी	1	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng / t/sf/L v]tL ug){	1420000	1	1	2	4	1	3
71.	लामिछाने पोल्टी फर्म	शंखुपाटीचौर	6	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s'v'/fkfng ug){	7800000	1	1	2	4	1	3
72.	कालिदेवी कृषि फर्म	शंखुपाटीचौर	6	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng tyf t/sf/L v]tL ug){	2040000	1	3	0	4	1	3
73.	श्रमिक कृषि फर्म	रविओपी	7	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng tyf t/sf/L v]tL ug){	1530000	0	0	0	2	1	1

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना)		उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
		गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
74.	शारदा बतासे दुध संकलन केन्द्र	शारदाबतासे	5	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	b'w ;+sng ug]{	5840000	0	0	0	4	2	2
75.	नमोबुद्ध कृषि फर्म	शंखुपाटीचौर	7	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	a+u'/ kfng ug]{	3000000	0	0	0	2	1	1
76.	आरजु कृषि फर्म	पात्लेखेत	4	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	afv f a+u/ kfng tyf t/sf/L v]tL ug]{	75000000	0	0	0	5	1	4
77.	मधुवन कृषि तथा पशुपालन फर्म	रविओपी	3	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	t/sf/L v]tL tyf kz'kfng	1226000	1	1	2	4	1	3
78.	धुलिखेल फार्म हाउस	धुलिखेल	5	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	a+u'/ kfng ug]{	2160000	1	1	0	2	0	2
79.	सेती देवी कृषि फर्म	धुलिखेल	1	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng tyf t/sf/L v]tL ug]{	2350000	1	1	2	4	1	3
80.	बाल कुमारी कृषि फर्म	धुलिखेल	7	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug]{	600000	1	1	1	3	1	2
81.	थामी बंगुर पालन फर्म	धुलिखेल	9	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	a+u'/ kfng ug]{	3220000	1	1	2	4	1	3
82.	न्यौपाने पशु पालन तथा अर्गानिक कृषि फर्म	धुलिखेल	1	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng tyf cuf{gLS t/sf/L ug]{	2950000	1	1	1	3	1	2
83.	जालपा देवी कुखुरा फर्म	धुलिखेल	7	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug]{	637500				2	1	1
84.	रशिला कुखुरा तथा कृषि फर्म	धुलिखेल	1	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug]{	2540000	1	2	1	4	2	2
85.	मालिती लक्ष्मी गाई फर्म	पात्लेखेत	8	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	ufO{kfng tyf t/sf/L v]tL	1825000				4	2	2
86.	ऋसु कुषि फर्म	धुलिखेल	11	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kG5L t/sf/L VFf]tL	2800000	1	1	2	4	2	2

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना)		उद्योगको			वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या							
		गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग		विषय	प्राविधिक	अप्राविधिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष	
87.	श्री खण्डपुर वंगुर पालन तथा कृषि फर्म	धुलिखेल	8	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	kmnk'mn v]tL ug]{	3400000	1	1	1	3			
88.	काभ्रे बहुउद्देश्य सामुदायिक फर्म	रविओपी	9	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	j+u'/ kfng tyf s[[lif kmd{	2651000	1	2	1	4	1	3	
89.	थपलिया कृषि फर्म	पात्लेखेत	5	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	t/sf/L pTkfbg tyf kz'kfng ug){	1598000	1	1	2	4	1	3	
90.	काली देवीस्थान पशुपालन तथा अर्गानिक फर्म	पात्लेखेत	5	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	kz'kfng cuf{lgs t/sf/L v]tL tyf b'w vl/b lalqm ug){	5750000	1	1	3	5	2	3	
91.	शिभम पोल्ट्री फर्म	रविओपी	9	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng	1224000	1	1	2	4			
92.	चम्पादेवी कृषि फर्म	रविओपी	5	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	kz'kfng tyf t/sf/L v]tL ug){	20000000	1	1	2	4	1	3	
93.	कोइराला कृषि तथा पोल्ट्री फर्म	रविओपी	4	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	kz'kfng s'v/fkfng tyf t/sf/L v]tL ug){	13278000	2	1	4	7	3	4	
94.	बछलादेवी दुग्ध संकलन केन्द्र	धुलिखेल	13	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	b'Uw ;+sng ug){	9125000				6	2	4	
95.	कृष्ण ज्योति कृषि पशुपालन तथा फर्म	रविओपी	1	;fgf	kf=km	s[[lif tyf aghGo	kz'kfng s'v/fkfng tyf t/sf/L v]tL ug){	2684000	1	1	3	5	2	3	

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना)		उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
		गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राविधिक	अप्राविधिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
96.	आत्म निर्भर गाई तथा कृषि फर्म	पात्लेखेत	8	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	ufO{ kfng tyf t/sf/L v]tL	2055000				2	1	1
97.	गाउले राईस मिल	धुलिखेल	11	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s'6fgL lk;fgL ug]{	335,000				3	1	2
98.	नित्य चण्डेश्वरी कृषि फर्म	धुलिखेल	11	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	ufO{ e};L tyf t/sf/L v]tL ug){	4,077,500				4	2	2
99.	बिनोद पोल्टी फर्म	धुलिखेल	1	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz' kIG5 kfng tyf t/sf/L v]tL ug){	3,245,000	1	1	2	4	1	3
100.	बिष्णु कृषि फर्म	धुलिखेल	13	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'+lif kfng tyf t/sf/L v]tL ug){	2,283,000	3	1	4	8	3	5
101.	शाह कृषि फर्म	धुलिखेल	3	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng t/sf/L v]tL kmnk'mnsf lj?jf pTkfbg ug){	7,800,000	1	1	3	5	2	3
102.	श्री राम कृषि फर्म	शारदा बतासे	1	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng t/sf/L v]tL df5f kfng	750,000	1	1	1	3		
103.	चण्डेश्वरी एकिकृत कृषि तथा पशुपालन फर्म	रविओपी	9	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng s'v'/f t/sf/L v]tL	3,900,000				2	1	2
104.	मध्यपुर गाई कृषि फर्म	पात्लेखेत	8	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	ufO{ kfng tyf t/sf/L v]tL	830,000				2	1	1
105.	सयोग च्याउ फर्म	धुलिखेल	9	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	Rofp v]tL ug){	1,500,000	1	1	3	5	2	3
106.	सितल कृषि फर्म	शारदा बतासे	8	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz' kfng t/sf/L	790,000	1	1	3	5	2	3

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना)		उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
		गा.वि.स./न.पा.	बना नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
107.	हरिराम स्मृति व्यवसाय	रविओपी	1	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz' kfng tyf t/sf/L v]tL ug]{	1,700,000	1	1	2	4	1	3
108.	कार्की एग्रो कृषि फर्म	धुलिखेल	10	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng s'v''/f tyf t/sf/L v]tL ug]{	5,975,000				6	3	3
109.	शारदादेवी दुलाल कृषि फर्म	शारदा बतासे	3	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng, af]6 lj?jf h8La'6L v]tL ug]{	7,325,000	1	1	3	5	2	3
110.	आई जि.पि फर्निचर उद्योग	धुलिखेल	11	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kmlg(r/sf ;fdfg agfpg]	600,000				2		2
111.	ईन्द्र कमल कृषि फर्म	धुलिखेल	7	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz' kfng t/sf/L df5f kmnk'mn h8La'6L v]tL ug]{	2,675,000	1	1	2	4	2	2
112.	तिमल्सीना कृषि फर्म	रविओपी	9	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz' kfng cuf{lgs t/sf/L v]tL ug]{	322,800	1	1		2	1	1
113.	सेती देवी व्यवसायीक कृषि फर्म	रविओपी	2	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz' kfng tyf cuf{lgs t/sf/L v]tL ug]{	3,600,000	1	1	2	4		
114.	तामसालिङ फलफुल नर्सरी फर्म	धुलिखेल	7	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kmnk'mnsf af]6 la?jf pTkfbg ug]{	700,000	1	1	1	3	1	2
115.	आरोह पोल्ट्री फर्म	पात्लेखेत	7	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s'v''/f kfng ug]{	4,150,000	1	1	3	5	2	3
116.	रामलाल कृषि तथा पशुपालन गर्ने	देविटार	3	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng cuf{lgs t/sf/L v]tL kz'k+lif kfng	3,800,000	1	1	3	5		

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना)		उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
		गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
117.	ब्लोन फेमेली अर्गानिक फर्म	पात्लेखेत	2	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	t/sf/L tyf kz'kfng ug]{	3,000,000				5	2	3
118.	चोमोर्लाडवा कृषि फर्म	शंखुपाटीचौर	5	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug){	1,200,000				4	2	2
119.	गौरी शंकर पोल्टी फर्म	पात्लेखेत	8	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug){	1,300,000	1	1	3	5	2	3
120.	शंखेश्वरी पशुपालन फर्म	शंखुपाटीचौर	3	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng tyf cuf{lgs t/sf/L v}tL ug){	1,433,000	1	1	4	6	2	4
121.	सफलता कृषि फर्म	देवीटार	6	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng s'v'/f kfng tyf t/sf/L v}tL	2,512,500				3	1	2
122.	बछला देवी कृषि फर्म	धुलिखेल	12	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz' k+5L t/sf/L v}tL ug){	4,050,000	1	1	2	4	2	2
123.	शारदा देवी कृषि फर्म	शारदा बतासे	3	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz' k+5L t/sf/L v}tL ug){	2,320,000	1	1	2	4	2	2
124.	भगवती फलफुल नर्सरी उद्योग	शंखुपाटीचौर	7	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kmnk'mn tyf lj?jf pTkfbg	2,800,000				2	1	1
125.	प्रकाश व्यवसायीक कृषि तथा पशुपंछी फर्म	देवीटार	1	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'k+lfL / t/sf/L v}tL ug){	5,700,000	1	1	3	5	2	3
126.	अनिश फर्निचर उद्योग	धुलिखेल	6	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	sf7sf kmlg{r/x? agfpg} lj/Of ug){	2,000,000	1	1	1	3		3
127.	रक्त काली कुखुरा पालन फर्म	धुलिखेल	11	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug){	2,400,000		1	3	4	2	2
128.	संस्कृती फार्मस एण्ड रिसर्च सेन्टर	धुलिखेल (पात्लेखेत)	11	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s[lif tyf phf{ tflnd cWoog	4,000,000	2	2	1	5	2	3

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना)		उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
		गा.वि.स./न.पा.	वडा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राविधिक	अप्राविधिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
							cg';Gwfg / g;{/L							
129.	राम कृषि फर्म	धुलिखेल	11	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'kfng t/sf/L v]tL ug}{	2,500,000	1	1	2	4	2	2
130.	न्यू एकिकृत बहुउद्देश्य कृषि फर्म	धुलिखेल	2	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz' kfng t/sf/L s'v'/f kfng ug){	850,000		1	3	4	2	2
131.	सेतीदेवी फर्निचर उद्योग	धुलिखेल	2	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	sf7sf kmlg{r/x? agfpg]	1,650,000	2	2	1	5	1	4
132.	भरोसा फर्निचर उद्योग	धुलिखेल	6	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	sf7sf kmlg{r/ agfpg]	400,000		1	1	2	1	1
133.	गोरखकाली कृषि फर्म	धुलिखेल	8	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz' k+lif kfng t/sf/L kmnkm'n v]tL ug){	8,600,000	2	1	2	5	2	3
134.	रोहिनी कृषि फर्म	धुलिखेल	11	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	kz'k+lif kfng tyf t/sf/L v]tL	1,462,500				5	2	3
135.	शंखु एग्रीकल्चर एण्ड डेरी	धुलिखेल	10	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	b'w pTkfbg / ;+sng ug){	3,650,000	1	1	1	3	1	2
136.	मनकामना पोल्ट्री फर्म	धुलिखेल	8	;fgf	kf=km	s[lif tyf aghGo	s'v'/f kfng ug){	3,260,000	1	1	1	3	1	2

घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति काभ्रेमा धुलिखेल नगरपालिका ठेगाना राखी २०७४ असार मसान्त सम्म दर्ता भएका होटल तथा पर्यटनमा आधारित उद्योगहरूको विवरण

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना) गा.वि.स./न.पा.	बन्दा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय	वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
									प्राथमिक	अप्राथमिक	अल्प	जम्मा	महिला	पुरुष
1.	w'lnv]n nh k f=ln=	w'=g=kf=	3	;fgf	k f=ln=	ko{^g	xf]^n	4,800,000				0		
2.	:gf]Eo" uf*]{g u]i^ xfp;	w'lnv]n	1	;fgf	k f=km=	ko{^g	xf]^n	1,080,000				0		
3.	/f]on Oi^ Og k f=ln=	w'=g=kf=	2	;fgf	k f=ln=	ko{^g	xf]^n	6,100,000	0	0	0	0		
4.	xf]^n kfg/f]df k f=ln=	w'=g=kf=	7	;fgf	k f=ln=	ko{^g	xf]^n	500,000	14	0	5	19		
5.	xf]^n /ofldg ;g/fOh k f=ln=	w'=g=kf=	1	;fgf	k f=ln=	ko{^g	xf]^n	2,400,000	5	5	7	17		
6.	dfp)^ ^lk G;]; xf]^n k f=ln=	w'=g=kf=	2	;fgf	k f=ln=	ko{^g	xf]^n	2,012,500	2	3	4	9		
7.	nfd;];j] /]i^/])^	w'lnv]n	7	;fgf	k f=km=	ko{^g	xf]^n	250,000	1	1	2	4		
8.	/f]on u]i^ xfp;	w'lnv]n	2	;fgf	k f=km=	ko{^g	xf]^n	400,000	1	1	2	4		
9.	lxdfnog xfO(^ nh P)* /]i^/])^	w'lnv]n g=kf=	6	;fgf	k f=km=	ko{^g	af;:yfg / /]i^/])^	110,000				0	0	2
10.	s[i]f ef]hfgno tyf hnkfg u[x	w'lnv]n	3	;fgf	k f=km=	ko{^g	vfgf, vfhf, gf:tfsf] Joj:yf ug}{	२०१०००	१	२		0	१	२
11.	राजु होटल	w'lnv]n	9	;fgf	k f=km=	ko{^g	lrof, gf:tf, vfgfsf] Joj:yf ug}{	२६२०००	२	२		0	१	२
12.	नेवा किचेन	w'lnv]n	2	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^/])G^ ;+rfng ug}{	१६३०००	१	१	१	0	१	२
13.	इस्मिता भोजनालय तथा रेष्टुरेण्ट	w'lnv]n	3	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^/])G^ ;+rfng ug}{	१६५०००	१	१		0		२
14.	काकी होटल	w'lnv]n	3	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^/])G^ ;+rfng ug}{	७९४००	१	१	१	0	१	२
15.	नेवारी खाजा घर	w'lnv]n	6	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^/])G^ ;+rfng ug}{	१३१०००	१	१	१	0	१	२
16.	होटल श्रीखण्डपुर	w'lnv]n	9	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^/])G^ ;+rfng ug}{	105,000	1	1	1	3	1	2
17.	बद्रीचिपा होटल	w'lnv]n	9	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^/])G^ ;+rfng ug}{	120,000	1	1	1	3	1	2

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना) गा.वि.स./न.पा.	बदा नं.	उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
				स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
18.	साहारा होटल	w'lnv)n	3	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^'/]G^ ;+rfng ug}{	60,000	1	1	1	3	1	2
19.	आशा खाजा तथा भोजनालय	w'lnv)n	3	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^'/]G^ ;+rfng ug}{	150,000	1	1	1	3	1	2
20.	भिमसेन चिया होटल	w'lnv)n	8	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^'/]G^ ;+rfng ug}{	150,000	1	1	1	3	1	2
21.	तावाङ्ग खाजा घर	w'lnv)n	7	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^'/]G^ ;+rfng ug}{	150,000	1	1	1	3	1	2
22.	धुलिखेल पौडेल होटल	w'lnv)n	6	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^'/]G^ ;+rfng ug}{	65,000	1	1	1	3	1	2
23.	हारती होटल	w'lnv)n	7	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^'/]G^ ;+rfng ug}{	122,000	1	1	1	3	1	2
24.	पिपलचौतारी फाष्टफुड सेन्टर	w'lnv)n	3	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^'/]G^ ;+rfng ug}{	90,500	1	1	1	3	1	2
25.	सन्तुष्टी होटल	w'lnv)n	3	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^'/]G^ ;+rfng ug}{	83,000	1	1	1	3	1	2
26.	उकाली ओराली भोजनालय	w'lnv)n	2	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^'/]G^ ;+rfng ug}{	124,000	1	1		2	1	1
27.	लामा होटल	w'lnv)n	2	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i^'/]G^ ;+rfng ug}{	134,400	1	1	1	3	1	2
28.	सुभास होटल	w'lnv)n	7	;fgf	k f=km=	ko{^g	/]i6'/]G6 ;+rfng ug}{	91,500	1	2	1	4	2	2
29.	शाहि फुड रेष्टुरेण्ट	zf/bfatf;]	6	;fgf	k f=km=	ko{^g	vfgf gf:tf lrof tyf sf]N8«LË;	290,000	1	1		2		2
30.	हाम्रो खाजा घर	zf/bfatf;]	2	;fgf	k f=km=	ko{^g	lrof gf:tfsf] Joj:yf ug}{	500,000	1	2	1	4	1	3
31.	धुलिखेल हिमालयन होटल	w'lnv)n	6	;fgf	k f=km=	ko{^g	xf]6n tyf nh ;+rfng ug}{	1,500,000	1	1	3	5	1	4
32.	धुलिखेल लज एण्ड रेष्टुरेण्ट	w'lnv)n	6	;fgf	k f=km=	ko{^g	vfgf tyf jf;sf] Joj:yf ug}{	600,000	0	1	2	3	1	2
33.	भञ्ज्याङ रिपोर्ट	kftn]v]t	3	;fgf	k f=km=	ko{^g	vfgf tyf jf;sf] Joj:yf ug}{	600,000	0	0	0	0	2	2
34.	एवन फर्म हाउस एण्ड फाष्टफुड	w'lnv)n	9	;fgf	k f=km=	ko{^g	vfhf gf:tsf] Joj:yf ug}{	250,000	0	0	0	0	0	2
35.	मिलन स्वीट्स	w'lnv)n	2	;fgf	k f=km=	ko{^g	ld7fO tyf vfhf sf] Joj:yf ug}{	350,000	0	1	2	3	1	2
36.	पिजा एण्ड डिजर हाउस	kftn]v]t	9	;fgf	k f=km=	ko{^g	vfhf vfgf / jf;sf] Joj:yf ug}{	540,000	0	3	1	4	0	4

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना) गा.वि.स./न.पा.	बदा नं.	उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
				स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
37.	होटल शिखलापुर	w'lnv)n	3	;fgf	k f=km=	ko{^g	vfhf tyf vfgfsf] Joj:yf ug}{	400,000	0	0	0	0	1	1
38.	द लाडटाड भ्यू रिसोर्ट	w'lnv)n	1	;fgf	k f=km=	ko{^g	vfgf gf:tf / jf;sf] Joj:yf ug}{	900,000	2	1	2	5	1	4
39.	शान्त एवं पारिवारिक भोजनालय	kfTn]v]t	5	;fgf	k f=km=	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joj:yf ug}{	500,000	1	1	2	4	0	4
40.	सम्भ्रना भोजनालय	w'lnv)n	6	;fgf	k f=km=	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joj:yf ug}{	100,000	1	1	0	2	0	2
41.	भगवती खाजा घर	w'lnv)n	4	;fgf	k f=km=	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joj:yf ug}{	500,000	1	1	1	3	0	3
42.	काभ्रे कटेज	w'lnv)n	6	;fgf	k f=km=	ko{^g	vfgf vfhsf] Joj:yf ug}{	250,000	0	0	2	2	1	1
43.	हिमालयन हाउस	w'=g=kf=	1	;fgf	k f= km	ko{^g	xf]6n ;+rfng ug}{	2,200,000	1	1	3	0	5	
44.	मुन लाइट रेष्टुरेन्ट	w'=g=kf=	6	;fgf	k f= km	ko{^g	u'0f:t/Lo vfgf gf:tfsf] Aoj:yf ug}{	8,000,000	1	1	2	4	0	4
45.	वीन्टर गार्डेन रेष्टुरेन्ट एण्ड बार	w'=g=kf=	6	;fgf	k f= km	ko{^g	vfhf gf:tfsf] Joj:yf ug}{	1,525,000	2	2	4	8	2	6
46.	कृष्ण फास्ट फुड	w'lnv)n	7	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Aoj:yf ug}{	102,000	0	0	0	3	2	
47.	मेलाम्चि खाजा घर	w'lnv)n	3	;fgf	k f= km	ko{^g	xf]6n vfgf gf:tfsf] Aoj:yf ug}{	2000 hjfg	0	0	0	3	2	1
48.	शिव गेष्ट हाउस	w'lnv)n	1	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Aoj:yf ug}{	45,000	0	1	1	2	1	1
49.	बुद्ध शान्ती लज एण्ड भोजनालय	w'lnv)n	1	;fgf	k f= km	ko{^g	af; tyf vfhsf] Aoj:yf ug}{	1,220,000	0	1	1	2	1	1
50.	बुद्ध होटल	w'lnv)n	2	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Aoj:yf ug}{	183,000	0	1	1	2	0	2
51.	कृष्ण चिया पसल खाजा घर	w'lnv)n	2	;fgf	k f= km	ko{^g	lrof vfhf sf] Aoj:yf ug}{	900,000	0	1	1	2	0	2
52.	रोशी फास्टफुड एण्ड भोजनालय	w'lnv)n	3	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Aoj:yf ug}{	500,000	0	0	0	2	1	1
53.	लालुपाते भोजनालय	w'lnv)n	2	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Aoj:yf ug}{	565,000	0	1	1	2	0	2
54.	रौशन जलपान गृह	w'lnv)n	7	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Aoj:yf ug}{	400,000	0	1	1	2	1	1

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना) गा.वि.स./न.पा.	बदा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय	वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
									प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
55.	डाडापारी होटल	w'lnv]n	6	;fgf	k f= km	ko{^g	lrof vfhf sf] Aoj:yf ug}{	250,000	0	1	1	2	0	2
56.	एच.के फास्ट फूड सेन्टर	w'lnv]n	7	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Aoj:yf ug}{	1,700,000	0	0	0	4	2	2
57.	हरियो पर्दा भोजनालय एण्ड रेष्टुरेन्ट	w'lnv]n	6	;fgf	k f= km	ko{^g	gf:tf lrof, vfgfsf] Aoj:uyf ug}{	9,855,000	1	1	1	3	0	3
58.	होटल रोज गार्डेन	w'lnv]n	1	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf tyf af;sf] Aofj:yf ug}{	1,000,000		1	2	3	1	2
59.	आशुतोषको लाकासा टी क्याफे थकाली भान्छा घर	w'lnv]n	2	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Aoj:yf ug}{	400,000	1	1	1	3	0	3
60.	द. फुलबारी नमोबुद्ध रिर्सोर्ट	kfTn]v]t	1	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf / afF;sf] Aoj:yf ug}{	550,000	1	1	1	3	0	0
61.	संजीवनी फास्टफुड	w'lnv]n	3	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf vfhfsf] Aoj:yf ug}{	496,950	0	1	2	3	1	2
62.	ककेसिया क्याफे एण्ड होटल	w'lnv]n	7	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf tyf af;sf] Aofj:yf ug}{	1,680,000	0	1	3	4	1	3
63.	धुलिखेल रिट्रिड धुलिखेल	w'lnv]n	6	;fgf	k f= km	ko{^g	xf]6n tyf l;/f]{6 ;+rfng ug}{	1,000,000	1	1	2	4	1	3
64.	सुमन चिया होटल	w'lnv]n	4	;fgf	k f= km	ko{^g	lrof gf:tfsf] Joj:yf ug}{	500,000	0	1	1	2	1	1
65.	नाइस भ्यु होटल	w'lnv]n	6	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf af;sf] Joj:yf ug}{	6,000,000	1	1	1	3	0	3
66.	सदिका होटल तथा चमेना गृह	w'lnv]n	5	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf Aoj:yf ug}{	500,000	1	1	0	2	0	0
67.	जि.एस. अर्गानिक कफि लस्सी सेन्टर	w'lnv]n	6	;fgf	k f= km	ko{^g	lrof gf:tfsf] Joj:yf ug}{	350,000	0	1	1	3	2	1
68.	धुलिखेल एण्ड भेन्वर क्याम्प	w'lnv]n g=kf=	1	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf, gf:tf tyf jf;sf] Aoj:yf	250,000	1	1	1	3	1	2

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना) गा.वि.स./न.पा.	बदा नं.	स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय	वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
									प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
69.	होटल ग्राण्ड सिल्भर	w'lnv]n	7	;fgf	k f= km	ko{^g	xf]6n P08 nh ;Grfng ug]{	950,000	1	1	3	5	2	3
70.	होटल माउण्टेन भिर	w'lnv]n	1	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf / af;sf] Aoj:yf ug]{	375,000	1	1	4	6	2	4
71.	नेवारी खाजा घर	kf+rvfn	3	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joj:yf ug]{	350,000				2	1	1
72.	चौजेट भिलेज रिसोर्ट	w'lnv]n	8	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf / af;sf] Aoj:yf ug]{	1,000,000	1	1	2	4	1	3
73.	डाडापारी लामा होटल	w'lnvn	7	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf ug]{	400,000		1	1	2	1	1
74.	ग्याल्याक्सी ट्रेडर्स होटल	w'lnv]n g=kf=	6	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf tyf af;sf] Aofj:yf ug]{	1,440,000	1	1	2	4		
75.	मुन लाइट रेष्टुरेन्ट	w'lnv]n	6	;fgf	k f= km	ko{^g	u'Of:t/Lo vfgf gf:tfsf] Aoj:yf ug]{	800,000	1	1	2	4	1	3
76.	होटेल एप्पल एण्ड लज	ag]kf	10	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf af;sf] Joj:yf ug]{	550,500				4	2	2
77.	के. सि खाजा घर	w'lnv]n	6	;fgf	k f= km	ko{^g	vfhf v']fpg]	1,925,000				2	1	1
78.	बर्जयोगिनी होटेल	w'[lnv]n	7	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf lrof	220,000		1	2	3	2	1
79.	धुलिखेल टुरिस्ट इन्फोरमेशन एण्ड सर्भिस सेन्टर	w'lnv]n	2	;fgf	k f= km	ko{^g	ko{6g ;DaGwL sfo{ ug]{	200,000		1	1	2		2
80.	आई. एस. अर्गानिक कफी लस्सी हाउस	w'lnv]n	6	;fgf	k f= km	ko{^g	lrof gf:tfsf] Joj:yf ug]{	150,000		1	1	2	1	1
81.	नोवल गर्स होस्टेल	w'lnv]n	7	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf tyf af;sf] Joa:yf ug]{	800,000		1	1	2		

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना) गा.वि.स./न.पा.	बदा नं.	उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
				स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
82.	डाउन्ट टाउन्ट एण्ड क्याफे	w'Inv]n	7	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf ug}{	756,000	1	1	2	4	2	2
83.	प्रोफेसनल क्याफे	w'Inv]n	5	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf ug}{	920,000	1	1	1	3	2	1
84.	नव दुर्गा कटेज एण्ड भोजनालय	w'Inv]n	3	;fgf	k f= km	ko{^g	vfhf gf:tfsf] Joa:yf ug}{	688,000		1	2	3	1	2
85.	पिजा हब खाजा घर	w'Inv]n	3	;fgf	k f= km	ko{^g	vfhf gf:tf lrofsf] Joa:yf ug}{	125,000		1	2	3	1	2
86.	धुलिखेल गोष्ट हाउस एण्ड रेष्टुरेन्ट	w'Inv]n	6	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf / jf;sf] Joj:yf ug}{	4,932,000	1	1	5	7	5	2
87.	कोकास रेष्टुरेन्ट एण्ड लज	w'Inv]n	5	;fgf	k f= km	ko{^g	vfhf gf:tf af;sf] Aoj:yf	450,000	1	1		2		2
88.	माा भगवती लज एण्ड खाजा घर	w'Inv]n	5	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf jf;sf] Joj:yf ug}{	300,000		1	1	2		2
89.	ट्वीन्स किचेन	w'Inv]n	3	;fgf	k f= km	ko{^g	xf]6n, /]i6'/]06 tyf nh ;Grfng ug}{	1,500,000	1	1	3	5		5
90.	धुलिखेल हाईट रिसोर्ट	w'Inv]n	11	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf / af;sf] Joa:yf ug}{	936,000	1	1	2	4		
91.	लाहसो तामाङ होटेल	w'Inv]n	5	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf ug}{	350,000	1	1	1	3	1	2
92.	पराजुली होटेल	w'Inv]n	5	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf ug}{	325,000	1	1	1	3	1	2
93.	सञ्जीवनी चिया होटेल	w'Inv]n	2	;fgf	k f= km	ko{^g	lrof vfhf]sf] Joa:yf ug}{	100,000		1	1	2	1	1
94.	धुलिखेल फरेष्ट माउण्ट भ्यु रिसोर्ट	w'Invn	1	;fgf	k f= km	ko{^g	xf]6n tyf af;sf] Joa:yf ug}{	2,250,000	1	1	3	5		

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना) गा.वि.स./न.पा.	बदा नं.	उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
				स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
95.	जंगल रिसोर्ट धुलिखेल	w'lnv]n	1	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf af;sf] Joj:yf ug}{	1,865,000				4		4
96.	न्यू रोजमरी खाना तथा खाजा घर	w'lnv]n	5	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf	280,000				2	1	1
97.	छाप्री होटल	w'lnv]n	6	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf ug}{		1	1	4	6		
98.	रोड हाउस रिसोर्ट	w'lnv]n	10	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf tyf af;sf] Joa:yf ug}{	1,864,000				4		4
99.	सम्धीको भान्साघर एण्ड रेष्टुरेन्ट	w'lnv]n	6	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf ug}{	810,000	1	1	3	5	2	2
100.	दिपक होटेल	w'lnv]n	3	;fgf	k f= km	ko{^g	lr of gf:tfsf] Joa:yf ug}{	600,000		1	1	2		
101.	होटेल पूर्वेली	w'lnv]n	9	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf ug}{	700,000	1	1	1	3		3
102.	पुजा खाजा घर	w'lnv]n	4	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf ug}{	600,000	1	1	1	3	1	2
103.	धुलिखेल होलीडे इवि	w'lnv]n	8	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf ug}{	2,000,000	1	1	1	3	1	2
104.	कोकाश भोजनालय तथा खाजा घर	w'lnv]n	4	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tf Joa:yf ug}{	450,000		2	2	4	1	3
105.	सम्राट होटेल	w'lnv]n	9	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf ug}{	550,000				3	2	1
106.	बाबरी रेष्टुरेन्ट	w'lnv]n	7	;fgf	k f= km	ko{^g	vfgf gf:tfsf] Joa:yf ug}{	700,000	1	1	1	3	1	2
107.	यति ट्राभल्स एण्ड ट्रेक्स धुलिखेल	w'lnv]n	3	;fgf	k f= km	ko{^g	ko{6g Joa;fo ;fy} k a{wg ug}{	4,500,000	1	1	1	3	2	1

क्र.सं.	उद्योगको नाम	उद्योग रहने स्थान (आना) गा.वि.स./न.पा.	बदा नं.	उद्योगको				वार्षिक उत्पादन क्षमता रु.	रोजगारी संख्या					
				स्तर	कानूनी स्वरूप	वर्ग	विषय		प्राथमिक	अप्राथमिक	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष
108.	बछलादेवी खाजा घर	w'lnv]n	11	;fgf	k f=km	ko{^g	lrof gf:tfsf] Joa:yf ug]{	947,000		2	2	4	2	2
109.	होटल दि उड्स	w'lnv]n	3	;fgf	k f=km	ko{^g	xf]6n nh ;Grfng ug]{	6,500,000	1	2	4	7	2	5
110.	टोखा नेवारी खाजा घर	w'lnv]n	7	;fgf	k f=km	ko{^g	vfhf gf:tfsf] Joa:yf ug]{	500,000	1	1	2	4	2	2
111.	धुलिखेल वुटिक होटेल	w'lnv]n	7	;fgf	k f=km	ko{^g	vfng gf:tfsf] / af;sf Joa:yf ug]{	700,000	1	1		2		2
112.	भिन्तुना नेवा खाजा घर	w'lnv]n	7	;fgf	k f=km	ko{^g	vfhf gf:tfsf] Joa:yf ug]{	355,000	1	1	1	3	1	2
113.	होटेल लुम्बिनी तन्दुरी भोजनालय एण्ड गोष्ट हाउस	w'lnv]n	6	;fgf	k f=km	ko{^g	vfng gf:tf vfhf / u]i6 xfp; ;~rfng ug]{	800,000	1	1	2	4	2	2
114.	यसिधलेक गोष्ट हाउस	w'lnv]n	8	;fgf	k f=km	ko{^g	xf]6n Joa;fo ;Grfng ug]{	1,500,000	1	1	4	6	2	4
115.	होटल ग्रिन भ्यू स्टार	w'lnv]n	9	;fgf	k f=km	ko{^g	xf]6n nh /]i6'/]G6 lkslgs :kf]{6 ;Grfng ug]{	500,000	1	3	1	5	2	3

उर्जामुलक उद्योग

qm=;+=	pBf]usf] gfd	pBf]u /xg] :yfg - &]ufgf_		pBf]usf]				jflif{s pTkfbg lfdtf ?=	/f]huf/L ;+Vof					
		uf=lj=;=÷g=kf=	j*f g+=	:t/	sfg"gL :j?k	ju{	ljifo		k f]j]ws	ck f]j]ws	cGo	hDdf	dlxnf	k'?if
1=	lj/f^ uf]a/Uof+; sDkgL k f=ln=	w'=g=kf=	2	;fgf	k f=ln=	phf{d'ns	uf]a/Uof;	12,500,000	15	10	2	27		

खण्ड ९: सुचना तथा सञ्चार

९.१ दुरसञ्चार

धुलिखेल नगरपालिकामा दुरसञ्चारसम्बन्धी उपलब्ध मुख्य सेवाहरूमा तार सहितको टेलिफोन सेवा, जि.एस.एम. मोबाईल सेवा, सि.डि.एम.ए. र इन्टरनेट सेवा मुख्य रहेका छन्। यस नगरमा मुख्य सेवा प्रदायक कम्पनीको रूपमा नेपाल टेलिकम रहेको छ र अन्य सेवा प्रदायकहरूमा एन सेल, युटिएल तथा स्मार्ट फोन पनि रहेका छन्।

टेलिफोन सेवा यस नगरपालिकामा तार सहितको टेलिफोन सेवाको कुल क्षमता १२४८ रहेको छ जसमध्ये ७९४ लाइन वितरण गरिएको छ। टेलिकमले नगरपालिकामा विभिन्न स्थानहरूमा एडिएसएल इन्टरनेट सेवा समेत उपलब्ध गराएको छ। यस बाहेक यस नगरमा एनसेल, स्मार्ट र युटिएलले पनि सेवा उपलब्ध गराउँदै आएका छन्। तालिकामा यस नगरका वडाहरूमा दुरसञ्चार सुविधा र त्यसको अवस्था देखाइएको छ।

वडा	ल्याण्डलाइन	मोबाइल	इन्टरनेट	सेवा प्रदायक	कैफियत
1	छैन	2G, 3G	छ (World link)	नेपाल टेलिकम र एन सेल	
2	छैन	2G	छ (World link)	नेपाल टेलिकम र एन सेल	कमजोर नेटवर्क
3		3G, 4G		नेपाल टेलिकम र एन सेल	नेटवर्क रेन्ज राम्रो
4		3G, 4G		नेपाल टेलिकम र एन सेल	नेटवर्क रेन्ज राम्रो
5		3G, 4G	छ	नेपाल टेलिकम र एन सेल	
6		3G, 4G		नेपाल टेलिकम र एन सेल	नेटवर्क रेन्ज राम्रो
7		3G, 4G		नेपाल टेलिकम र एन सेल	नेटवर्क रेन्ज राम्रो
8		3G, 4G		नेपाल टेलिकम र एन सेल	नेटवर्क रेन्ज राम्रो
9	छैन	2G, 3G, CDMA/ GSM	छ (World link)	नेपाल टेलिकम र एन सेल	
10	छैन	2G, 3G, CDMA/ GSM	छ (World link)	नेपाल टेलिकम, एन सेल र स्मार्ट	
11		2G, 3G	छ (World link)	नेपाल टेलिकम र एन सेल	नेटवर्क रेन्ज राम्रो
12	छैन	2G, 3G, CDMA/ GSM	छ	नेपाल टेलिकम र एन सेल	पाटिचौरमा टावर आवश्यक

टेबल 22: दुर संचार प्रकार एवं धुलिखेलका वडाहरूमा त्यसको अवस्था

९.२ हुलाक सेवा

हुलाक तथा डाँक सेवा उपलब्ध गराउने मुख्य निकायको रूपमा जिल्ला हुलाक कार्यालय र यस मातहतका निकायहरू क्रियाशिल रहेका छन्। यसै नगरपालिका भित्र एक जिल्ला हुलाक कार्यालय धुलिखेलमा र २ अतिरिक्त हुलाक शारदा वतासे, शंखुपाटीचौर मार्फत सेवा उपलब्ध रहेको छ। जिल्ला हुलाक कार्यालयले हुलाक सेवा बाहेक हाल हुलाक बैंक पनि संचालन गर्दै आएको छ।

९.३ एफ.एम / रेडियो र पत्रपत्रिका

धुलिखेल नगरपालिकामा हाल राष्ट्रिय स्तरका प्रिन्ट मिडिया, टेलिभिजन, स्थानीय स्तरमा खोलिएका एफ.एम.हरू, अनलाईन मिडिया एजेन्सीहरू, मानव अधिकारसम्बन्धी मिडिया संस्था र जिल्ला स्तरबाट साप्ताहिक रूपमा प्रकाशन हुने स्थानीय पत्र पत्रिकाहरू क्रियाशिल रहेका छन्। यहाँ राष्ट्रिय स्तरबाट प्रकाशन हुने दैनिक पत्रपत्रिकाहरूमा

गोरखापत्र, कान्तिपुर, नागरिक, रिपब्लिका, अन्नपूर्ण पोष्ट, नेपाल समाचार पत्र, द हिमालय टाइम्स, सौर्य, राजधानी, नयाँ पत्रिका, हिमालय टाइम्स लगायत पत्रपत्रिकाहरूका स्थानीय संवाददाताहरू रहेका छन्। त्यस्तै, टेलिभिजन तर्फ पनि नेपाल टेलिभिजन, कान्तिपुर, हिमालयन, माउन्टेन, एभिन्जुज, इमेज, सगरमाथा लगायत टेलिभिजन नेटवर्कहरूका स्थानीय संवाददाताहरू रहेका छन्। स्थानिय स्तरमा हाल अरनिको टेलिभिजन सञ्चालनमा आएको छ। अनलाईन समाचार एजेन्सी तर्फ मेचिकाली, रासस बनेपा र रासस धुलिखेल रहेका छन्। मानव अधिकारसम्बन्धी मिडियामा इन्सेक अनलाईन र नेपाल पत्रकार महासंघ जिल्ला शाखा क्रियाशिल रहेका छन्।

टेबल 23: धुलिखेल नगरपालिकामा सञ्चालित स्थानिय एफ.एम. रेडियोहरूको विवरण

रेडियोको नाम र फिक्वन्सी	स्टेशन रहेको स्थान
1. रेडियो नमोबुद्ध १०६.७	धुलिखेल
2. रेडियो मध्यपुर्व १०४	धुलिखेल
3. ग्रेस एफ. एम. १०७.६	धुलिखेल
4. रेडियो शेफर्ड ८८.४	धुलिखेल

स्रोत : जिल्ला वस्तुगत विवरण, काभ्रेपलाञ्चोक, २०७४

धुलिखेल नगरपालिकामा स्थानिय स्तरमा प्रकाशन हुने धेरै पत्रपत्रिकाहरू छन्। जिल्ला प्रशासन कार्यालय काभ्रेबाट ९० वटा पत्रिकाहरूले प्रकाशनको अनुमति लिएका छन्। यी सबै पत्रपत्रिकाको मुख्य बजार बनेपा र धुलिखेल जस्ता प्रमुख शहरहरू हुन्। दर्ता हुने यति धेरै भए पनि नियमित प्रशासन हुने पत्रिका भने कमै मात्रामा छन्। तालिकामा जिल्ला प्रशासन कार्यालय काभ्रेमा दर्ता भएका पत्र पत्रिकाहरूको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका 24: काभ्रे जिल्लाबाट प्रकाशन हुने पत्रपत्रिकाहरूको विवरण

दर्ता	पत्रपत्रिकाको नाम	किसिम	दर्ता मिति	सम्पादकको नाम
१	चेष्टा	साप्ताहिक	२०५१ असोज	अशोक व्याञ्जु
२	काभ्रे टाइम्स	साप्ताहिक	२०५३।०९।१२	भरतराज श्रेष्ठ
३	जन प्रतिष्ठा	साप्ताहिक	२०५४।०७।१९	भोजराज तिमल्सिना
४	काभ्रे पोष्ट	साप्ताहिक	२०५७।०३।२७	धर्मराज सिरौला
५	नव क्षितिज	साप्ताहिक	-	अग्नि प्रसाद चौलागाई
६	राष्ट्र चक्र	साप्ताहिक	-	उद्धव प्रसाद पौडेल
७	नया संकेत	साप्ताहिक	-	हरिकृष्ण सिंखडा
८	GIFT RIDER	त्रै-मासिक	२०५१।०६।१३	ईश्वरी प्रसाद ओझा
९	नागरिक समाज	मासिक	२०५१।१०।२२	नेत्र प्रसाद सापकोटा
१०	नव संकेत	साप्ताहिक	२०५१।११।२९	प्रल्हाद शर्मा हुमागाई
११	पूर्विय दर्पण	दैनिक	२०६०।०९।१७	शर्मिला भोछिभोया
१२	काभ्रे हटलाईन	साप्ताहिक	२०६०।०९।१७	रमिता उपाध्याय
१३	बालोचान	मासिक	२०६०।०२।२५	मान सागर श्रेष्ठ
१४	समानान्तर आलोक	मासिक	२०६०।०४।२९	मुकुन्द प्रसाद वाग्ले
१५	सबर चौतारी	साप्ताहिक	२०६०।०५।१४	सुरेश प्रसाद हुमागाई
१६	सञ्जीवनी पत्र	साप्ताहिक	२०६०।०७।१७	ईश्वरी प्रसाद ओझा
१७	नारी समुदाय	मासिक	२०६०।१०।०९	रमालक्ष्मी ताम्राकार

दर्ता	पत्रपत्रिकाको नाम	किसिम	दर्ता मिति	सम्पादकको नाम
१८	गन्तव्य खबर पत्रिका	मासिक	२०६०।१२।०१	रामहरी खड्का
१९	सु-सन्देश	साप्ताहिक	२०६०।१२।१८	यदुनाथ गौतम
२०	काभ्रे दुरदृष्टि	साप्ताहिक	२०६१।०२।२४	विश्वनाथ ताम्राकार
२१	प्रभातफेरी	साप्ताहिक	२०६१।०२।३१	प्रल्हाद शर्मा हुमागाई
२२	उपाय	मासिक	२०६१।०४।२७	खगेन्द्र प्रसाद भण्डारी
२३	अकाल कुसुम साहित्यिक त्रैमासिक	त्रैमासिक	२०६१।०९।२८	विश्वराम सिग्देल
२४	कर्मभूमि	साप्ताहिक	२०६२।०२।१५	रोशन श्रेष्ठ
२५	मध्यमार्ग	साप्ताहिक	२०६२।०२।२६	प्रदिप के.सी.
२६	किर्तिमान पथ	साप्ताहिक	२०६२।०३।१७	मोतीराम तखाँछे
२७	सुनकोसी	साप्ताहिक	२०६२।०६।१६	भिम प्रसाद चौलागाई
२८	काभ्रे सन्देश	साप्ताहिक	२०६२।०८।१९	करण पाठक
२९	जनप्रतिरोध	साप्ताहिक	२०६३।०४।२२	पेमा लामा
३०	अरनिको जागरण मञ्च	त्रैमासिक	२०६४।०२।०६	अष्टमान किसि महर्जन
३१	रोशी	साप्ताहिक	२०६४।०४।०२	राजकुमार रायमाभी
३२	डिजिटल संसार	मासिक	२०६४।०५।१६	हरिप्रसाद ढुंगेल
३३	फ्रन्ट पेज	दैनिक	२०६४।०६।०७	छत्र बहादुर श्रेष्ठ
३४	मैदान	त्रैमासिक	२०६४।०७।१३	युवराज कुमार राना
३५	असल स्वास्थ्य	मासिक	२०६४।१०।२०	सरोज चन्द्र थापा
३६	सगोल	त्रैमासिक	२०६५।०२।३१	पुर्ण सागर रंजित
३७	मार्ग दर्पण	मासिक	२०६५।०३।१७	उद्धव प्रसाद पौड्याल
३८	काभ्रेली खबर पत्र	साप्ताहिक	२०६५।०३।१७	उद्धव प्रसाद पौड्याल
३९	लोकयुग	साप्ताहिक	२०६५।०३।२२	लक्ष्मण लामिछाने
४०	हाम्रो इन्द्रवती	साप्ताहिक	२०६५।०४।१५	रघुनाथ हुमागाई
४१	अरनिको टाइम्स	साप्ताहिक	२०६५।०४।१९	रुपक महत
४२	हाम्रो युग	साप्ताहिक	२०६५।०४।२०	देव कुमार मोक्तान
४३	नया सञ्चार दर्शन	साप्ताहिक	२०६५।०४।२४	जित बहादुर लामा
४४	मध्यदीप	मासिक	२०६५।०४।२४	प्रदीप के.सी.
४५	आवेग	साप्ताहिक	२०६५।०४।२७	केशव चापागाई
४६	सन्देश मञ्च	साप्ताहिक	२०६५।०५।३१	अजय तामाङ
४७	समन्याय	त्रैमासिक	२०६५।०६।०५	यशोदा कुमारी कट्टेल
४८	द चेन्ज	मासिक	२०६५।१०।०९	सोयुज थापा
४९	काभ्रे प्रवाह	साप्ताहिक	२०६५।११।२२	सुशमा श्रेष्ठ
५०	काभ्रे-सिन्धु सहकारी बुलेटिन	मासिक	२०६६।०५।१०	दीपक जंगम
५१	कर्मबोध	मासिक	२०६६।०६।१२	दिपक जंगम
५२	विश्व सेरोफेरो	मासिक	२०६६।०८।०९	प्रकास सापकोटा
५३	महिला चिन्तन	मासिक	२०६७।०१।०२	निर्मला भण्डारी
५४	खण्डन	साप्ताहिक	२०६७।०३।२२	राम कृष्ण तिमल्सिना
५५	इन डे फन्ट	पार्श्विक	२०६७।०५।१३	इश्वरकाजी खोजु
५६	गोनी योग वाणी	मासिक	२०६७।०५।१३	लाल बहादुर ढकाल
५७	दुरदराज	साप्ताहिक	२०६८।०५।०८	रमा भण्डारी
५८	काभ्रे	साप्ताहिक	२०६८।०५।२८	मनोज कुमार न्यौपाने
५९	प्राइम	साप्ताहिक	२०६८।०६।०२	अजय तामाङ

दर्ता	पत्रपत्रिकाको नाम	किसिम	दर्ता मिति	सम्पादकको नाम
६०	सचेतना संचार	त्रैमासिक	२०६८।०७।०४	मैया घिमिरे खनाल
६१	काभ्रे कोसेली	साप्ताहिक	२०६८।०७।०७	माधव कुमार बाग्ले
६२	शान्ती दर्पण	द्वैमासिक	२०६८।०८।११	जित बहादुर लामा
६३	दुई थोपा आशु	त्रैमासिक	२०६८।०८।२७	शान्ति कुमारी दाहाल
६४	तामाङ सन्देश	मासिक	२०६८।०९।२९	दिपेन्द्र लामा तामाङ
६५	लहेज्याङ	मासिक	२०६८।१०।०५	इन्द्र कुमार तामाङ
६६	पेरोल	त्रैमासिक	२०६८।११।२९	टाम प्रसाद पोखरेल
६७	अक्षरमार्ग	त्रैमासिक	२०६९।०३।१०	सुर्य प्रसाद ल्यकोजु
६८	पोल्ट्री संचार	मासिक	२०६९।०४।०९	कुमार प्रसाद दाहाल
६९	साहकारी पोष्ट	त्रैमासिक	२०६९।१०।०३	राम सुन्दर देउदा
७०	काभ्रे मञ्च	साप्ताहिक	२०६९।१०।२४	सबिना उप्रेती
७१	काभ्रे दर्पण	मासिक	२०६९।१०।२४	सबिना उप्रेती
७२	अक्षर धाम	मासिक	२०६९।११।२	रश्मी मञ्जुश्री अधिकारी
७३	युनिभर्सल साइन्स	द्वैमासिक	२०६९।१०।२४	रश्मी मञ्जुश्री अधिकारी
७४	कला जिवन	मासिक	२०७०।०२।१७	नरेन्द्र कुमार नगरकोटी
७५	दलुचा	मासिक	२०७०।०४।०७	रमा लक्ष्मी कर्णजित
७६	कासिपो	साप्ताहिक	२०७०।०७।०३	सन्तोष घिमिरे
७७	प्रोत्साहन	पाक्षिक	२०७०।०९।२४	प्रकाश दाहाल
७८	सहकारी यात्रा	मासिक	२०७०।११।०८	रामचन्द्र भट्टराई
७९	पलिस्था	मासिक	२०७१।०३।११	रमेश मानन्धर
८०	तिर	साप्ताहिक	२०७१।०३।१७	अनन्त कृष्ण श्रेष्ठ
८१	स्थानीय	मासिक	२०७१।०६।३०	हिरामान तामाङ
८२	तपाईं हाम्रो	साप्ताहिक	२०७१।१०।१९	निरोज पाण्डे
८३	काशिखण्ड	साप्ताहिक	२०७२।११।०५	सिरी सत्याल
८४	दोरवाङ	साप्ताहिक	२०७२।१२।२३	सानुमाया लामा
८५	पलाञ्चोक	साप्ताहिक	२०७३।०१।२०	ईन्द्र लक्ष्मी घिमिरे
८६	महाभारत	साप्ताहिक	२०७३।०४।०९	रमा सापकोटा
८७	मुक्ति संघर्ष	मासिक	२०७३।०४।०९	तारा बहादुर पुलामी
८८	क ल र ब	मासिक	२०७३।०४।३२	ईश्वरी प्रसाद ओझा
८९	बाल उदय	मासिक	२०७४।०२।१४	नरेन्द्र कुमार नगरकोटी
९०	डाडापारि सन्देश	साप्ताहिक	२०७४।०३।०८	किशोर प्रसाद गौतम

खण्ड १०: धुलिखेल नगरपालिकाको कार्यालय साग सम्बन्धीत विवरणहरु

१०.१ धुलिखेल नगरपालिकामा निर्वाचित पदाधिकारीहरुको विवरण

तालिका 25: धुलिखेल नगरपालिकामा निर्वाचित (हाल कार्यरत) पदाधिकारीहरुको विवरण

क्र.सं.	पद	वडा नं.	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र	पदाधिकारीको नाम	सम्पर्क नम्बर
1.	प्रमुख		नेकपा (एमाले)	अशोक कुमार ब्याञ्जु श्रेष्ठ	9851073175
2.	उपप्रमुख		नेकपा (एमाले)	बिमला कुमारी चौलागाईं	9841578064
3.	वडा अध्यक्ष	१	नेकपा (एमाले)	रमेश प्रसाद घोरसाइने	9841503961
4.	महिला सदस्य	१	नेकपा (एमाले)	कुमारी तामाङ	9818699993
5.	दलित महिला सदस्य	१	नेकपा (एमाले)	कान्छी साकी	9823801742
6.	सदस्य	१	नेकपा (एमाले)	टिका प्रसाद घोरसाइने	9841488130
7.	सदस्य	१	नेकपा (एमाले)	चन्द्र बहादुर तामाङ	9860384678
8.	नि.वडा अध्यक्ष	२	नेकपा (एमाले)	टिका वल्दव सापकोटा	9851057534
9.	महिला सदस्य	२	नेकपा (एमाले)	रसिला तामाङ लामा	9818361761
10.	दलित महिला सदस्य	२	नेकपा (एमाले)	गंगा विश्वकर्मा	9843811236
11.	सदस्य	२	नेकपा (एमाले)	अर्जुन न्यौपाने	9851180670
12.	वडा अध्यक्ष	३	नेकपा (एमाले)	बिनोद पराजुली	9851047667
13.	महिला सदस्य	३	नेकपा (एमाले)	सन्जु तामाङ	9841049979
14.	दलित महिला सदस्य	३	नेकपा (एमाले)	रिता बराइली	9843207727
15.	सदस्य	३	नेकपा (एमाले)	गणेश आचार्य	9843250599
16.	सदस्य	३	नेकपा (एमाले)	हिरा बहादुर तामाङ	9851183164
17.	वडा अध्यक्ष	४	नेपाली काँग्रेस	रबिन्द्र कर्मचार्य	9843343106
18.	महिला सदस्य	४	नेपाली काँग्रेस	सुना मंग्राती	9803940288
19.	दलित महिला सदस्य	४	नेपाली काँग्रेस	सजना परियार	9803347298
20.	सदस्य	४	नेपाली काँग्रेस	प्रेम बहादुर कार्की	9841300061
21.	सदस्य	४	नेपाली काँग्रेस	उत्तम प्रसाद तिमिल्सिना	9841490625
22.	वडा अध्यक्ष	५	नेपाली काँग्रेस	गंगा सागर रन्जीत्कार	9841543975
23.	महिला सदस्य	५	नेकपा (एमाले)	सजना खड्गी	9808866608
24.	दलित महिला सदस्य	५	नेकपा (एमाले)	सिता विश्वकर्मा	9818999911
25.	सदस्य	५	नेकपा (एमाले)	प्रमोद सुन्दर श्रेष्ठ	9851071560
26.	सदस्य	५	नेकपा (एमाले)	भुवन श्रेष्ठ	9841478243
27.	वडा अध्यक्ष	६	नेपाली काँग्रेस	संजय कोजु	9851034949

क्र.सं.	पद	वडा नं.	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र	पदाधिकारीको नाम	सम्पर्क नम्बर
28.	महिला सदस्य	६	नेकपा (एमाले)	रोजना श्रेष्ठ	9841103234
29.	सदस्य	६	नेपाली काँग्रेस	मधुसुधन धालाछे	9841297243
30.	सदस्य	६	नेकपा (एमाले)	आनन्द सागर योगल श्रेष्ठ	9851010981
31.	वडा अध्यक्ष	७	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	रोमी प्रसाद श्रेष्ठ	9841804538
32.	महिला सदस्य	७	नेकपा (एमाले)	मिरु कुमारी भण्डारी	9841000172
33.	सदस्य	७	नेपाली काँग्रेस	मनिष लाल श्रेष्ठ	9841809089
34.	सदस्य	७	नेकपा (एमाले)	अमित खोजु	9803654125
35.	वडा अध्यक्ष	८	नेकपा(एमाले)	निराजन जंगम	9851119881
36.	महिला सदस्य	८	नेकपा (एमाले)	गीता तामाङ	9813983518
37.	दलित महिला सदस्य	८	नेकपा (एमाले)	बिमला मिजार	9813522760
38.	सदस्य	८	नेकपा (एमाले)	चेत बहादुर खत्री	9849312063
39.	सदस्य	८	नेकपा (एमाले)	प्रकास लामा(तामाङ)	9851022422
40.	वडा अध्यक्ष	९	नेकपा (एमाले)	बसन्त बहादुर रानाभाट	9851049697
41.	महिला सदस्य	९	नेकपा (एमाले)	सरिता होमागाई	9841632066
42.	दलित महिला सदस्य	९	नेकपा (एमाले)	अन्जु सुन्दास	9841868438
43.	सदस्य	९	नेकपा (एमाले)	भिमे सार्की	9841471812
44.	सदस्य	९	नेकपा (एमाले)	उपेन्द्र बहादुर होमागाई	9803098834
45.	वडा अध्यक्ष	१०	नेकपा (एमाले)	पुष्पराज राउत	9841006840
46.	महिला सदस्य	१०	नेकपा (एमाले)	पम्फा बुढाथोकी	9841691329
47.	दलित महिला सदस्य	१०	नेकपा (एमाले)	बिमला विश्वकर्मा	9803142064
48.	सदस्य	१०	नेकपा (एमाले)	ईन्द्र कुमार तामाङ	9860027256
49.	सदस्य	१०	नेकपा (एमाले)	देव राज शाह	9841670629
50.	वडा अध्यक्ष	११	नेकपा (एमाले)	बिष्णु धिताल	9841864164
51.	महिला सदस्य	११	नेकपा (एमाले)	जमुना देवि तामाङ	9841023458
52.	दलित महिला सदस्य	११	नेकपा (एमाले)	गीता सुनार	9849528526
53.	सदस्य	११	नेकपा (एमाले)	जय बहादुर तामाङ	9841290528
54.	सदस्य	११	नेकपा (एमाले)	लोक बहादुर गोतामे	9841420034
55.	वडा अध्यक्ष	१२	नेकपा (एमाले)	हर्क बहादुर लामा	9843190389
56.	महिला सदस्य	१२	नेकपा (एमाले)	संगीता श्रेष्ठ	9841489649
57.	दलित महिला सदस्य	१२	नेकपा (एमाले)	बिभा रम्तेल	9803419792
58.	सदस्य	१२	नेपाली काँग्रेस	प्रबिन सापकोटा	9851106546

क्र.सं.	पद	वडा नं.	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र	पदाधिकारीको नाम	सम्पर्क नम्बर
59.	सदस्य	१२	नेकपा (एमाले)	मोहन प्रसाद लामिछाने	9851054073

श्रोत:धुलिखेल नगरपालिकाको कार्यालय, २०७५

१०.२ धुलिखेल नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

सि.नं.	नाम थर	पद	स्तर	शाखा र वडा कार्यालय
1.	महेश बराल	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	रा.प.द्वितीय	
2.	जैसीलाल मण्डल	वरिष्ठ ईन्जिनियर	अधिकृतस्तर सातौ	शाखा प्रमुख/सामान्य प्रशासन,योजना अनुगमन तथा तथ्यांक शाखा
3.	धनबहादुर बस्नेत	वरिष्ठ लेखा अधिकृत	अधिकृतस्तर सातौ	शाखा प्रमुख/ आर्थिक प्रशासन शाखा
4.	विष्णु कुमार श्रेष्ठ	लेखा अधिकृत	अधिकृतस्तर छैटौ	राजस्व तथा आर्थिक प्रशासन शाखा
5.	विजय कुमार बडाल	ईन्जिनियर	अधिकृतस्तर छैटौ	शाखा प्रमुख/शहरी पूर्वाधार विकास शाखा
6.	श्रीविक्रम बयान्जु	लेखा अधिकृत	अधिकृतस्तर छैटौ	शाखा प्रमुख/वन, वातावरण, फोहोरमैला तथा भवन नियमन शाखा
7.	हरेराम हुमागाई	ईन्जिनियर	अधिकृतस्तर छैटौ	शाखा प्रमुख/भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन शाखा
8.	बिदुर गौतम	सामाजिक विकास अधिकृत	अधिकृतस्तर छैटौ	शाखा प्रमुख/सामाजिक विकास शाखा
9.	ईन्द्रमाया श्रेष्ठ	लेखापाल	सहायकस्तर पाचौ	आर्थिक प्रशासन उपशाखा
10.	मीन गोपाल तखाछे	नायव सब्बा	सहायकस्तर पाचौ	सार्वजनिक खरिद तथा सम्पती व्यवस्थापन उपशाखा
11.	कुमार बस्नेत	नायव सुब्बा	सहायकस्तर पाचौ	राजश्व नीति तथा प्रशासन उपशाखा
12.	गणेशराम मुस्याख्व	सव ईन्जिनियर	सहायकस्तर पाचौ	शहरी पूर्वाधार विकास शाखा
13.	नरेश कुमार ताम्राकार	सव ईन्जिनियर	सहायकस्तर पाचौ	भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन शाखा
14.	उर्मिला भण्डारी	नायव सुब्बा	सहायकस्तर पाचौ	सामान्य प्रशासन शाखा
15.	राजेन्द्र प्रसाद बजगाई	लेखापाल	सहायकस्तर पाचौ	आर्थिक प्रशासन उपशाखा
16.	रोजन ताम्राकार	सव ईन्जिनियर	सहायकस्तर पाचौ	शहरी पूर्वाधार विकास शाखा
17.	मिरा रेग्मी (घिमिरे)	खरिदार	सहायकस्तर चौथो	सामान्य प्रशासन शाखा
18.	रामशरण हुमागाई	खरिदार	सहायकस्तर चौथो	दर्ता चलानी उपशाखा
19.	सविना श्रेष्ठ	अ.सव ईन्जिनियर	सहायकस्तर चौथा	भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन शाखा
20.	श्रीकृष्ण मानन्धर	अमिन	सहायकस्तर चौथो	भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन शाखा
21.	राजन न्यौपाने	अ.सव ईन्जिनियर	सहायकस्तर चौथो	शहरी पूर्वाधार विकास शाखा
22.	दिनेश तिमल्सीना	अ.सव ईन्जिनियर	सहायकस्तर चौथो	शहरी पूर्वाधार विकास शाखा
23.	निशा श्रेष्ठ	कम्प्युटर अपरेटर	सहायकस्तर चौथो	सामाजिक विकास शाखा
24.	बिनोद सापकोटा	कम्प्युटर अपरेटर	सहायकस्तर चौथो	सुचना प्रविधि उपशाखा
25.	प्रवेश पौडेल	कम्प्युटर अपरेटर	सहायकस्तर चौथो	बैदेशिक उपशाखा
26.	सुनिता शर्मा	वडा सचिव	सहायकस्तर पाचौ	वडा कार्यालय

सि.नं.	नाम थर	पद	स्तर	शाखा र वडा कार्यालय
27.	प्रकाश थापा	वडा सचिव	सहायकस्तर पाचौ	वडा कार्यालय
28.	धूर्व प्रसाद पराजुली	वडा सचिव	सहायकस्तर चौथो	वडा कार्यालय
29.	सद्व प्रसाद हुमागाई	वडा सचिव	सहायकस्तर तेस्रो	वडा कार्यालय
30.	गंगादेवी रायमाझी	वडा सचिव	सहायकस्तर तेस्रो	वडा कार्यालय
31.	पुष्पराज कोइराला	वडा सचिव	सहायकस्तर तेस्रो	वडा कार्यालय
32.	गिता नाथ धिताल	वडा सचिव	सहायकस्तर तेस्रो	वडा कार्यालय
33.	लिला श्रेष्ठ	कार्यालय सहायक	सहायकस्तर तेस्रो	वडा कार्यालय
34.	सनमान तामाङ	सवारी चालक	सहयोगी पाचौ	सामान्य प्रशासन शाखा
35.	रवि कुमार श्रेष्ठ	सवारी चालक	सहयोगी पाचौ	सामान्य प्रशासन शाखा
36.	जुठे तामाङ	कार्यालय सहयोगी	सहयोगी पाचौ	सामान्य प्रशासन शाखा
37.	सुदर्शन पराजुलि	कार्यालय सहयोगी	सहयोगी चौथो	सामान्य प्रशासन शाखा
38.	कपिल विष्ट	कार्यालय सहयोगी	सहयोगी चौथो	सामान्य प्रशासन शाखा
39.	मिन बहादुर तामाङ	कार्यालय सहयोगी	सहयोगी चौथो	सामान्य प्रशासन शाखा
40.	हरि बहादुर भुजेल	फायर म्यान		सामान्य प्रशासन शाखा
41.	सीता तामाङ	कार्यालय सहयोगी		सामान्य प्रशासन शाखा
42.	प्रदिप महत	फायर म्यान		सामान्य प्रशासन शाखा
43.	चन्द्र बहादुर मगर	नगर प्रहरी		सामान्य प्रशासन शाखा
44.	सूर्यलाल सुवाल	सवारी चालक		सामान्य प्रशासन शाखा
45.	सरस्वती घिमिरे	कार्यालय सहयोगी		वडा कार्यालय
46.	सुस्मीता अधिकारी	कार्यालय सहयोगी		वडा कार्यालय
47.	कमल प्रसाद नापित	कार्यालय सहयोगी		वडा कार्यालय
48.	कृष्ण बहादुर थापा	कार्यालय सहयोगी		वडा कार्यालय
49.	कुमार सि. तामाङ	कार्यालय सहयोगी		वडा कार्यालय
50.	रघु बहादुर तामाङ	कार्यालय सहयोगी		वडा कार्यालय
51.	सानु लामा	कार्यालय सहयोगी		वडा कार्यालय
52.	जीत बहादुर तामाङ	कार्यालय सहयोगी		वडा कार्यालय
53.	ध्रुव बहादुर तामाङ	कार्यालय सहयोगी		वडा कार्यालय
54.	देवकी सापकोटा	कार्यालय सहयोगी		वडा कार्यालय
55.	रीता कोइराला	कार्यालय सहयोगी		वडा कार्यालय
56.	अष्ट कुमार श्रेष्ठ	कार्यालय सहयोगी		वडा कार्यालय

श्रोत:धुलिखेल नगरपालिकाको कार्यालय, २०७५

१०.३ धुलिखेल नगरपालिकाद्वारा जारी गरिएका ऐन, नियम तथा कार्यविधिहरू

1. धुलिखेल नगर कार्यपालिकाको निर्णय वा आदेश र अधिकारपत्रको प्रमाणीकरण (कार्यविधि) नियमावली, २०७४
2. नगर कार्यपालिकाको बैठक संचालनसम्बन्धी कार्यविधि - २०७४
3. नगर कार्यपालिका (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४
4. धुलिखेल नगर कार्यपालिका (कार्यसम्पादन) नियमावली, २०७४
5. धुलिखेल नगरपालिकाका पदाधिकारीहरूको आचारसंहिता, २०७४
6. धुलिखेल नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७४
7. नगरपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन, २०७४
8. धुलिखेल नगर सभा कार्य संचालन नियमावली, २०७४
9. धुलिखेल नगरपालिकाको न्यायिक सदस्य निर्वाचन कार्यविधि, २०७४
10. धुलिखेल नगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७४

11. धुलिखेल नगरपालिका एफाएम रेडियो व्यवस्थापन तथा संचालन कार्यविधि, २०७४
12. धुलिखेल नगरपालिकाको आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४
13. धुलिखेल नगर सभा कार्य संचालन नियमावली, २०७४
14. धुलिखेल नगरपालिकाको भवन निर्माण मापदण्ड तथा कार्यविधि (संशोधित २०७३)

१०.४ नगरपालिकाको चालु आ.व. २०७४।०७५को बजेटका प्रमुख कार्यक्रमहरू र त्यसको बजेट

क्र.सं.	नगरपालिकाका प्रमुख योजना तथा कार्यक्रमका बजेट	जम्मा बजेट	आन्तरिक	समानिकरण
1	वडा स्तरिय योजना	30000000		30000000
2	साना सिंचाई तथा कुलो तर्फ	2500000		2500000
3	वातावरण सँग सम्बन्धीत योजनाहरू	5000000		5000000
4	युवा तथा खेलकूद तर्फ	2500000		2500000
5	कृषि विकास कार्यक्रम तर्फ	8385000		8385000
6	पशु विकास कार्यक्रम तर्फ	4080000		4080000
7	लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरू	5000000		5000000
8	बालबालिका सम्बन्धी कार्यक्रमहरू	11100000		11100000
9	महिला विकास तर्फका कार्यक्रमहरू	700000		700000
10	आय आर्जन र गरीबी निवारण तथा स्वरोजगार कार्यक्रमहरू	10500000		10500000
11	खानेपानी तर्फका योजनाहरू	24600000	12500000	12100000
12	सडक तर्फका योजनाहरू	39400000	18000000	21400000
13	युवा तथा खेलकूद तर्फ	2500000		2500000
14	अन्य पुर्वाधार तर्फको योजनाहरू	11451000	1000000	10451000
15	संस्थागत क्षमता विकास सम्बन्धी योजना	7600000	4300000	3300000
16	विविध योजनाहरू	2850000	2350000	500000
17	नगर विकास कोष ऋणबाट	12500000		12500000
18	सडक बोर्ड नेपाल तर्फका कार्यक्रमहरू	5000000		5000000
19	स्थानिय शासन तथा सामाजिक विकास कार्यक्रम	2205000		2205000
20	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	50317000		50317000
21	नगर विकास कोष (क्रमागत योजना)	3000000		3000000
22	एक गाउँ एक प्राविधिक (पशु समानिकरण)	1183000		1183000
23	साविक स्थानिय निकायबाट हस्तान्तरण भई बाँकी रकम	4013824	4013824	0
24	शसर्त अनुदान तर्फ	129075000		129075000
	जम्मा	375459824	42163824	333296000

स्रोत : धुलिखेल नगरपालिका, २०७५

१०.५ धुलिखेल नगरपालिकाको भवनहरूको विवरण

s = = =	#<sf] ljj<)>f				hUuf k fktL >f]t	#< hUufsf] &]ufgf	ls=g_ =	hUufs f] lsl;d	s]lkmot
	kSsL	lgdf{)f jif{	tnf	lf]qkmn					
1	g=kf= k zf;lso ejg	055/3 /10	2	2-0-1-1	vl<b	w'lnv]n gu<kflns f j*f g_ = 7	358,408,36 0,36,1 < 359	le=c	cf<=l;=l ; = km]d :^ \Sr<
2	4 g_ = j*f sfof{no	058 ;fn	1	0-3-0-2	vl<b	w'lnv]n gu<kflns f j*f g_ = 4	399	le=c	cf<=l;=l ; = %fgf
3	g=kf= dfj]*n xfp;	059/3 /32	2	0-2-1-3	vl<b	w'lnv]n gu<kflns f j*f g_ = 7	g=kf= kl<;<	le=c	^fonsf] %fgf
4	6 g_ = j*f sfof{no ejg	058 ;fn	1	0-3-0-0	;fj{hlgs	w'lnv]n gu<kflns f j*f g_ = 6	kfgL ^of_sL dfly	le=c	cf<=l;=l ; = %fgf
5	5 g_ = j*f sfof{no ejg	055/1 1/06	1	0-8-2-0	;fj{hlgs	w'lnv]n gu<kflns f j*f g_ = 5	nfos' ejg,>Lv)*k'<	le=c	cf<=l;=l ; = %fgf
6	ejfgL kf^L, >Lv)*k'<	057/0 8/16	1	0-1-1-0	;fj{hlgs	w'lnv]n gu<kflns f j*f g_ = 5	b]jtf <fVg]	le=c	cf<=l;=l ; = %fgf
7	vfg]kfgL O{sfO ejg		1		vl<b	w'lnv]n gu<kflns f j*f g_ = 7	g=kf= kl<;<	le=c	cf<=l;=l ; = %fgf
8	2 g_ = j*f sfof{no ejg,<l]cf]kL	073/1 1/27	1		;fj{hlgs	w'lnv]n gu<kflns f j*f g_ = 2			cf<=l;=l ; = %fgf
9	9 g_ = j*f sfof{no ejg, sfe]eHofE	073/1 1/27	1		;fj{hlgs	w'lnv]n gu<kflns f j*f g_ = 9			cf<=l;=l ; = %fgf
10	10 g_ = j*f sfof{no ejg,zf<bf atf;]	073/1 1/27	1		;fj{hlgs	w'lnv]n gu<kflns f j*f g_ = 10			cf<=l;=l ; = %fgf

s =; = =	#<sf] ljj<)f			hUuf k fKtL >f]t	#< hUufsf] &]ufgf	ls=g_= =	hUufsf] f] lsl;d	s}lkmot
	kSsL	lgdf{)f jif{	tnf					
1 1	11 g_ = j*f sfof{no ejg	073/1 1/27	1		;fj{hlgs	w'lnv]n gu<kflns f j*f g_ = 11		cf<=l;=l ;= %fgf
1 2	12 g_ = j*f sfof{no ejg,z+v'kf^ Lrf}<	073/1 1/27	1		;fj{hlgs	w'lnv]n gu<kflns f j*f g_ = 12		cf<=l;=l ;= %fgf

स्रोत : धुलिखेल नगरपालिका, २०७५

१०.५ धुलिखेल नगरपालिकाको जग्गाहरूको विवरण

s ;=_	#< hUufsf] &]ufgf	ls=g_= =	hUufsf] lsl;d	lf]qkmn <f]kgL	s}lkmot
1.	9 s	361	le=c	0-15-1-0	
2.	9 s	364	le=c	1-2-0-1	
3.	9 s	372	le=c	0-4-1-0	
4.	9 s	369	le=c	0-7-0-1	
5.	9 s	986	le=c	0-5-2-2	
6.	9 s	985	le=c	0-12-3-0	
7.	9 s	362	kf=bf]	1-3-0-0	
8.	9 s	398	kf=c	0-7-2-3	
9.	9 s	371	kf=c	0-6-1-3	
10.	9	365	kf=c	0-8-2-2	
11.	9 s	1,110	kf	0-10-1-0	
12.	9	370	kf	0-6-0-2	
13.	9 s	359	le=bf]	1-12-1-3	
14.	9 s	397	le=bf]	0-14-0-3	
15.	9 s	367	le=c	0-3-0-2	
16.	9 s	373	le=bf]	0-4-1-0	
17.	9 s	358	le=bf]	0-15-2-1	
18.	9 s	360	le=c	0-14-3-1	
19.	9 s	408	le=bf]	1-6-0-3	
20.	9 s	379	le=bf]	0-14-1-1	
21.	9 s	381	le=c	0-11-0-3	
22.	9 s	374	le=bf]	0-10-1-0	
23.	9 s	380	le=bf]	0-11-3-1	
24.	9 s	390	le=c	0-14-3-1	
25.	9 s	366	le=c	0-3-0-3	
26.	9 s	377	le=c	1-6-3-1	
27.	9 s	368	le=;L	0-5-0-3	

s ;_= #< hUufsf] &]ufgf	ls=g_= hUufsf] ls;d	hUufsf] ls;d	lf]qkmn <f]kgL	s}lkmot	
28.	9 s	378	le=c	0-11-3-1	
29.	9 s	375	w=;L	1-6-3-3	
30.	3 v	126	w=;L	0-0-3-1	
31.	1	63	y=;L	0-3-0-0	
32.	9 v	73	y=;L	0-2-1-1	
33.	6	854	cjn	0-1-0-0	
34.	3 v	125	cjn	0-0-3-3	
35.	8 s	132	cjn	1-0-2-3	
36.	8 s	135	w=;L	2-7-2-0	
37.	8 s	133	w=;L	0-14-1-3	
38.	8 s	136	w=;L	1-2-2-1	
39.	3	11	cjn	1-4-0-2	
40.	3	48	cjn	1-13-1-2	
41.	3	505	cjn	1-7-3-2	
42.	6	3,275	;Ld	0-3-0-0	
43.	2	21	w=;L	4-3-3-0	Nof)*lkmn ;fO{^sf] hUuf
44.	2	22	w=;L	4-6-3-3	Nof)*lkmn ;fO{^sf] hUuf
		hDdf		41-8-1-1	

स्रोत : धुलिखेल नगरपालिका, २०७५

१०.६ धुलिखेल नगरपालिकामा रहेका सक्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूको विवरण

क्र.स.	संस्थाको नाम	ठेगाना	प्रमुख एवं सक्रिय कार्यक्षेत्र
१	फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा वातावरण संरक्षण संस्था	धुलिखेल-६	फोहोरमैला
२	Integrated Effort for Development Nepal	धुलिखेल-७	
३	न्यु गोकुणेश्वर युवा क्लब	धुलिखेल-७	
४	सिदार्थ बाल गृह	धुलिखेल-७	
५	धुलिखेल स्वास्थ्य सेवा संघ	धुलिखेल-६	
६	एकिकृत विकासका लागि स्रोत समुह नेपाल	धुलिखेल-६	
७	सामुदायिक विकास मञ्च	धुलिखेल-५	
८	सामाजिक तथा जिल्ला समन्वय समिति	धुलिखेल-५	
९	सेतो गुराँस बाल विकास सेवा	धुलिखेल-६	
१०	शिक्षा सरोकार नेपाल	धुलिखेल-८	
११	सहयोग र सरोकार	धुलिखेल-६	
१२	स्वास्थ्य वातावरण तथा असाहाय सहायता मञ्च नेपाल	धुलिखेल-८	

१३	धुलिखेल वातावरण तथा पर्यटन प्रवर्द्धन समिति	धुलिखेल-७	
१४	धुलिखेल युवा क्लब	धुलिखेल-६	
१५	श्रीखण्डपुर युवा क्लब	धुलिखेल-५	
१६	प्रगति युवा क्लब	धुलिखेल-३	
१७	एकिकृत विकास तथा अध्ययन केन्द्र नेपाल	धुलिखेल-३	
१८	स्वास्थ्य वातावरण तथा रोजगार सुधार केन्द्र	धुलिखेल-७	
१९	श्रीखण्डपुर ढल प्रशोधन केन्द्र	धुलिखेल-५	
२०	बौद्धिक अपाङ्ग अभिभावक समुह	धुलिखेल-७	
२१	सामुदायिक कानुनी स्रोत केन्द्र	धुलिखेल-३	
२२	रिमरेक (श्रोत व्यवस्थापन तथा ग्रामिण शसक्तिकरण केन्द्र)	धुलिखेल-७	
२३	आकाश भैरव युवा क्लब	धुलिखेल-६	
२४	जनचेतना समुह	धुलिखेल-९	
२५	सुर्यदय युवा क्लब	साविक रवीओपी	
२६	जनचेतना युवा क्लब	धुलिखेल-९	
२७	नयाँ तारा युवा क्लब	धुलिखेल-१	
२८	थुछेछे छोडान	धुलिखेल-१०	
२९	गर्जन नेपाल	धुलिखेल-९	
३०	जुगल एसोसीयसन नेपाल	धुलिखेल-३	
३१	दिगो विकासका लागि राष्ट्रिय अभियान नेपाल	धुलिखेल-६	

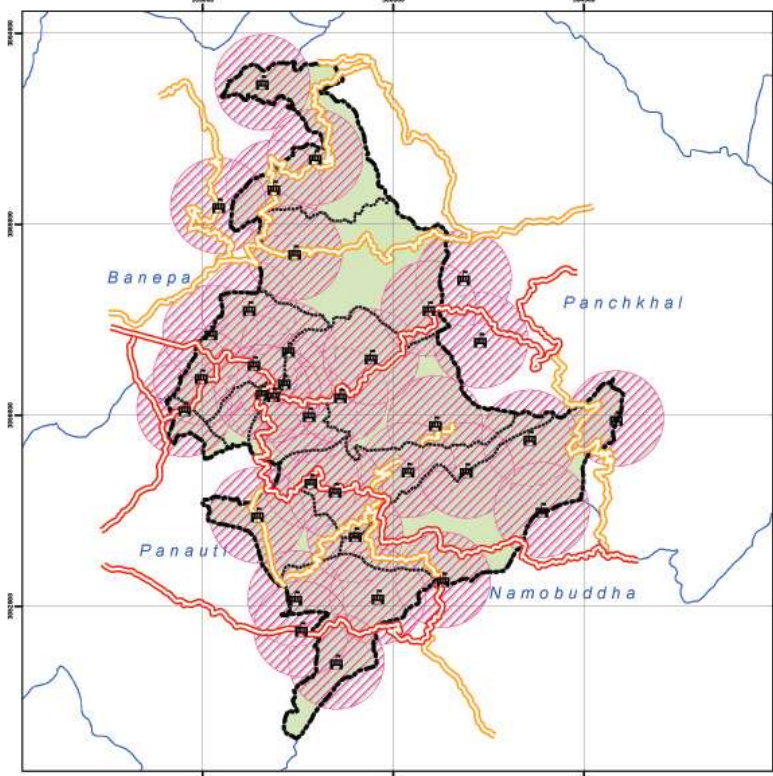
स्रोत : गैर सरकारी महासंघ नेपाल, जिल्ला शाखा काभ्रे, धुलिखेल

सन्दर्भ सामाग्री

1. जनगणना २०६८ का प्रतिवेदनहरू, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
2. स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५, नियमावली २०५६ तथा स्थानीय तह आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४
3. स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४
4. स्थानीय तह स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९
5. स्थानीय तहस्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९
6. गाउँ विकास समितिको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०६७
7. केन्द्रिय तथ्यांक विभाग प्रतिवेदन २०६८
8. नेपालको संविधान २०७२
9. स्थानिय तह सम्बन्धी २०७३ फागुन २७ गते प्रकाशित नेपाल राजपत्र
- 10.संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको वेभसाइट, <http://mofald.gov.np> र <http://103.69.124.141>
- 11.काभ्रेपलान्चोक जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालयहरूले प्रकाशित गरेका प्रतिवेदनहरू
- 12.विभिन्न स्थानिय तथा राष्ट्रिय छापा तथा अनलाइन खबर पत्रिकाहरू
- 13.www.dhulikhelsamaj.org

अनुसूची १: धुलिखेल नगरपालिकाका विभिन्न स्रोत नक्साहरु

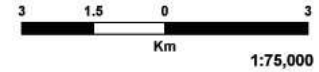

Accessibility Map of Basic School

Dhulikhel Municipality
Kavrepalanchok
GOEC- GIDA - NEXT JV

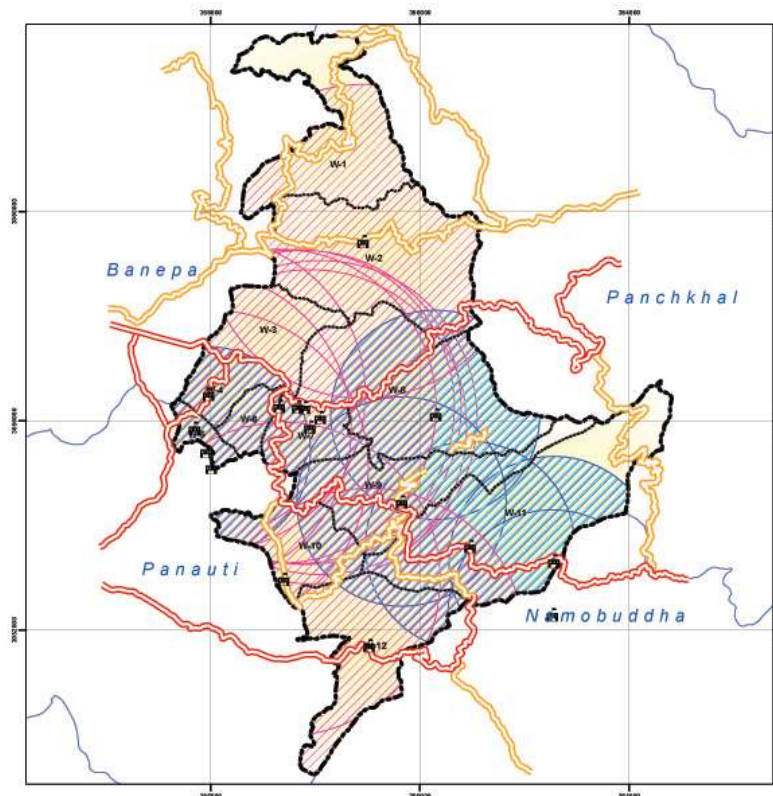
Legend	
	Basic School
	SRN
	DRCN
	Municipality Boundary
	Ward Boundary
	Basic School Buffer Zone (1 km)

Coordinate System: Modified UTM87
Projection: Transverse Mercator
Datum: Everest 1830
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000
Central Meridian: 87.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude Of Origin: 0.0000
Units: Meter

Map No.
2

Source: Department of Survey,
World Imagery, Field Survey.

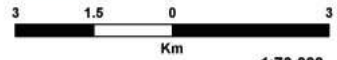

Accessibility Map of Higher Secondary School

Dhulikhel Municipality
Kavrepalanchok
GOEC-GIDA-NEXT JV

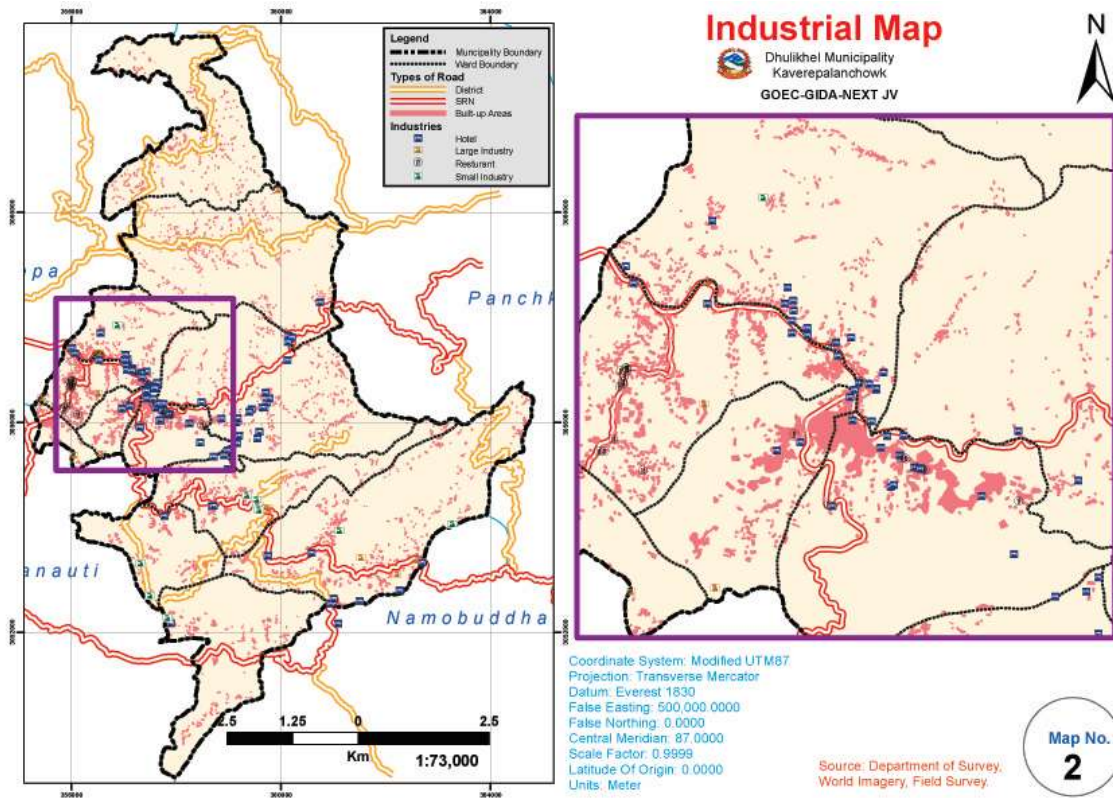
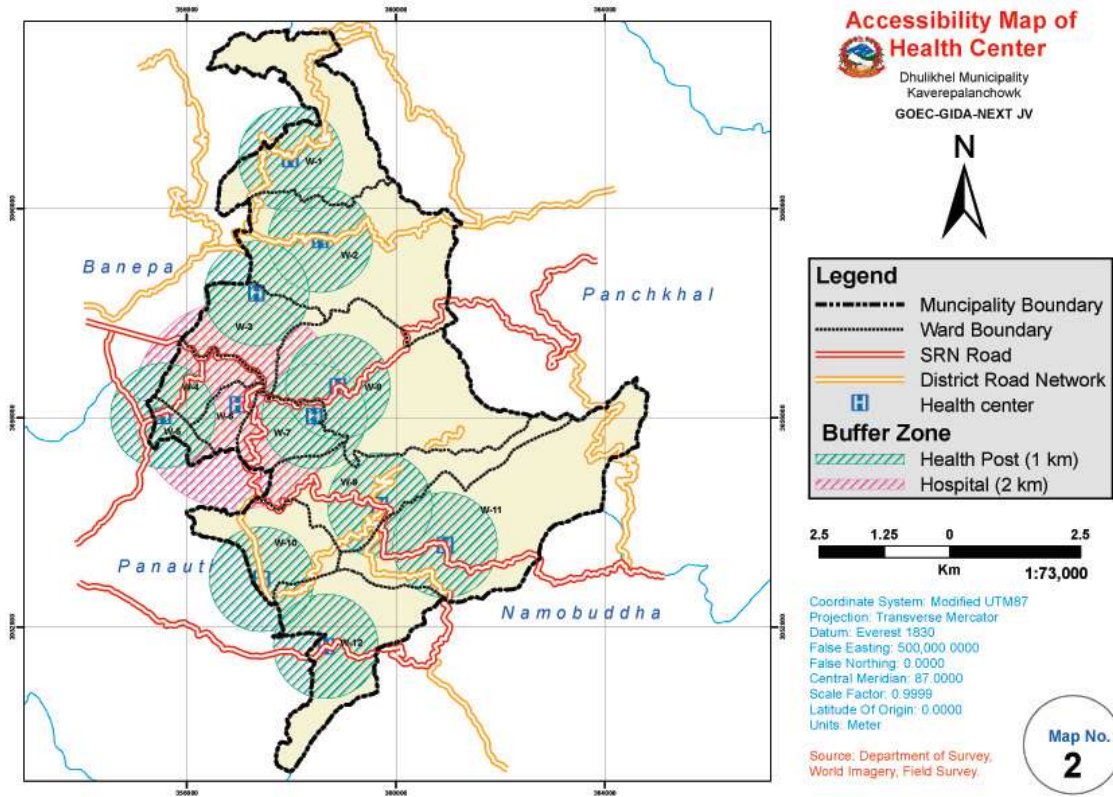
Legend	
	Higher Secondary School
	SRN
	District_Road_only
	Municipality Boundary
	Ward Boundary
Buffer Zone	
	Secondary School (2 km)
	Higher Secondary School (3 km)

Coordinate System: Modified UTM87
Projection: Transverse Mercator
Datum: Everest 1830
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000
Central Meridian: 87.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude Of Origin: 0.0000
Units: Meter

Map No.
2

Source: Department of Survey,
World Imagery, Field Survey.

अनुसुची २ : धुलिखेलबारे हरिभक्त खोजु श्रेष्ठको लेख

धुलिखेल होइन - धली ख्यः

नेवारी संस्कृतिको मौलिक पहिचान

हरिभक्त खोजु श्रेष्ठ

धुलिखेल धौख्यः को अपभ्रंश हो । राणा कालमा धौ ख्यःको अर्थ नजानेर उनीहरूले पठाउने लालमोहर, सनद पत्रहरूमा धैखेल, धौखेल आदि अपभ्रंश हुँदै धुलिखेल भएको हो । जस्तै बुङ्गः को बुङ्गल, सुकु को सुकुल, पस को पसल, डबु को डबली, नेपा को नेपाल, गोप को गोपाल, कपा को कपाल, नेवा को नेवार, आदि प्राचीन मौलिक नेवारी शब्दहरूमा क्रमशः ल/र थपिई खस, नेपाली भएका हुन् (डा.डिल्लीरमण रेग्मी Ancient Nepal) । धौख्यः धुलिखेलको आधुनिक नेवारी नाम हो । धौ को अर्थ दही र ख्यः को अर्थ चौर, चरन क्षेत्र भन्ने बुझाउँछ । धली प्राचीन नेवारी शब्द हो । क्लासिकल नेवारी डिक्शनरीमा यसको अर्थ दही भन्ने बुझाउँछ । (धुलिखेलको सांस्कृतिक सर्वेक्षण नेपाल तथा एसियाली अनुसन्धान केन्द्र, त्रि.वि.वि.किर्तिपुर, पृष्ठ १६-१७ २०४२) धुलिखेललाई दहीको चौर अथवा धली ख्यः नाम राख्नुको आधारहरू निम्नानुसार छन् ।

पहिलो - धली ख्यः को पूर्वी किनार खाल्डोमा गौखुरेश्वर महादेवको मन्दिर अवस्थित छ । पौराणिक कथन अनुसार एक गाईले घना जंगल बीचको उक्त खाल्डोमा हल्का गहिरो चिसो पानीको सानो पोखरी बीचमा दुधको धारा खसाइ रहेको देखी गाई धनि हेर्न जाँदा गाई डराएर उफ्रिन्दा गाईको खुरले पानी भित्र रहेको कालो शिलामा कुल्चिएकाले ज्योति उत्पन्न हुँदा दुङ्गामा खुरको छाप परेकाले त्यस शिलालाई गौखुरेश्वर भनिएको हो । मन्दिर र अन्य संरचनाहरू धेरै पछि बनेका हुन् । त्यस्तै पालुङ्ग, टिष्टुङ्गमा पनि गौखुरेश्वर महादेवको मन्दिर छ (नेपाल संस्कृति - १३३ पृष्ठ ९) । त्यहाँका किसानहरू अधिकांश नेवार गोपालहरू हुन् (डा.चुन्दा बज्राचार्य) ।

धली ख्यः को गौखुरेश्वर वरपरका क्षेत्र खरवारी चरन क्षेत्र हुन । हालको भीमसेन मन्दिर वरपर देखि पूर्व टुडिखेल लगायत जंगल किनारसम्म फैलिएका चरन क्षेत्र हुन् । त्यस क्षेत्र भित्र गज्या परिवारका वासिन्दाहरू हाल पनि बसोबास गरिरहेका छन् । गोपाल संस्कृत शब्द भए भैं गज्या प्राचीन नेवारीमा उही अर्थ बुझाउने शब्द हो । ग को अर्थ गाई, ज्या को अर्थ काम बुझाउँछ । प्राचीन सुमेर - एकेडेली भाषामा (संस्कृत भन्दा पुरानो भाषा) गुतको अर्थ गाई बुझाउँछ । (प्रा.बालकृष्ण पोखरेल- खस जातिको इतिहास पृष्ठ ४८, ३०४) नेवारी संस्कृतिमा प्राचीन सभ्यता देखि गाईको ठूलो आदर सम्मान रहेको छ । नेवार समुदायमा गोरु जोत्ने वा मासु खाने प्रचलन थिएन र छैन । गाइजात्रा नेवारी संस्कृति हो । साँढे पशुहरूको मालिक, सृष्टिकर्ता, पशुहरूको पतिको नामले प्राचीन सुमेर उर शहरबाट छ हजार वर्ष देखि सुरु भएको संस्कृति हो (Lost Cities pg 80-81 Paul Bahn) । यसको नाम सुमेर भाषिकामा क्शेवु रहेको थियो । कालान्तरमा शेवु हुँदै शिव बन्न पुग्यो । साँढे त्यस क्षेत्रका सबै पशुहरू भन्दा ठूलो, संयमी, अहिंसक, कल्याणकारी, त्यसै आक्रमण नगर्ने, उत्पादनशील भएकोले यसको नाम पशुपति राखिएको कुरा अथर्व वेद एवं अन्य प्राचीन पुरातात्विक महत्वका विषयहरूमा परेका छन् / (The Civilised Demons page 119, The Indus Civilization - Sir Mortimer Wheeler - pg 105) । हाल महादेव, शिवको प्रतिक एवं वाहन नन्दिको रूपमा हिन्दू करण गरिएको छ । त्यस्तै अफ्रिकाको साहारा मरुभूमिको दक्षिण भेगतिर पाइने ४ फूट अग्लो सर्पभक्षी पन्ध्रीराज गरुड (Sagittarius Serpentarius) लाई आर्यहरूका वीर, निडर, छलकपटी

नायक विष्णुको बाहन तथा नागजातिलाई हेयको दृष्टिकोणले गरुडको सिकार बनाइएको छ । विष्णु नाइल नदी, कुश क्षेत्र वरपरका नाईलोटिक वा नाईलोहेमेटिक कुश जातिका (?) पराक्रमी, पुरुषार्थी, गाढा, निलो, हल्का कालो वर्णका अग्ला हृष्ट, पुष्ट शरीरका अर्धवृत्तमुण्डाकार आकर्षक व्यक्तित्वशाली पुरुष हुन् । कुश घाँस विष्णुको जन्म क्षेत्रको स्मरणको आभास हुनुपर्छ । विष्णुलाई पछि आर्यहरूले दैविकरण गरी हिन्दू देवको रूपमा वर्णन गरेका हुन् । सुमेर, मेशोपोटामिया मूल थलो रहेका नागजाति तथा असुरहरू - (नेवार) सिन्धु उपत्यकामा आर्यद्वारा पराजित समुदाय हुन् । यिनीहरू आर्यहरू भन्दा पूर्वका आदिवासी थिए । साथै आर्यहरूले गोमेध यज्ञ गरेका र गोमांश प्रयोग गरेका वेदहरूमा छल्लै छ । त्यसैले शिव, गणेश, अष्ट मातृका, भैरव आदि पछि आर्य हिन्दूकरण गरिएका अनार्य, असुर (नेवार) समुदायका प्राचीन मौलिक देवी, देवता हुन (केदार प्रधान, रघुनाथ अधिकारी) । किनभने ऋग्वेदमा शिष्णदेव, लिङ्गदेव पूजकभनी असुरहरूलाई व्यंग्याइएको छ । महादेवलाई स्मासन बासी, भूत, प्रेत, पिशाच संगत गर्ने, भिष, भाड, धतुरो खाने खरानी घस्ने, सर्पको माला लगाउने आसुरी स्वभावका तथा विष्णु धूर्त, छलकपट चरित्रका भनी पुरानहरूमा तथा स्वस्थानी व्रत कथामा व्याख्या गरिएको छ । शिष्णदेव लिङ्गदेव महादेव, शिवकै प्रतिक हुन् । भिमकाय साँढेको सृष्टि एवं उत्पादकत्व शक्तिको संकेत हो । (The Civilised Demons page 92)

राणा शासन कालमा वि.सं. १९९४-९५ सालतिर बडा हाकिम र मिलिशियाका लप्टनका छोराहरूलाई अंग्रेजी, गणित, संस्कृत पढाउने शिक्षकहरू केशव प्रधान (माकजु परिवारका) र चौकोटका कुईकेल थरका पण्डितलाई हालको जेल पश्चिमको चौर र माल अड्डाको उत्तर न्याख्या परिवारहरू बसोबास गरेको खरबारी क्षेत्र तलबको रूपमा बडा हाकिमले दिएका थिए । तर, सो क्षेत्र चरन क्षेत्र भएकोले लिन हुँदैन भनी जिकिर गर्दा बडा हाकिमले तामाको पशुपतिको एक पैसा जरिवाना तिराई सजाय दिएको कुरा बूढा पाकाहरू भन्छन् ।

दोस्रो - धली ख्यः को दक्षिणी भेगतिर ठूल ठूला चौरहरू छन्, जस्तै कोटखि, सिफोर, ऐतखी आदि । खी को अर्थ ख्यः नै हो चौर, चरन खाली ठाउँ । हाल बारी, खेत र बस्ती बढेकाले साँघुरो भई लोप भै सकेका छन् । त्यस्तै धली ख्यः शहरको दक्षिणी किनार इटोलमा महेशपाल, म्हेस, हुँदै हाल मैस थरको परिवार बसोबास गरिरहेका छन् । बसोबासको हिसाबले धली ख्यः गोपाल महिषपाल कालमै स्थापित भैसकेको देखिन्छ । नेवार समुदायका गोपाल-महिषपाल हाल पनि काठमाडौँ उपत्यका वरपर मातातिर्थ, थानकोट, किर्तिपुर-पाँगा, टिष्टुङ्ग पालुङ्ग, फर्पिङ हुँदै खुला चरन क्षेत्र खोज्दै सागा हालको साँगा धली ख्यः तिर वस्ति बसालेको देखिन आउँछ । मानव सभ्यतामा पशुपालन, खेती पहिलो र प्रमुख व्यवसाय भएकोले दुध, दही उत्पादन स्थल जनाउन त्यस ठाउँलाई धली ख्यः भनिएको हुनुपर्छ ।

त्यसैले भाषा, पुरातत्व, संस्कृति, सम्पदा, आदिको पहिचान भत्किने धली ख्यः नै धुलिखेलको नाम कायम रहनु पर्छ । संसारका धेरै देश, शहर, ठाउँका नामहरू आफ्नै मातृभाषामा परिणत भैसकेका छन् । सिक्किमका नेवार समुदाय भाषा खोज्दै भक्तपुर, काठमाडौँ आएको समाचार अन्तपूर्ण दैनिकले छापेको छ । कोटखिः क्षेत्रमा भैरवनाथको देवस्थल छ । ऋग्वेदमा आर्य आगमन पूर्वका भैलस्थानको उल्लेख छ । (The Civilised Demons page 141) यो सुमेर क्षेत्रका सृष्टि एवं प्रमुख आकाश देवता हुन् । यसको उच्चारण तत्कालीन भाषामा बेल हुन्छ । जस्तै Vel, bel, vaila । नेवार समुदायमा बेल पूजा भनेको यही vaila देवताको पूजा हुनुपर्छ । यो ईश्वरसँग मिलन एवं भक्ती

दर्शाउने विश्वास हो । सर्वोच्च देवता बेल प्रतिस्थापना गरी कुमारीको पूजा गरिएको मातृ सतात्मक र सभ्यताको स्मरण हो नेवार कुमारी देवीहरु भैं । रुखको बेल Vaila देवको प्रतिक मात्र हो । नेवार समुदायमा कुमारीको गुफा राखेको १२ औं दिनमा सर्वप्रथम सूर्य दर्शन गराउने चलन मिश्र, सुमेर सभ्यताको प्रकृति पूजाको निरन्तरता हो । प्रख्यात प्राचीन नवदुर्गा जात्रा नाचको प्रमुख देव सेती भैल (Vaila) हुन् । श्रीखण्डपुरमा श्वेत भैरवको भव्य मन्दिर छ । उक्त मन्दिरका टुँडालहरुमा विभिन्न मुद्रा एवं सुमेर क्षेत्रका बच्चा पाइरहेकी महिला एवं सूर्य देवताका प्रतिक बाज वा चिल चराको काठका मूर्तिहरु रहेका छन् । साथै उक्त मन्दिरका काठका टुँडालहरुमा यौन एवं मैथुनका शिल्पहरु छन् । तान्त्रिक पद्धति अनुसार पाँच म हरु माछा, मासु, मदिरा, मुद्रा एवं मैथुन असुर - नेवारका तान्त्रिक पूजा विधि एवं जीवनशैली हुन् । वि.सं.को नयाँ वर्षको सुरआतमा विशेष रुखको काठको लिङ्गो ठड्याउने, नयाँ पालुवा तथा फूलको प्रयोग गर्ने, लिङ्गोध्वजा, पताका लगाई विजय उत्सव, हर्ष उल्लास गरि मनाइने जात्रा बारे ऋग्वेदमा उल्लेख गरिएका छन् । साथै दिपावलीको नयाँ वर्षका बारेमा पनि चर्चा गरिएको छ (The Civilized Demons - page 25) । नेवार समुदायको विस्केट जात्रा नयाँ वर्षमा फूलने बगैनाको नयाँ फूल सहित - विख्यास्वां - विस्केट फूल तथा भाइटिका पहिलो दिन मनाइने म्हपूजा यसै विवरणको निरन्तरता हुनुपर्छ । विस्केट जात्रा धली ख्यः तथा श्रीखण्डपुरमा भक्तपुरमा जस्तै धुमधाम मनाइन्छ । काठमाडौंको फर्पिङ्गलाई धली ख्यःमा भैं शिखलापुर भनिन्छ । त्यहाँ पनि धली ख्यः मा जस्तै लिच्छवीकालीन शेषनारायणको मूर्ति एवं मन्दिर छ । त्यहाँ राजोपाध्याय नेवार पुजारी रहेको छ । अनन्त वा शेषनाग नागजातिका प्रभावशाली अग्रज पूर्वज मानिन्छ । नागरिक, नगर, देवनागरी लिपि र व्यापारिक स्वस्तिक चिन्ह (भागवत जातिको) व्यापारी नागजातिबाटै विकसित एवं प्रचार प्रसार भएको हो (पोखरेल) । नाग जाति सुमेर क्षेत्रबाट पूर्वतिर सदैँ भारतको नागाल्याण्ड, नागपुर, मणिपुर, नेपालमा नागार्जुन, नगदेश, नागदह, तौदह आदि ठाउँमा बसोबास गरेका हुन् । Negus (महाराजा) शब्दबाट बनेको नागको प्राचीन अर्थ राजा हो (बाल कृष्ण पोखरेल) । सर्पको अर्थ नाग जाति विशेष गरी पानी मार्ग, जलमार्ग, आदि मार्फत अरब सागरबाट सिन्धु भारत भई ठूल ठूला व्यापार तथा नाउ, डुंगामै नाउँनगर, बस्ती चलाउने भएकोले आर्यहरुले नाग- मानवजातिलाई सर्प वर्गमा अर्थात्एका हुन् (पोखरेल) । आधा सर्प र आधा मानवको शरीरका चित्रहरु यसै भावबाट आएका हुन् । नागपञ्चमी, नागपूजा आदि पूर्वज नाग जातिको स्मरण हुन । त्यस्तै भ्यागुतालाई खाना, चारा दिने - ब्यां जानकेगु पुन्ही प्रकृति पूजा जस्तै हो । पनौतीमा १२ वर्षको मेलामा नागदह, तौदहका नाग जाने कुरा सर्प नभई नागजाति मानव नै हुन् । पनौतीमा वासुकी नागको दरबार रहेको कुरा अभै कायमै छ । तर उचित उत्खनन् हुन सकेको छैन (तुयुकाजी ताम्राकार) । साथै पनौतीको संग्रहालयमा सुरक्षित गोही, बोका, भेडा तथा चराको टाउको भएका मानव शरीरका धातुका मूर्तिहरु सुमेर र मिश्रका प्रचीन देवता तथा काठका अग्ला अग्ला दुब्ला पात्ला मूर्तिहरु अफ्रिकी - मिश्रेली मूलका सुडान, सोमालिया, कुश क्षेत्रका मानवहरुका प्रतिकहरु हुन् । धली ख्यः मा सर्प जातीका नामको थर विज्जु (बि को अर्थ सर्प) परिवार हाल पनि कायमै छ । त्यस्तै बनेपामा खिचा (कुकुर) तथा चौकोटमा छुँ (मुसा) थरका नेवार परिवारहरु अभै छन् । यी पूर्वज आभास (Totemic) भल्किने शब्दावलीहरु हुन् । शेषनारायणको अर्को नाम अनन्त नारायणको मूर्ति धली ख्यः लंखनामाईको मन्दिर मुनिको दुङ्गेधाराको फेदमा रहेको दुङ्गाको सानो मन्दिर आकारमा अवस्थित छ । तर मूर्ति चोरी भैसकेकोले त्यो सानो दुङ्गाको मन्दिर खाली नै छ । त्यहाँ प्राप्त शिलालेखमा शिवलिङ्ग एवं धाराको संरचना सहित अनन्त नारायण भक्तपुर तुपलाछे

टोलका प्रधानाङ्ग विश्वनाथ भटीले खेत राखी गुठी खडा गरी स्थापना गरेको विवरण दिइएको छ (ने.सं. ७९९ जेष्ठ १०) । तर, जिर्णोद्धार, संरक्षण, सम्भार नहुँदा यो संरचना दयनीय अवस्थामा छ । लखनामाई स्वतः पखेटा उम्रेका प्राकृतिक शिला हो । तर यसलाई त्यहाँ प्राप्त शिलालेखमा लंकोविनायक भनी उल्लेख गरिएको छ । केही सामान हराएमा यस देवतालाई भाकल राखेमा हराएको वस्तु पाएको धेरै उदाहरणहरू छन् । यसको नजिकै प्राकृतिक (चरेस) दर्शन ढुङ्गा सरस्वतीको नामले स्थापित छ । यी शिलाहरू सुमेर क्षेत्रका स्थानीय इष्टदेवहरू Numen Loci - Numinous Stone भैं पारभौतिक शक्ति भएका देव देवीहरू हुन् । त्यस्तै चोच्छे टोलका पत्तन देवी, हरसिद्धिको पनि पारभौतिक शक्ति बेला बेलामा मानिसमा चढेको उदाहरण पाइन्छ । अदृश्य, अव्यक्त पारभौतिक शक्ति मानव शरीर, मन, बुद्धि विवेकमा प्रक्षेपण भएपछि सामान्य मानव स्वभाव भन्दा फरक देव देवीको भाव भङ्गी व्यक्त हुन्छ । यसलाई देवता चढेको, बोलेको भनिन्छ ।

शेषनाग जाति श्रेष्ठ नेवार समुदायका अग्रज, पूर्वज मानिन्छन् । शेषनाग जातिवाटै स्य स्य भएको र स्य स्य का ६४ व्यवसायिक थर मध्येबाट श्रेष्ठ व्यापारी भएको कथन (पदम श्रेष्ठ) प्रध्यापक बालकृष्ण पोखरेलको छ (खस जातिको इतिहास) । नेवार समुदायमा नाग, सर्प शब्दको उच्चारण वर्जित (Taboo) छ । यसलाई 'ताहाँम' लामो किरा भनिन्छ । नाम उच्चारण गर्नु अपमान सम्झिन्छ । घर, जग्गा, खेतीमा नाग वस्ने, नाग लाग्ने, नाग पूजा गर्ने जनविश्वास अझै कायम छ । त्यसैले शेषनारायण, अनन्तनारायण श्रेष्ठ समुदायको पूर्वज आभास हुन्, पछि हिन्दूकरण गरिएको हो । त्यसैले घरको परिवारको कुनै सदस्यको मृत्यु पश्चात उनको प्रतिलिपी धातुको मुकुण्डोको चिनो धली ख्यः शेषनारायणको मन्दिर भित्र टांग्ने, राख्ने प्रचलन छ । यो पारंपरिक ऐतिहासिक विश्वास हालको मृत व्यक्तिको आत्मा र पूर्वज पितृ शेषनागजातिको आत्माको मिलनको संकेत हो । यो सुमेरेली, मिश्रेली पारंपरिक विश्वासको निरन्तरता हो । त्यस्तै काजकिरिया प्रक्रियाका विधिहरू जस्तै भाँडाकुडा, शैयादान, छाता, लौरो एवं १२ औं दिनमा वृषेश्वर यज्ञमा थुमा भेडोको बली चढाउनु मिश्रेली संस्कृति सूर्यका प्रतिक Amun Re भेडोको टाउकोको स्मरणको निरन्तरता हो । तर त्यहाँ यी सबै मृत शरीरसँग गाडिन्छन् भने यहाँ हिन्दूकरण भएकाले पुरोहित ब्राम्हणलाई दान दिइन्छ । (World Civilisations - Volume A pg 32 Seventh Edition) । गौखुरेश्वर र नारायणका पुजारी जंगम थरका परिवार नियुक्त गरिएको छ । तान्त्रिक विधि अनुसारका पुजारी कर्माचार्य मार्फत भगवती र हरसिद्धिको पूजा अर्चना गरिन्छ । धली ख्यः भगवती-दुर्गाको मौलिक शिलाको मूर्ति र मन्दिरको ढोका पूर्व फर्केको, पलाञ्चोक भगवतीको मुल ढोका पश्चिम फर्केको (धली ख्यः र पलाञ्चोक मन्दिर एक आपसको ठाउँबाट देखिन्छ) नालाको दक्षिण तथा काठमाडौं शोभा भगवतीको पूर्व फर्केको कारण यिनीहरू दिदी बहिनी भएकाले एक आपसमा कुराकानी गर्नलाई हो भनी पुजारी स्व.रामप्रसाद कर्माचार्यको भनाइ छ । (टर्कीमा दुर्गालाई दुर्गा भनिन्छ- पोखरेल) भगवतीको मन्दिर तलेजु भवानी र भक्तपुरको पाँच तले मन्दिरको ढाँचामा भुँइतलाबाट तीन तला वरपर, चारैतिर चार कुने आकारका वेदीहरू माथि तीन तले मन्दिर चोच्छे टोलमा रहेको छ । मन्दिरका वेदीहरू तथा मन्दिरमा जाने ३ तिरका बाटाहरू सुमेर क्षेत्रका उर तथा उरुक (हालको इराक, बगदाद) शहरका जिगुराट मानव निर्मित पहाड आकारको टुप्पो, चुचुरो मन्दिरको भल्को देखाउँछ (Lost Cities page 80-81 The Language of Harappans- Malati pg. 222) । दुटोलमा शेषनारायण मन्दिरको बगलमा पूर्वतिर हरसिद्धिको मूर्ति सहितको भव्य मन्दिर छ । यहाँ १२ वर्ष हरसिद्धि जात्रा नाच वर्षाको मध्य याममा पाटन लुभु हरसिद्धिका मानव देवहरूबाट जल्ल-द्यः जल देवताको

नामले संचालन हुने गरेको छ । विगत वर्षहरूमा भैं गत वर्ष यस जात्रा पश्चात फर्केका देव पाहुनाहरू पछ्याउँदै देवजु परिवारका १ महिला आमासँग जाने भनी रुदै कराउँदै गएकी देखिइन् । सुमेरको अर्थ सिमसार एवं जलदेवता नै हो (पोखरेल) । जलदेवताको संकेत मिलेको हिसाबले सुमेर सभ्यता त्यस क्षेत्रमा सात हजार वर्ष पहिले भएको जल प्रलय, वेद र हिन्दू साहित्यमा वर्णित श्वेतबराहकल्प महामारीबाट बाँचेर हरप्पा सिन्धु क्षेत्र हुँदै नेपाल भित्रिएको याद स्वरूप पूर्वज स्मरण गरिएको संकेत दिन्छ । बनेपामा हरसिद्धि जात्रा चलाईदैन । त्यस्तै विस्केटको सट्टा चण्डेश्वरी जात्रा गरिन्छ । चण्डेश्वरी मन्दिरको ढोकाको सामु दक्षिणाभीमूख अग्लो स्तम्भ खडा गरी राखिएको, पाकेको ईट्टाको मूर्तिको स्वरूप सुमेर क्षेत्रका वार्का/उरुक शहरका ईनान्ना मन्दिर तथा मूर्तिसँग मिल्दो जुल्दो छ (Lost Cities page 79) । नन्ना, इनन्ना सुमेरेली गोपालकहरूका प्राचीन देवदेवी हुन् (पोखरेल पृष्ठ २२४) । अधिकांश नेवारी वस्तीहरू प्रायश सुमेर क्षेत्रका प्राचीन शहरहरू भैं दुई नदीहरूको बीचमा रहेका छन् ।

धली ख्य:मा यी बाहेक गणेश र भिमसेनका मन्दिरहरूको बाहुल्यता रहेकोछ । यी दुवै अनार्य, असुर देव हुन । गणेश हिन्दू आर्य संस्कृति पूर्वका एशिया माइनर वरपरका कनान शहरका केनानीहरूका कणेश देव हुन् (पोखरेल) । प्राचीन प्रचलित नेवारी होली गीतमा शुरुको लयमा 'बाल सुमेर हे शिव' भन्ने लवज परेको छ । यसले बेल-भैल, सुमेर र शिवको स्मरणको संकेत दिन्छ । भगवतीको भजनमा सुमेर क्षेत्रमा प्रचलित प्राचीन छाग शब्द बोको बलीको प्रयोग गरिएको छ । त्यसैले हरसिद्धि मन्दिरमा ३ ओटा कलशमा पानी राखी स्थापना गरिएको प्रतिक, संकेत, अर्थ पनि उत्तिकै महत्वपूर्ण अध्ययनका विषय हुन् । सम्भवतः मौलिक स्थल सुमेर क्षेत्रका (हाल इराक) Tigris, Euphrates र Diala नदीहरू वा प्राचीन तीन देव देवीहरू वा पृथ्वी आकाश तथा सूर्य देवका प्रतिकहरू हुन सक्छन् । मन्दिरको मुल द्वार शिरमा महाकाली, महालक्ष्मी, महासरस्वती त्रिशक्ति, त्रिदेवीका प्रतिकहरू रहेका छन् ।

हालको टर्कीको पूर्वी किनारमा रहेको बोगाजकुई (ईश्वरको घर- नेवारको चोछें) भन्ने ठाउँमा मित्र, वरुण, इन्द्र तथा नासद्य: रहेको विवरण फेला परेको छ (पोखरेल पृष्ठ २६५ खस जातिको इतिहास, Civilised Demons - Malati तथा Iran - R. Ghirshman - 1965 page 62) । नासद्य: विशेषतः नेवारी नाचगान, विद्या आदिका अभिन्न देव देवीका शक्तिका प्रतिक हुन् । यी देवहरू आर्य आगमन पूर्वका त्यहाँ रहेको ३४००-३५०० वर्ष पुरानो अभिलेखमा रहेको छ । नासद्य मिश्रेली कुश क्षेत्रका प्रख्यात प्राचीन नर्टक, नर्टकी, खेलाडीहरू नेवारका पूर्वज पितृ देव देवीहरू हुन सक्छन् । शिवलाई कुशल शास्त्रीय नर्टक - नटराजको रूपमा चित्रण गरिन्छ । नासद्य: शिवको यही गुणको आंसिक प्रतिकको रूपमा सम्झिने गरिन्छ । शिवको शारीरिक बनोट र वर्ण विष्णु, इन्द्रको भैं कुश क्षेत्रका अफ्रिकी मूलका हिष्ट पुष्ट नाङ्गो शरीरबाट आकर्षित भएर कामान्धवश आर्य ऋषि पत्नीहरू पछि पछि लागेको विवरण स्वस्थानी वर्तकथामा पाइन्छ । इन्द्र पनि त्यसै क्षेत्रका निलवर्णका बलिष्ठ योद्धा एवं रणकौशलयुक्त व्यक्ति रहेकाले विष्णुलाई भैं आर्यहरूले आफ्ना युद्धनेता बनाएका हुन् । मित्र र वरुण अनार्य पक्षमै रही सिन्धु युद्धमा इन्द्रद्वारा पराजित भएका हुन् । पछि इन्द्रले मित्र वरुणलाई आफ्नो सहायकका रूपमा स्वीकारेका हुन् । यिनीहरू पहिलेदेखि अनार्य असुरका संयुक्त शासक देवका रूपमा रहेका कुरा बोगाजकुई अभिलेखले बताउँदछ । कृष्ण पनि निलो कालो वर्णको मानिन्छ । उनी पनि संगीत नाचगानका साथै बलिष्ठ योद्धाको रूपमा चित्रण गरिएका छन् । यी सबै गुण अफ्रिकी मूलका नाइल नदी क्षेत्रका मानवहरूमा निहित रहेको विवरण यत्रतत्र, ऋग्वेद, पुरानहरू आदिमा छरिएर रहेका छन् । यिनै विशेषतालाई आर्य हिन्दूकरण गरिएको हो । असुरहरूको भाषा संस्कृत, ज्ञान वेद तथा भूमी सिन्धु

उपत्यका यी तीन कुरा विष्णु, इन्द्र लगायत आर्यहरूले त्यहाँका आदिवासी असुरहरूबाट खुसेका हुन् । बलीराजाको दानको कथा अस्वभावीक मिथक मात्र हो । अन्य नेवार वस्तीहरूमा भैँ धली ख्यः मा भगवती मन्दिर जाने बाटोको मध्य भागमा खुल्ला आकाश मुनि पूर्वाभीमुख अवस्थामा नासद्यः तथा चोछैँ खाछैँ परिवारको घरमा स्थापित छन् । भू-मध्य सागरले दक्षिणी यूरोप, उत्तरी अफ्रिका, पश्चिमी एशियालाई जोडेको छ । यस वरपरका देशहरूको प्राचीन पुरातात्विक सम्पदा एवं संस्कृति हरप्पा - सिन्धु सभ्यता देखि काठमाडौँ, भक्तपुर, पाटन, बनेपा, पनौती, नाला भैँ सुमेर, मेशोपोटामिया, मिश्र, आदि शहरी सभ्यताको उद्गम थलो हो । नेपालका नेवार वस्तीहरू पुरातात्विक, सांस्कृतिक, धार्मिक, भाषिक, मानवशास्त्रीय आधारमा यिनै सभ्यताको प्रतिनिधित्व गरेको पाइएको छ । भक्तपुरको दरबार हरप्पा, मोहनजोदाडो सभ्यताका दरबारहरूको प्रतिलिपी भैँ देखिन्छ । प्राचीन नेवारी लिपी, बंगाली, मराठी संस्कृति एवं सुमेर क्षेत्रका कुनीफर्म - चित्रलिपीको तुलनात्मक अध्ययन हुनु अति आवश्यक छ । प्राचीन सुमेर, बोगाजकुई, मिश्र, एसिया माइनर तथा हरप्पा (आर्यहरूको आगमन पूर्व) देखि नेपाल काठमाडौँ उपत्यका र बाहिरका नेवार वस्तीका संस्कृति, संस्कार, धर्म न त आर्य, न त हिन्दू नै हुन् । यि हुन पितृ आत्मा तथा प्रकृतिका प्रतिकहरू, बोटविरुवा तथा पशुपन्छीहरूका भक्त, संरक्षक एवं पूजक । मिश्रको नाइल नदिको पानी भल्कने ना, ल, नेवारी शब्दहरू र बनेपा देखि उत्तर तिर रहेको नाला सिमसार शहरको सामिप्यता अनुसन्धानको लागि ज्यादै रोचक देखिन्छ (पोखरेल र Malati - The Language of the Harappans pg 225) ।

धली ख्यःमा थरहरू बारे पनि रोचक विवरण पाइन्छ । सात हजार वर्ष पहिले सुमेर क्षेत्रका उर शहरमा (Lost Cities page 80) श्वेतबराहकल्प, महाविनाशकारी जलप्रलयबाट ढुंगामा बसी बचेका नो अः (Noah) नामका मानव नै नेवा हुन् र मनु नो अः का पूर्वज हुन् तथा नाहिरीबाट आएकाले नेवार कहलिएका हुन् भन्ने प्राध्यापक बालकृष्ण पोखरेलको कथन छ । नेवारीमा हाल पनि मानिसलाई मनु भन्ने गरिन्छ । धली ख्यः का अधिकांश अभिलेखहरूमा श्वेतबराहकल्प उल्लेख गरिएको पाइन्छ । धली ख्यः मा नेवा थरका परिवार पनि छन् । त्यस्तै सुमेरमा भैँ पूर्वज आभास (Toteme) गण, गोत्र, कुल, वंशको चिन्ह भल्कने धोंजु (स्याल भल्कने), धूँजू (बाघ भल्कने-श्रीखण्डपुर) बी (सर्प), माक (बानर), व्याँ (भ्यागुतो, भालु, भू (विरालो), को (काग) ठाउँ विशेष भल्कने जस्तै तुंछेँ, तुंसु (इनार भएको, सुकेको घर) यगोल (यंगा- काठमाडौँको) ढालाछेँ (कुलो भएको ठाउँको) चो छे (अग्लो ठाउँको) ढोकासी - शहरी बजार प्रवेश ढोका भल्कने - भूख (भुकम्प सम्बन्धी), न्ह्यांगो (गोलबोकेर बारुद खाना पुऱ्याउने) बरुण (असुरहरूको शासक), म्हावासु (पहेला रंगको) त्वान्ना (न ली खुट्टा भल्कने) न्हसी (सिमसार - थलथले जमिन बासी) आदि हुन् ।

धली ख्यः सानो बस्ती भएपनि परम्परागत काठ, ढुंगा एवं ईट्टाका सम्पदा, संस्कृति तथा पक्की बाटो, ढल, नाल, राजकुलो आदि व्यवस्था भएको शासकीय रणनीतिक भौगोलिक स्थल पर्यटकीय रमाइलो शहर हो । पहिला चारैतिर शहर भित्र छिर्ने मूल ढोकाहरूको व्यवस्था थियो । हाल लोप भएका छन् । धली ख्यःमा सुरक्षाको लागि किल्ला जस्तै क्वाच्चा - क्वाथ (हाल हरसिद्धि विद्यालय भएको ठाउँ) तथा दरबार क्षेत्र हालको बसपार्क र जनकपुर जाने बाटोको बीचको (भख्वाचा भन्ने अग्लो ठाउँ हाल सो जग्गा फाडी घरहरू बनेका छन्) जग्गामा रहेका छन् ।

धली ख्यःमा ने.सं. ५०१ मा श्री जयार्जुनदेव (गोकर्णेश्वर - पृष्ठ २८, वेदमणि घिमिरे), तथा ने.सं. ७९० मा जितामित्र मल्ल राजा रहेको (नेपाल संस्कृति पृष्ठ २९ छेत्र बहादुर कायस्थ) विवरण पाइएको छ । यिनै राजाका पालामा उनका

मन्त्री भायेराम भटी मार्फत धली ख्यःको ऐतिहासिक गौखुरेश्वर संरचना नेपाल संवत् ७९० मा स्थापित भएको शिलाअभिलेख विवरण बनेपा नगरपालिका मार्फत प्रकाशित भएको छ । सो अभिलेख पुनरलेखन गराई पूर्ववत भीमसेन मन्दिर नजिकै पूनः स्थापना गर्न पुरातात्विक महत्वको हुनेछ । साथै गौखुरेश्वर संरचना, विस्केट जात्रा, भिमसेन, भगवती जात्रा एवं गुठी विषयक अभिलेखहरू पाइएका छन् । ठीक यस्तै गुठीहरू छ हजार वर्ष पूर्व सुमेर क्षेत्रका उरुक/वार्का शहरमा व्यवस्थित भै सकेको विवरण छ (Lost Cities page 79) । नेवार हिन्दू वैदिक वर्ण जात विभाजन पूर्वका प्राचीन सुमेर, मेशोपोटामिया, मिश्र एवं एसिया माइनर क्षेत्रका विश्व व्यावसाय, संस्कृति, सभ्यताका सम्बाहक हुन् ।

नेवार समुदाय आर्यहरूको आगमन पूर्व सुमेर, भूमध्यसागर तटीय टापु शहरहरू, (Dor Bahadur Bista - People of Nepal pg.19, 2004) मेशोपोटामिया एवं मिश्र देखि हरप्पा सम्म (सिन्धु सभ्यता) पशुपालन कृषि सिंचाइ, व्यापार, ईट्टा पार्ने, माटाका भाँडाकुडाँहरू बनाउने शहर वस्ती बसाल्ने, काष्ठकला, शिला एवं धातुका हस्तकला एवं शिल्पमा पोख्त भई विश्व व्यावसाय मार्फत प्रख्यात रहेका थिए । पछि सिन्धु सभ्यता माथि आर्यहरूको विजय पश्चात विश्वाट वैश्य वर्णमा वर्गीकृत भएको ऋग्वेदमा उल्लेख छ । अनि नेपालमा हिन्दूकरण भई वैश्य जातमा परिणत गरियो । राज्य शासन, सुरक्षा एवं शैनिक व्यवस्थापन सीपको कमी तथा एक आपसमा मेल मिलाप नहुनाले प्राचीन संस्कृति देखि प्रचलित आयुध जिवीकोपार्जन (हात हतियार संचालन गर्ने समुदाय) संस्कृतिका योग्य पुरुषार्थीलाई सुरक्षा प्रमुख नियुक्ति गर्ने गर्थे । प्राचीन मिश्रका तेस्रो राज वंशका दोश्रो राजालाई हेका खासे - विदेशी राजा जोशेर भनिन्थ्यो । (Ancient Egypt - Giorgio Agnese, Maurizio Re pg.24) कालान्तरमा वैश्य नेवार शहरी राज्य वस्तीहरूमा जोशेरको पुनरुपान्तरण, पुस्तान्तरण हुँदै जुजु र विदेशी राजाको सट्टा ठकु जुजु (ठकुरी मल्ल राजा) भएको देखिन आउँछ । यसैले अनार्य नेवारी संस्कृतिमा जवर्जस्त ढंगले सामाजिक व्यवस्थापन राज्य संचालनको नाममा हिन्दू संस्कार घुसिएको देखिन आउँछ । राजनीति भन्दा आफ्ना व्यवसाय एवं पेशामा तल्लीन रहने स्वभावको ज्वलन्त उदाहरण अनार्य नेवार समुदाय जनघनत्व रहेका शहरी क्षेत्र बनेपा, पनौती, धली ख्यः लाई तीन सांसद चुनाव क्षेत्रमा विभाजन गरी नेवार समुदायलाई छुट्याउँदा पनि यस बारे कुनै चासो राखिएन । ऐतिहासिक सात गाउँ नेवार देश लगायत केही गा.वि.स.हरू थपी एक सांसद चुनाव क्षेत्र बनाउने विषयमा राजनीतिक, साहित्यिक, बुद्धिजिवी, कलाकार एवं सर्वसाधारण जनसमुदायको आवाज आएको पाइएन । त्यसकारण नेवार लगायत जनजाति समुदाय आर्य हिन्दू राजनीतिको उत्थानको लागि विविध राजनीतिक खेमामा विभाजित भई अगुवा नेता बनी टोपली समाज सेवा संस्कृतिसँगै हालसम्म आत्मरती भावले प्रफुल्ल रहेका देखिन आउँछ । आर्य हिन्दू राजनीतिको उत्थानको लागि नेवार सहित जनजातिका देन, उपादेयता सामाजिक सेवा संस्कृतिको निरन्तरता मात्र हो । यसै संस्कृति मार्फत आर्य हिन्दूहरूले राजनीति चलाएका छन् भने जनजाति नेवार आर्य हिन्दू राजनीतिको नियत, प्रवृत्ति, कुटील चालबाजी भित्र रणभुल्लमा परेका छन् ।

थप जानकारी, जिज्ञासा, समिक्षा, सुझावको लागि मोबाइल ९८४१२६५८५६ Website : www.dhulikhelsamaj.org, Email : rucodes@gmail.com or ramkhoju@gmail.com

साभार : www.dhulikhelsamaj.org